

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

A rakoncátlan osztrákok.

Irta: Dr. Kmety Károly.

Nincs még elég kavarodás Magyarországon a bank-kérdésben; nincs még elég vak gyűlölet a magyarok ellen Ausztriában, fujtatni kell tovább az ellenséges érzületet és az ingerlő provokálásokat, hogy megteljen egészen számunkra a keserűség pohara és vége szakadjon hosszú türelmünknek. Annyi megpróbáltatásnak volt kitéve az utóbbi évek folyamán a magyarok türelmesége, hogy odaát már szinte elfeledkeznek arról, hogy mindenféle türelemnek, a magyarok türelmének is, vége szokott lenni.

Alig higgadt meg az osztrák urak házában multkor kirohanása nyomán támadt jogos fölháborodás, még fülünkbe csengenek a Thun-féle beszédnek gyalázkodásai, már újra bomlik és örjög az osztrák Reichsrath többsége, a keresztény-szocialista párt s Lueger és vezértársai ösztökélésére kihívó hetvenkedéssel állást foglalt a képviselőházban is a magyar katonai követelmények ellen.

A párt nevében Morsey nevezetű ur nyújtotta be az interpellációt, melyben azt kérde az osztrák miniszterelnöktől, hogy van-e tudomása a magyarok hallatlan pressziójáról, amelylyel a közös hadsereget megbontani akarják és hajlandó-e Bienenrth ur arra, hogy minden kételyt eloszlasson az illetékes helyeken az iránt, hogy az osztrák parlament a legelősebb ellentállásra és a legszélső eszközök használatára képes lesz, avégből, hogy megakadályozzon bármiféle néven nevezendő engedményt.

Nagyon érdekesen és hűen jellemzi az osztrák centralisták vakmerőségét és gonosz perfidiáját az interpellációnak, Lueger és társai által értekezletileg elfogadott indokolása.

Eles támadás hangján szól ez a hadügyminiszter ellen, ki szerinte egyedül áll a katonai irányadó egyéniségek közül a magyarok pártján; tiltakozik még a *kilenczes bizottság programjában foglalt ígéretek* valószínűsítése ellen is, mint amelyek a hadsereg egységét tönkreteszik.

Sajnálatos gyengeséget hány azután Pitreich és Schönauich szemére, kik az egyoldalulag adható koncessziók terére léptek; és kijelenti, hogy ezen hadügyminiszterek működése az osztrák hazafiak teljes *bizalmatlanságára méltó*.

A közjogi álláspontot, mely az interpelláció indokolásában nyilvánul, már ismerjük sokféle variánsban, de ugyanazon lényegben. Morsey nótája is az, hogy *Ausztria* kormányának és parlamentjének beleegyező hozzájárulása nélkül nincs jogi ereje a netán adandó koncesszióknak, hogy a közös hadsereg a hatvanhetes törvény szerint egy *„communio pro indiviso”* s hogy a magyarok álláspontja ezzel a hatvanhetes alappal eklatáns ellentétben áll etc.

Nem érdemes ezekkel a csodabogarakkal bőven foglalkozni, hiszen köztudomásu az, hogy a hatvanhetes magyar törvény a hadsereg jogi természetét illetőleg kiegyenlíthetetlen ellentétben áll az osztrák közösügyi törvényével, mely azonban reánk irányadó nem lehet; szinte elcsépelet igazság az is, hogy éppen a törvény követelménye, hogy a közös hadsereg kiegészítő részét tevő „magyar hadsereg” a magyar állam hadserege és a magyar államiság ismérveivel felruházandó; közismeretű végül az is, hogy az osztrákoknak semmi közük nincs jogilag ahhoz, hogy a kiegészítő hadsereg vezérletére, vezényletére és beszervezetére nézve mit rendel a magyar király. De sőt jól tudják odaát is, hogy nemzeti követelményeink törvényszerűségét — a vezényleti nyelvet kivéve — legfelsőbb helyen is elismerték és hogy az osztrák császárnak sincsenek aggályai a tekintetben, hogy a magyar államiságnak kifejezésre juttatása a hadsereg egységét és harc képességét veszélyeztetné.

Miért tehát a lojalis (!) keresztény-szocialisták lázongása és lázítása császári uruk ellen? Kik mozgatják ezt a csufos hecczet és folytonos gyűlölködést? Avagy csakugyan elérkezettnek vélik már az időt arra, amit Lueger tele szájjal hirdet, hogy végleg le kell törni a zsidó-magyarokat.

Ami folytassák veszélyes játékukat, hordjanak össze még több gyújtó és rob-

Árva Máró Miklós.

Irta: Móricz Pál.

(Utánevész tiszteletére)

Azám, a Kolák, még a Márók is híres nemzetség valának odaelő. És a Kékiek!... Lovonjáró nemzetség volt ez mindnyája. Némely nap négy paripát is összefogtak a futókocsiba. Hová réztokos kardjokat ajánlották, nem volt kétséges a viadal. Szilajcsapásu hajdukard csörgött-pörgött abbau a rezestokban. És ládd! Ma meg a nemes Kékiek is „napszámra” járnak. Nem a kardmarkolat-tól, kapanyéltől, kaszanyéltől töredezett fel a hajduvitézék ivadékának tenyere... Miközben rendekre dült a hajnali harmattól fűrésztölt illatos fű, ama kaszás ember lelkét is meglepte a mélaság harmatja. Révedezve tekintett szét a libeuzjárta érpardon. Fenkővel fenegette kaszáját, amj alkalmas idő volt a sajgó derék egyengetésére, sőt kurtaszóváltásra is. Napszámrajáró hajdukománk a messziről kéklő Nagyfeketehalom felé suhintott kaszája sugárfényes hegyével. Büszkén említette a hájrahízott botos ispánnak:

— Uram! Amaz is ott Kéki föld volt. Az volt az...

A veresnyaku botos ispán nevette a hajdut.

— Márton gazda, nekem mondja ezt?

Hajdu kománk szilajdacosan rándított vastag szemöldökén.

— Nemis a lova farához beszéltem, szomszéd.

A kövér ispán pihegve mászott a talpigára. Oldalba ütötte a pejkót és vigyorilag szólott a morozs hajdura:

— Nono, Márton gazda! Hisz tudhatná kend, hogy nem adok semmit a völtra...

A többi kaszás komák nevettek a napszámra járó nemes hajdut, akinek ilyenkor még inkább sajtatta hólyagtört kevély markát a goromba kaszanyél.

Daru madár szólaljtatós őszi éjszakán hallzott ez a beszélgetés. Az öreg ház tornáczfáján már hervadozott a vadszölőlevél. A borulat sötétjében egyedül a mi asztali lámpánk pislogott. Borzongató szellőket csapdosott az éjszaka. Öreg Máró Miklós hajdu komoran rázta szegeletes nagy fejét. Mint vén daru, rekedtesen bugott a hangja:

— Uresém! Azért ne is diesérjék, nekem bizony ne is diesérjék ezt a mai nagy magyar szabadságot. Vagy talán vakok mégék? Teljesen megvakult ez a mai magyarság?

— Ejnye, ejnye! Öreg ember létére, hogy mondhat ilyen?

— Pedig holtomig moudom. Mert csak az Istentől vert vak nem látja, milyen nagyra nyílt némelyik embernek a szeme? A betéví falatot is kiszedik kezünkből. Semmibe nézik azt, kinek elődei a földet szereztek. Pedig azoknak a csontjától a barázda is termékenyebb. Látott már ilyen csontot?

— Láttam.

— Ugy-e, vastak koponyák ezek? A tedeji templomnál, a testhalmoknál, no meg a zeleméri csonka toronynál is található ilyen koponyák... Becsülésreméltók ezek a csontok. Még azok is, akik e földporhanyító csontok velőiből származának.

— Meg is becsülik őket.

— Hogy értsem? — Miklós hajdu a piléltől körülrajzott lámpás gyér világánál gyanakvólag fürkészte orcáját.

— Hallgassa csak! Odafent. A sötét felhők között. Ez a zugás, bugás, rikoltozás? Bizonyosan a boszorkányok nyergelték meg a seprűt? Hallja? Most zajlanak a tokaji Kopasz-hegyre.

— Ejnye, tekintetes urecsém! Bolonddát tart engem? Hisz itt az ősz! Vándormadarak huznak. Azoknak a zajgásától erednek ezek az éjszakai titkos hangok.

— Lássá, öregem, a törzökös magyar embernek is ennyi a becsülete. Midőn ősi vagyónából, tisztes szokásaiból kiforgatták, az árvahodott magyar ember is szabadon vándorolhat tovább szülőtte földjéről. Ami a jóságos kegyelmű kormányt illeti... Öregem! Vén pajtás! Hallotta hírkét a fiumei nevezetes, tengerjáró Cunnard-hajóknak?

— Ühm.

— Bár ömget! Akár hőmget kigyelmed. Ezekről a hajókról is kitészik, micsoda szerfelett becsülik a mai törzökös magyart. A jóságos kegyelmű kormány ügynököket rendelt, hajójáratokat szerzett, hogy a hazájából kimart magyar lehető jutányosan és

bantó anyagot. Magyarország szemé nyitva van és bár nem fenyegetődik, nem emlegeti még az ujonczok megtagadását sem, mint a feudális osztrák nagyurak teszik a császár füle hallatára, de a komoly pillanatban tudni fogja jogait nyomtatékosan követelni. Hatvanhetesek és negyvenhétesek egyaránt átlátnak Luegerék szitáján s a kormány is tudni fogja kötelességét a mind szemérmetlenebbé váló osztrák beavatkozásokkal szemben.

A főhadur és hadügyminiszter remélhetőleg jól fogják értékelni a nagyhangú osztrák fenyegetéseket; nem hiszünk, hogy valami nagyon imponáljon nekik a Luegerék által ismételt inszzenirozott demonstráció, mely tulajdonképp éles golyóra be nem rendezett pufogtatás.

Nem hiszünk azt sem, hogy a katonai körökben más hangulat és gondolkodás uralkodnék, mint aminőt a király és császár hadügyminisztere által értésükre ad; nem mond igazat Morsey ur, mikor azt hirdeti, hogy Schönaich a maga szakállára foglalt állást a konzessziók mellett. E körök egyébiránt is Luegeréknél komolyabban mérlegelnek és tisztában vannak azzal, hogy a sorvadásnak és züllésnek indult közös hadsereget a magyar nemzet odaadó és áldozatkész támogatása nélkül erős lábra nem helyezhetik. Ezt a támogatást pedig a nemzet törvényes kívánságainak teljesítése nélkül lehetetlenség biztosítani.

Már a tizenkettedik órában vagyunk. A nemzetközi helyzet gondolkodóba ejti a komoly államférfiakat és katonákat egyaránt, csak Luegeréknek van még éretlen kedve a Thun- és Morsey-féle leánykedéshez és bohózkodáshoz.

Budapest, január 26.

A képviselőház holnap, szerdán délelőtt tíz órakor ülést tart, amelynek napirendjén vannak az adójavaslatok, interpellációk és *Wekerle* Sándor miniszterel-

gyorsan szállítsák a tengerentuli Amerikába. O, podgyászát sem felejtí itthon a kivándorló magyar. Elherdált vagyonának utolsó fillérei a zsebben csörögnek. Reménységével sincs küllömben. Halavány felesége, a rongyolt gyermekek, miként a végzet árnyai követik az idegenbe. Azért ne is panasolja kigyelmed, hogy minálunk nem becsülik a népet! Hogy minálunk nem gondoskodnak a népről.

Miklós hajdu ütődötten pislogott felém:

— Furesa beszéd ez, uram!

— Furesa? Hm. Talán inkább szomorú?

Mert igaz is.

— Igazság?... Ha csak igazság kell az urnak, az én belső zsebemben is hányódik némely erős, igaz irás. Mert csupán annak a rétiföldnek az esete sem tiszta sor. A kevély egyház és a kapzsi város hasznára ennél a földosztásnál is néhány ezer holdig rövidítették meg az igazi hajduházaikat... Már piros örvös gubát is csináltattunk Takaró Pál szücesel. A sértődött hajduházaikat részéről ebben a gubában szándékoztam fel király urunkhoz, Bécsbe. Ámde az előjáróság erőszakja ettől is elgáncsolt minket. Pedig olyan gubát nem látott még a király. Másrészt az igazság is csak igazság mindenütt, bárlan Hajdunánásra nem mindég mondhatnám. Bölcsőjébe fojtották a mi igazságunkat. Pedig imhol manap árendások szívják a mi városrétünk zsirját, holott az igaz hajdu ivadék idegein határban zsellérkedik. Igazság ez, uram?

— Hm.

— Ugy-e, most meg már urecsémnek

nök felel *Polit* Mihály interpellációjára a felségárulással vádolt horvátországi szerbek ügyében.

A király és a nemzet.

Budapest, január 26.

Az ország ismét nehéz napok előtt áll. Azokból a szavakból ugyan, amelyeket Apponyi Albert a ma nála járt függetlenségi képviselőkhöz intézett, a jelen voltak azt az impressziót merítették, hogy a helyzet nem oly reménytelen, mint ahogy azt némely politikai körökben híresztelik, de az kétségtelen, hogy a helyzet a bankkérdés miatt annyira kiélesedett, hogy még a legközelebbi jövőt sem lehetne kétségtelen bizonyossággal megjósolni.

A bankkérdésben ugyanis, ha a jelek nem csalnak, ismét szemben áll egymással a nemzet és a király, s ha az ellentét nem is áthidalhatatlan, mindenesetre a kormánynak nagy és önfeláldozó munkásságára lesz szükség, hogy az utvesztő Ariadne-fonalát a nemzetnek megmutassa.

Azzal számolnunk kell, hogy a király letvennyolcz esztendő s hogy egy öreg embernek makacsságával ragaszkodik a megszokott állapotokhoz. A korrál járó konzervativizmus ez, amelyet talán nem lehet sem politikai, sem gazdasági okokkal úgy megmagyarázni, hogy az érvek helyt is állhassanak, de az kétségtelen, hogy a monarchia két államának közösségéhez szinte dogmatikus fanatizmussal ragaszkodik. Mikor tizenkét évvel ezelőtt Stranzky cseh képviselőnek egy delegacionális cerele alkalmával azt mondta, hogy ha a közösség bármi tekintetben is meglazulna, élete munkásságát kárba vesztettnék tartaná, egész politikai programját, sőt egész politikai hitvallását megmondta, s ez ellen, ha nem is lehetetlen, de nagyon nehéz akár politikai, akár gazdasági érvekkel harezolni. Így történik aztán, hogy ha a magyar nemzet bármilyen téren is önrendelkező jogát akarja gyakorolni s törvényben biztosított jogait akarja érvényesíteni, a király legmeregvebb ellenállásával találkozik és a legjogosabb, a legméltányosabb követelése nyomán is mindjárt a krízis viharfelhői szállnak fel a láthatárra.

És a királynak abban az ellenállásban, melyet a magyar nemzeti követelésekkel szemben tanúsít, nagy segítségére van az osztrákok magyargyűlölete, mely az udvarnak mindig kész eszközüll tolja föl magát,

ha a magyar nemzettel szemben kell erőt kifejteni. Mikor évekkkel ezelőtt a/ katonai kérdések voltak szőnyegen, az egész osztrák tisztikar, mely a hadsereg vezető állásait megszállva tartja, a magyar nemzet katonai követeléseit teljesíthetetleneknek mondta s ez kétségtelenül nagy támasz volt a királynak arra, hogy érte három magyar kormányt engedett elbukni s még az abszolutizmus árnyékával is inkább fenyegette a nemzetet, semhogy a magyar nemzet legjogosabb követeléseivel szemben némi engedékenységet is tanúsított volna.

Most pedig, mikor a bank különválasztásáról van szó, az osztrák politikai és gazdasági körök szinte egyértelműséggel vonulnak föl, hogy a királyt az ellenállásban megerősítsék s Bécsből máris olyan hírek érkeznek, hogy a király a status quo fentartását s a bankszabadalom meghoszabbítását követeli.

De mint egykor a katonai követelések szinte fanatizálták a magyar nemzetet s mint ezek a követelések, szinte a nemzeti becsület palládiuma alatt állottak, úgy látjuk, ma az önálló magyar jegybank kérdése az, mely a függetlenségi közvéleményt egy táborba tömöríti s ha vannak is ellenkező véleményen levők, a nemzet és a parlament zöme az önálló jegybank, vagy legalább is egy kartelbank felállítását követeli. Annyira agitacionális jelszó lett ma már a bankkérdés, hogy sem konszolidált parlamenti viszonyokra, sem az országban nyugodt politikai helyzetre gondolni sem lehet, míg ez a kérdés megoldva nincs.

De a nemzet ismét szemben/találja magát a királylyal s épen akkor, mikor végre olyan kormány vezet a ország ügyeit, amelynél külön nem volt negyven év óta s mikor a kabinet olyan fényes nevekből van összeállítva, amelyeknél ragyogóbbakat sem a király, sem a nemzet nem találhatna a mai generációban, mind erősebben kezd a helyzet válságossá fejlődni s mindenki, aki a nyugodt fejlődést tartja első sorban az ország érdekében állónak, aggodalommal tekint a jövő elé.

S lehetetlen, hogy a feszültséget még tovább fokozni szabad volna. Lehetetlen, hogy úgy a király, mint a nemzet be ne lássa, hogy a merevségből valamit engedni kell, mert olyan felfordulás következik be, amelyből aztán igazán nem lesz kivezető út. S úgy a királynak, mint a nemzetnek érdeke, hogy a kormányban lássa azt a becsületes alkuszt, aki az ellentétes álláspontokat egymáshoz közelebb hozza s aki úgy a király, mint a nemzet álláspontját is-

höm?... Höm! bizony höm! Mert manap, mint lopott jószágot, dugdosni kell az igazságot...

Darumadár szőlajtatós őszi éjszakán szemrevettem az öreg hajdut. A tornász alá csapongó széltől lihogott az ablakba állított lámpás lángja...

Szegény öreg hajdu, de meg is koptál! Midőn eszimat néztem, micsoda szegényszinű volt ez a eszima. A szárazságtól szinte töredezett. Hájjal, avasszalonnafelsővel ritkán dörzsölgették ezt a eszimat. Bizony a nadrágon is voltak foltok. Számos foltok. Erős foltok. Alapos foltok. Semmiképpen sem mesteri foltok. A vitézek unokája varrogatta ezeket a foltokat is. Bőrkucesmájáról is foszladozott a szőr. Bajszát torzsosra nyírta. Ránézos, vén arcából fürge, okos szempár hunyorgott felém. Kocczintottunk. Miklós hajdu sóhajtott:

— Nehéz az élet.

— Mindnyájunknak.

— Nekem különösebben. Ha az a házaskám, kertescském nem volna, végről én is az árokpártra kerülnék. Így legalább kertescskémbe terem némi paszuly, kolompér, tengeri s egyéb más zöldség. Kaptárainban is vigan duruzsolnak a méhek. Padlásomon falkástól féskel a galamb. Gazdájától egyik sem kér ez emi. Odaelő a magamfajta szegény ember sem fogyasztott panaszos kenyeret. Például itt vagyok én is, annyi ragadt rám az iskolában, hogy már sok ügyes-bajos parasztot egyenes utra huztam a kátyuból.

Ha pedig kontraktus kell, kontraktust írok. Nálamnál értelmesebben a notárius ur sem írja a testamentumot. Ertem a törvényt. A telekkönyvet is úgy forgatom, mint jó oskolásgyermek az ábécét. Mindamellet az a sok tyukász ügyvéd ur irgyli a kenyeremet, holott darab avasszalonna, kendermagos tyuk, öt-hat tojás, szütyő buzáska, kotyogós üvegnyi szilvórium, néhány kórges garas még nem Dárius-kincsek. Azoknak a tekintetes uraknak egyetlen kártyaosztáshoz sem volna elég az én egész havi czülldőseim sáfarkodása. Mégis üldöznek, mint zugirót. Hát mi az? Az a zugirászat, midőn jótanácsesal segíték gyarlóbb felebarátomon? Vagy talán már másnak ninesen is józan belátása, csupán a prókátornak? Igen ám, de annak nem fizetség a kendermagos tyuk, sem az avasszalonna. Bőrére, vagyonára ácsingózik a parasztnak. Nekik ez is szabad?

— Haj, a korszellem! A korszerü berendezkedések. Alkalmazkodnunk kell.

— Ertem, uram, értem ezt a korszellemet. A eszmadia, asztalos, lakatos, szabó, gubacsapó, meg a többi mesterezhéket tördölték, mert nem tartották korhoz illőnek, hogy valóban tanult mesterek csinálják a eszimat, bekecses, bölcsöt, lakatot és a többi helmi-holmit. Ellenben az ügyvédi czéh, hivatalnoki czéh korszerü berendezkedések. Bezzeg én hiában gondolkozom józanul. Hiában gyűjtöttem hasznos tapasztalatokat, képességeimet nem használhatom. Tétlenségre kórhzoztatnak. Miért? Mert szegénységem miatt nem mászhattam végig a tudákos dip-

merve, a megoldás módját előkészítse. Mert ha lehetetlen is az, hogy a király, tehát egy ember, ridegen ellene szegüljön egy nagy nemzeti akaratnak, az sem teremtené meg a megoldást, ha a nemzet a kormány megkezdésével akarná akaratát megvalósítani. Mert ne feledjük el, hogy ha a kormánynak nagy, sőt egyetlen ereje is, ha a nemzeti akarat és a nemzeti bizalom letéteményese, a nemzet is csak a kormány vezetése alatt érhet el sikert, mert már Goethe megmondta: zusehlaggen muss die Masse, dann ist sie respektabel, im Urtheil aber miserabel. Vezér nélkül igazán nagyon sajnálatos volna a nemzeti felvonulás; de jobb vezéréket, akiket inkább követhetne, mint a jelenlegi kabinet tagjait, aligha fog találni.

Justh Gyula a királynál.

— Háromnegyedórás audiencia. —

Budapest, január 26.

Justh Gyulának, a képviselőház elnökének mai kihallgatása úgy folyt le, ahogyan nagy politikai események szoktak megtörténni. Nálunk is, Bécsben is teljesen lefoglalta a politikai világ érdeklődését, amelyet szinte a véletelig fokozott az a külsőség, hogy Justh teljes háromnegyed óra hosszat jöszött a király dolgozószobájában, ahonnan közvetlenül távozott báró Bienerth osztrák miniszterelnök. Az audiencia eredményéről pozitív értesülés nincsen, mert hiszen Justh maga jelentette ki, hogy a király nem hatalmazta föl közelebbi tételére, de bizonyos külsőségekből a politikusok a helyzetnek lényeges megváltozását látják. Az elnök kíséretében volt képviselők és újságírók közvetlenül tapasztalhatták, hogy Justh nagyon meg volt elégedve kihallgatásának eredményével, sőt a bécsi politikai, különösen parlamentáris körökben a szintén külsőségekből ítélők egyenesen azt mondták, hogy Justh ma esztétik nyert. Következtették ezt első sorban az audienciának meglehetősen hosszú időtartamából, mert Bécsben még ma reggel azt hitték, hogy Justh legfölből tíz perczig lesz a király előtt, de azután abból is, hogy Justh-nak kedve volt a kihallgatás után látogatást tenni egy a Reichsrathban, mint a közös miniszterelnök s hogy végül fényes dejeuner

adott a Sacher-ben, amelyre még a bécsi újságírókat is beinvitálta.

A házelnök rózsás jókedvét hazajövet az uton is megtartotta és amikor este kilencz óra tíz perczkor a nyugati pályaudvaron megérkezett, nagy örömmel fogadta a reá várakozó hírlapírók üdvözlését is. Az audienciáról azonban most sem nyilatkozott s a kérdések öszönét ezzel hártotta el:

— Uraim, örülünk egymásnak!

Igy tehát az audiencia tényleges eredményéről nincs semmi értesülés, mert Justh Gyula, aki még tegnap is bőven nyilatkozott arról, hogy mit fog mondani a királynak, ma semmit sem árult el abból, hogy mi történt a király dolgozószobájában.

Ugyanabból a forrásból, ahonnan eddig is már igen értékes információkat kaptunk, a helyzetet Justh audienciája után így jellemzik:

Az a tulságos optimizmus, amelyvel Justh Gyula audienciáját kommentálják, sem egészen jogosult, mert tulajdonképpen nincsen semmi ok arra, hogy a helyzetet megváltozottnak lássuk. Az, hogy Justh mai audienciája háromnegyed óráig tartott, nem jelent semmit, mert a király meghallgatta volna akkor is, ha megegyeszer annyi időre lett volna szüksége, hogy véleményét kifejtse. Justh részletesen előadta, milyen helyzet áll be akkor, ha a király hajlik a függetlenségi párt álláspontja felé és kifejtette azt is, hogy milyen következményei lehetnek annak, ha a király jónak látja ismét szembehelyezkedni a nemzet óhajával: — *de a király nem döntött.* Egyetlen szóval sem árulta el, hogy hozzájárul-e az önálló bank föllállításához, vagy pedig, hogy elősegíti a kartelbank megvalósítását. Kegyesen meghallgatta a képviselőház elnökének előterjesztését, de a döntésre nem határozta el magát. Mert a király egyáltalában nem látja sürgősnek a döntést, hanem már előzőleg elfoglalt álláspontjához hiven be akarja várni, amíg a magyar kormány az osztrák kormánnyal tárgyalva a kartelbank föllátása iránt arra a meggyőződésre jut, hogy megegyezést nem tud elérni. Akkor fog aztán törésre kerülni

a dolog s akkor fog csak kiderülni, hogy Justh Gyula előterjesztései milyen hatással voltak az uralkodóra. És ennek a hatásnak első látható jele az lesz, hogy Justh akkor ismét meghívást kap a királyhoz s hogy a tárgyalások esetleg kissé meggyorsíthatnak.

Most első sorban az fog történni, hogy a legközelebbi napokban ismét Wekerle Sándor miniszterelnök fog a király elé járulni, hogy tudomásul vegye a királynak a banktárgyalások azonnali megindítására vonatkozó utasítását. Mert a király a bankkérdésben csak azt látja, hogy zavarlag hat a parlament munkásságára, már pedig ő kívánja, hogy az adóreform után az ujonczjavaslatok, az annexiós javaslat és a választói reform elintéztessék. Ezért fogadta ma délután gróf Zichy Aladár személye körüli minisztert, akivel hivatalosan tudatta, hogy *vasárnap* kívánja kihallgatáson fogadni a miniszterelnököt.

A helyzetet élénken jellemzi gróf Andrássy Gyulának egy kijelentése, amelyet ma délelőtt kolportáltak a képviselőház folyosóján:

— Ha Justh-nak sikerül fordulatot előidézni, — így szól a nyilatkozat — akkor az események gyorsan fognak lefolyni, de különben igen hosszadalmas tárgyalásokra lehet kilátásunk.

Ez a nyilatkozat érdekesen fűdi főntebbi információinkat.

A mai nap eseményeiről egyébként itt adjuk jelentéseinket:

Justh az audiencián.

Justh Gyula a délelőtt folyamán hosszasan beszélgetett gróf Zichy Aladárral, a király személye körüli miniszterrel és háromnegyed tízenegyszer gyalog sétált át a Burgba, ahol kihallgatásra jelentkezett. A képviselőház elnökével együtt átmentek a hírlapírók és a képviselők is a Burg udvarába s ott várakoztak, amíg a kihallgatás véget ért. A diplomata-feljáró előtt Justh elbeszezett kíséretétől. A királynál ezidőben báró Bienerth osztrák miniszterelnök volt, akinek kihallgatása 10 órakor kezdődött. Justh lassu léptekkel haladt fel a lépcsőn. Gróf Zichy Aladár kalauzként a Magyar ház öreg gondnokát adta az elnök mellé. Háromnegyed 11 óra volt, mikor Justh

lomagyártó ezéhsokolákat. Ez a korszellem? Ez az igazságos berendezkedés? Engemet bíró elé állítanak, még ha jól végeztem is avatlatlan paraszti felebarátom ügyét. Azokat pedig bírólilag jutalmazták, ha veszedelembe sodorták is az ügyefogyott parasztot. Szamarak, némelykor lelketlen fosztogatók, akik csak a parasztnyúzásban kiválóak. Miért? Mert őket nyakunkra szabadította a diploma. Ez igazság? Ez már helyeselhető? Uram, hát Amerikában is ilyen a világ?

— Amerikában?... Öreg pajtásom, ott már szabó is volt köztársasági elnök. Csizmadiából is kerekedett főbíró. Hanem azután ott mindenkitől megkövetelik, hogy becsületesen, alaposan, a kívánalmaknak megfelelően végezze vállalt hivatalát.

— Ejnye! Tekintetes urecsém, ezekről tájékoztassa az ügyvéd urat, meg azt a pávalentű királyi járásbíró. Tudom, kineve-tik. Még talán azt is ráfogják: zugírász?

— Pedig ez így igaz. Nem is esdálom, hahogy az a kivándorolt szegény magyar sem kívánkozik haza Amerikából. Itthon állandó akadályverseny az élete.

— Már pedig én meg az mondó vagyok, sem kincsért, sem nyomoruság miatt nem hagynám itt szülőházamat, holott pedig régentébb a bíróság is másvalami esodás volt minálunk, midőn mi hajduk magunk választottuk a törvénytévő bírónkat. Azok aztán tudták is, kinek a családja milyen figyelmet érdemel. Bezzeg, manap! Nem is folytatom. Jójszakát, urecsém.

A nánási királyi bíró ismét színe elé parancsolta nemes Máró Miklós urat. Megint valami zugírászati ügyletecske felől érkezett hozzája jelentés. Miklós, természetesen, nem ügyelt a szép hivásra. A járásbíró meg, természetesen, zsandárokat küldött a makedes hajdu kurkászására. Eme zsandárok Böszörményben akadtak az öregre. Miklós hajdanak kerültek ilyen fordulásai. A zsandárok valahol a régi kerületi ház tájékán bukkantak rá.

— Mit akarnak tőlem? — tudakolta Miklós.

— Azt majd megtudja kend otthon! Gyerünk a királyi járásbíró ur elé.

Nemes Máró Miklós magát nem érezte bűnösnek. Szeredásában is ott zörgött a czimeres levele. Lelkéből felháborodott a vén ember.

— Tyűh, a Héródesét kendnek! Ugy tudja meg kend, hogy nemes ember vagyok én. Ösmerem a törvényt is. Egyenesjárata emberrel nem szabad így bánni.

A káplár az öregre lörmedt:

— Sohse papoljon kend, Gyerünk atyafi.

— Felőlem mehetnek kendtek, bár pokol Indiába is... Ha dolgomat végeztem, majd hazamegyek én is; hiszen nem vagyok én esavargó.

A zsandárkáplár nem teketóriázott tovább. Vasat rakott a Máró Miklós kezére és azután ugy hajkurászta hazafelé. Poros országuton. Zsandárlóvak előtt. Öreg Máró Miklós-nak mellére esett daruszürke vén feje.

Csetlett, botlott a lába. Kopott tarisznyájában néhány erős, régi irás mellett czimeres levele is ott nyiszorgott... Midőn Nánásra értek, a sok nép a pénteknap betipiaczon kurját kiáltott. A jobbérzésű hazafiak sajnálkozva nézték Márót. Mások vihogták, csufolták, leginkább a jövőények hada.

Nemes Máró Miklós uram a kérdéses ügy intézése után így feddette a királyi bírót:

— Uram, nem érdemeltem ezt a csufot. Megszolgálom! — Köszönés nélkül ment ki az öreg ember és azután addig keresett, addig kutatott, hogy különféle vádakot foglalt írásba. Bepanaszolta a királyi bírót. Azonban elutasították, sőt most már a királyi bíró vádolta be Máró Miklós urat és a hivatalbeli személy rágalmozása miatt börtönre ítélték. De, nem ám „státus fogságba“, amilyen a kállói nemesi börtön volt az emeleten, hanem a tolvajok, csirkefogók, rablók rendjébe... Miklós hajdu ekkor dobta a ládába erős írásait, czimeres nemesi levelét.

— A moly emészsen meg! Ha ilyen kevés a becsületetek.

Ez a hitevesztett árva öreg ember el is pusztul. Hiszen várják a tömlőcztartók... Midőn utólszor láttam, nyakgömbülve botorkált az utczán.

— Hová, öregem?

Rámemelte hunyorgató apró szemét. Ugy lehet fel sem ösmert? Alig hallhatón hummogta:

— A temetőbe, uram.

átlépte a fogadóterem küszöbét. Nehány perczel később lépett ki báró Bienerth a király dolgozószobájából. Az osztrák miniszterelnök megismerte Justh Gyulát és a két államférfiu néhány percig beszélgetett. Justh Gyula közölte az osztrák miniszterelnökkel, hogy bécsi tartózkodása alkalmából látogatást óhajtott tenni nála, ugyancsak Weisskirchnernél, a Reichsrath elnökénél is. Báró Bienerth szívesen fogadta a bejelentést és jelezte, hogy a képviselőházban lesz déltájt s ugyanott találja Justh Weisskirchnert is.

Pont tizenegy órakor járult a király elé Justh, aki frakkjának gomblyukában a tulipán-jelvényt viselte. Amikor Justh Gyula lejtött, éppen háromnegyed tizenkettő volt; ugyanakkor jött le a szomszédos lépcsőn az udvari gazdasági hivatalból gróf Zichy Aladár.

— Megvolt — mondja Justh Gyula gróf Zichy Aladár és a sajtó képviselői felé.

— Meddig tartott az audiencia? — kérdik az elnöktől.

— Eppen negyvenöt percig — feleli Justh, majd hozzátesszi:

— Most a Magyar házba megyek.

Justh gróf Zichy Aladár társaságában kocsira ült és a Magyar házba hajtatott, ahol, miután átöltözött, az újságírókat fogadta egyúttal. Az elnök csupán ezt a rövid kijelentést tette:

— Ő felel a király nem hatalmazott meg, hogy az audiencia lefolyásáról kijelentéseket tegyek.

Szól s meghajtva magát, néhány idegen hírlapíróknak kezét nyújtva, visszavonult szobájába, barátait azonban meghívta két órára a Zacher-szállóba reggelire.

Olv személytől, aki a kihallgatás után Justh Gyulával bizalmasabban beszélgetett, halljuk, hogy Justh meg van elégedve a kihallgatás eredményével. A felség igen szeretettelőan fogadta s a háromnegyed órai kihallgatáson bő alkalmat adott neki, hogy nézeteit a politikai helyzetről és a helyzet következményeiről kifejtse. A király számos kérdést tett Justhhoz és azután kegyesen bocsátotta el.

Justh Gyula nem nyilatkozott a kihallgatás érdeméről. Az audiencia időtartama arra enged következtetni, hogy a képviselőház elnöke, aki előterjesztésének egy részét írásba is foglalta, egészben mondhatta el mindazt, amit a királyllyal a parlamenti helyzetre, a politikai alakulásra vonatkozólag egyáltalán közölni akart. Az információk homlokterében természetesen a bankkérdés állott. E köré csoportosult a többi anyag: az alternatívák a politikai kialakulások, a bank közosságának fentartása s a bankügy karteles önállóságának esetére. A benyomás Bécsben az, hogy a király a mai audiencia folyamán a bank kérdésében állást nem foglalt. Justh előadásának befejezése után az írásban foglalt memorandumot átnyújtotta a királynak, aki azt megköszönte.

A kihallgatás eredménye.

Justh Gyula mai audienciájáról a bécsi hírforrások jelentéseit a következőkben ismertetjük:

A „N. Fr. Pr.“ szerint Justh Gyula mai kihallgatásával a bankkérdés valószínűleg új stádiumba lépett. Az a híradás, hogy döntés ma nem történt, csak formailag helyes; ma nem következik be sem a kabinet lemondása, sem új kormány kinevezése s annyiban tény, hogy a mai kihallgatás eredménye sem lemondásban, sem új kinevezésben nem nyilvánul meg. A mai kihallgatás után csak egy dolog látszik bizonyosnak és ez az, hogy nem számítanak többé azzal, hogy a kartelbankot meglehessen valósítani, mert különben egyszerűen megkezdtek volna a tárgyalást s megvárták volna a tárgyalás eredményét. A mai kihallgatásnak egyik főoka az volt, hogy a függetlenségi pártnak alkalmat nyujtsanak arra, hogy maga kísérelje meg a királyt a kartelbank felállításának szükségéről meggyőzni. Vajjon ez a remény megvalósítható-e, arról Justh Gyula mára ma határozott benyomást vitt magával Budapestre. Ha megfelel a tényeknek az a benyomás, amelyet a király által már kihallga-

tott politikusok nyertek, az ugyanis, hogy a király tovább is visszautasítja a bank különválasztását, akkor a mai kihallgatásnak még további következményei is lesznek. Mihelyt a függetlenségi párt teljes bizonyosságot nyer arról, hogy a kartelbank sem valósítható meg, akkor a politikai helyzet egyszerre válságosra fog fordulni. A válság abban nyilvánulna meg, hogy a bankkérdésben meghasonlott koalíció fölbomlana. Azzal a kérdéssel, hogy ebben az esetben melyik táborból fogják megalakítani az új kormányt, már most tisztába kell jönni. Justh Gyula valószínűleg azt az eszmét képviseli, hogy ebben az esetben a függetlenségi pártnak egyedül kell a kormányzást elvállalnia és az önálló bankot fölláttatnia, de ezzel szemben sokan úgy vélekednek, hogy a király, aki má a kartelbank tervét is aggasztónak találja, a bank különválasztásáról még kevésbé akar hallani s hogy ennél fogva csak a bankközösség híveiből alakulhat meg az új kormány. Hogy ebben a kérdésben ki fog felülkerekedni, nem nagyon kétséges.

A „N. W. T.“-nak illetékes helyről jelentik, hogy Justh Gyula mai kihallgatásának az az eredménye, hogy a függő kérdésekben hosszabb időre elhalasztották a döntést. Előre volt látható, hogy a király a mai nap folyamán nem fog dönteni. A kihallgatás lefolyása csak annyiban folyt be a helyzetre nagyobb mértékben, amennyiben a király Justh Gyula fejtegetését háromnegyed órán át nagy érdeklődéssel hallgatta s előadását ő maga is kérdésekkel és megjegyzésekkel többször félbeszakította s végül nagyon kegyesen bocsátotta el a magyar képviselőház elnökétől. A király Justh mai előterjesztése után Wekerle miniszterelnököt fogja meghallgatni és nincsen kizárva, hogy a végleges döntés előtt a magyar kabinet tagjain kívül Justh Gyulának is még egyszer alkalmat fog nyujtani arra, hogy az ő dolgozószobájában megjelenjen. A mai nap lefolyásából mindenesetre bizonyosnak látszik, hogy a király nem sürgeti a gyors döntést, hanem csak a már kifejtett és még kifejtendő különböző álláspontok érett megfontolása után fog dönteni. A magyar képviselőház elnökének kihallgatása nagyon érdekesen folyt le. A király nagyon jókedvű volt és többször kifejezést adott örömeinek, hogy a magyar képviselőház elnökét magánál láthatja. A beszélgetés magyar nyelven folyt, de a király egyik-másik megjegyzését német nyelven tette meg.

A „Wiener Mittagszeitung“ mai száma, állítólag egy magyar politikai információi alapján a következőket közli: Ha a mai audiencia is hoz döntést, mindenesetre nagyban hozzá fog járulni a helyzet tisztázásához. Egyébként a mai kihallgatáson elől, vajjon meg fogja-e hallgatni az uralkodó más pártvezérek véleményét is. Justh Gyula képviselőházi elnök odahaza érintkezésbe fog lépni a kormány képviselőivel s ennek során lesznek, ha lesznek további meghívások kihallgatásra. Arra a kérdésre, igaz-e, hogy a bankkérdésben elfoglalt álláspontja miatt lemond az elnökségről, Justh Gyula azt válaszolta, hogy erről csak akkor lehet szó, hogyha a magyar képviselőház többsége egy esetleges szavazás alkalmával a bank különválasztása ellen foglalna állást.

Az estilapok egy része Justh Gyula képviselőházi elnök mai legfelsőbb kihallgatásának lefolyásáról különféle részleteket közöl. A Budapesti Tudósító-t illetékes helyről felhatalmazták annak a kijelentésére, hogy ezek a híradások nem felelnek meg a valóságnak; különösen súlyt helyeznek illetékes helyen annak megállapítására, hogy egy lapnak az a híre, mely szerint a király azt kérdezte Justh Gyulától, valóban vissza akarja-e idézni az obstrukciós napokat, a hozzá fűzött kommentárral együtt tisztán légből kapott koholmány.

Justh látogatásai.

Tizenkét óra után Justh, a titkára, Tóth kíséretében az osztrák képviselőházba ment, hol mindenekelőtt dr. Weisskirchnert, az osztrák képviselőház elnökét látogatta meg. Ez épp szalonjában tartózkodott. Justh Weisskirchnernel egy negyedórát beszélgetett. Erre Justh báró Bienerth

osztrák miniszterelnököt akarta meglátogatni, de nem találta és így a látogatást egy későbbi időpontra halasztotta. Báró Bienerthet értesítették, hogy Justh a képviselőházban várja, mire báró Bienerth felkérte Justhót, hogy várja be a képviselőházban, míg ő odaérkezik. Közben Justhót és Weisskirchnert az elnöki szobában lefőnyképezték. Azután Justh körüljárt a Reichsrath épületében, miközben ismételtelen elragadtatásának adott kifejezést a látottak felett. Egy hírlapíróknak alkalmat nyílt arra, hogy Justh-tal az osztrák képviselőházban beszélhessen. Arra a kérdésre, hogy a mai kihallgatás reá nézve kedvezően folyt-e, Justh ezt felelte:

— Nem mondhatom sem azt, hogy a kihallgatás kedvezően, sem azt, hogy kedvezőtlenül folyt le, mert semmit sem szabad közölnöm a kihallgatásról.

Ezután a Weisskirchner elnöknel tett látogatásra terelődött a társalgás.

— Az ilyen látogatásoknak — mondotta Justh — gyakrabban kellene ismétlődniök, mert az ilyen látogatások alkalmasak arra, hogy a differenciákat és félreértéseket megszüntessék. Justh eközben azt is felemlítette, hogy ő már egyszer tartózkodott az osztrák képviselőházban és akkor Vetter elnököt látogatta meg. Az osztrák képviselőház épülete ugy kívülről, mint belülről, elsőrangú látványosság és a világ legszebb épületei közé sorakozik.

Ezután Justh a közös minisztereket látogatta meg, majd Schiessel és Daruváry kabinetirodái titkárnál leadta névjegyet. A Sacher-szállóbar: a dezsőnéen résztvettek kivüle: gróf Zichy Aladár, gróf Nákó Sándor fiúmei kormányzó, Smialovszky Valér főispán, Mérey Lajos, Justh János, Szentiványi Gábor, Kubik Gyula és Ság Manó képviselők, továbbá a budapesti és bécsi sajtó képviselői.

Déltután öt órakor Justh kíséretével visszautazott Budapestre.

Kossuth Ferenc és Justh Gyula.

Justhhoz a kihallgatásáról való visszaérkezése után az újságírók azt a kérdést is tették, vajjon igaz-e, hogy közte és Kossuth Ferenc között differenciák támadtak. Justh erre a kérdésre ezt felelte:

— Dehogyan igaz. Én és Kossuth a bankkérdésben teljesen egyetértünk.

Félhivatalos kommunikét is adtak ki, amely így hangzik:

Egy bécsi lap mai reggeli számában a magyar politikai helyzetről írva, ellentétet vél és igyekszik fölfedezni Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter, a függetlenségi párt vezére és Justh Gyula, a képviselőház elnöke között. Mint a „Magyar Tudósító“ a legilletékesebb forrásból értesül, ez a hirtendenciózus koholmány.

Justh nyilatkozata az audiencia előtt.

Justh Gyula, a képviselőház elnöke, a „Zeit“ munkatársának az audiencia előtt a következőket mondotta:

— Csodálkozom azokon a képzelődéseken, melyeket a sajtóban az én kihallgatásomhoz fűznek, s amelyek legnagyobb részét az én nézeteim ellenkezőjét fejezik ki. Nekem az a észlem, hogy az uralkodó előtt olyannak eseteljem a parlamenti helyzetet, amilyen az valóságban. Naiv illúzió az, ha Bécsben azt hiszik, hogy a függetlenségi párt hozzá fog járulni a közös bank privilégiumának meghosszabbításához. Én nem ismerek a függetlenségi pártból egyetlen tagot sem, aki az önálló magyar jegybank ellen egy szót is szólott volna; én nem ismerek egyetlen egy olyan tagot sem, aki hajlandó volna a bankkérdésben a közös bank szabadalmának meghosszabbítását megszavazni. A tény tehát az, hogy a magyar képviselőház nagy többsége akarja az önálló bankot. És ebből a tényből minden osztrák politikusi levonhatja a konkluziót. Mert, ha Ausztriában nem akarják a kartelbankot, akkor az önálló bankkal állanak szemben; mert a törvény és a jog az önálló magyar nemzeti bank mellett szól.

Gróf Zichy Aladár kihallgatása.

A király ma délután két óraker külön kihallgatáson fogadta gróf Zichy Aladárt, a személye körüli minisztert, aki ő felségének a kabinet nevében előterjesztést tett a politikai helyzetről. Ezen az audiencián a király *Wekerle Sándor miniszterelnököt vasárnapra kihallgatásra rendelte.*

A bank-bizottság ülése.

A képviselőház bankügyi bizottsága legutolsó ülésében azt határozta, hogy január végén újra összeül, a bankkérdés tárgyalását azonban, ha a kormány kívánni fogja, újra elhalasztja, gróf *Batthyány* Tivadar, a bankbizottság elnöke — mint már megírtuk — tegnap hosszabban tanácskozott *Wekerle* Sándor miniszterelnökkel s tanácskozásuk eredményeképp a bankbizottságot 29-ikére, péntekre, délután 5 órára összehívta.

A bizottság összehívása ma délelőtt a képviselőház folyosóján élénk eszmecsere tárgya volt. A bizottság eljárásáról a tagok sorában két álláspont áll egymással szemben. A kisebb csoport azt kívánja, hogy a bizottság már pénteken határozzon és foglaljon állást az önálló bank mellett. A másik csoport, amely tulajdonban nagyobb számu, úgy okoskodik, hogy egy nem foglalhat állást, mielőtt még a rendelkezésére bocsátott anyagot föl nem dolgozta és az előadó arról jelentést nem tett. Már pedig a bankbizottság a szakértői véleményeket nem tanulmányozta még és így legfőlegb annyit tehet, hogy sürgősen, záros határidő alatt utasítja az előadót jelentéstételre és csupán a jelentés ismertetése után foglal állást a bank dolgában.

Polónyi Géza, aki mostanában nagyon erőlködik azon, hogy fecsegésével magára vonja a politikai világ figyelmét, abban reménykedve, hogy talán mégis elfelejtik, miért bukott ki a miniszteri székéből, a bankbizottság összehívását is fölhasználta arra, hogy világot megváltó bölcsességeit kitarja.

— Egy héten belül — mondta nagy fontoskodva — jobbra vagy balra, de eldől a dolog. Ha a bankbizottság már pénteken állást foglal az önálló bank mellett, akkor a kormány megbukott, ha pedig elhalasztja a döntést, akkor mindenki tudhatja, hogy a függetlenségi párt föladta álláspontját.

Polónyinak a kifakadása azonban egyáltalában nem keltette azt a hatást, amelyet ő várt. A képviselők ugyanis még nem felejtették el, hogy ő volt az, aki a miniszteri tárcza fejében hajlandó volt az ujonczlétszámot nemzeti engedmények nélkül is fölemelni és napirendre tértek bírálata fölött, amelyet éppen nem tartottak illetékesnek. Pedig *Polónyi* elmondotta még azt is, hogy *Justh Gyula* kétségtelenül kibontakozási tervet terjesztett elő ma a királynak és azon fordul meg véglegesen a helyzet, elfogadják-e a király a tervezetet. Azokra a hírekre célzott, amelyek szerint a függetlenségi párt hajlandó lemondani a *personal unionnak*, mint végeznének követeléséről, elejti a *magyar vezényszót*, kötelezi magát egy plurálismentes általános titkos választóreform megalkotására, békét teremti a horvátokkal és a nemzetiségekkel — mindezekkel szemben pedig megelégszik a *karfelbankkal*.

— Aki azokat a békepontozatokat összeállította, — így szól *Polónyi* — hallott valamit harangozni. Én jól vagyok informálva a dologban s mondhatom, hogy ezek a pontozatok nem léteznek. Egész határozottsággal mondhatom, hogy a forgalomba került pontozatokról most szó sem lehet. Ezek a pontok a fuzió esetére készültek. Az igaz, hogy *Justh Gyula* egy kibontakozási tervvel ment a királyhoz szóval, volt oka audienciára jelentkezni. Ha a képviselőház elnöke ily általános politikai krízis idején a királyhoz megy, annak fontos okai lehetnek. És ebben az esetben vannak is ilyen okok. A helyzet egy hét alatt tisztázódni fog. Néhány nap múlva ülést tart a bankbizottság, ott dől el a kérdés. Ha a bizottság — ismételte meg még egyszer agyarkodását — az önálló nemzeti bank mellett határoz s ilyen értelemben lép javaslattal a Ház elé, azonnal tiszta képet nyerünk, de ha a bizott-

ság halogatni fogja a határozathozatalt, akkor én keresztet vetek a nemzeti bankra!

A várt hatás azonban másodszer is elmaradt. Nem vették komolyan a beszédet, hiszen beszélne *Polónyi* másképp, még pedig ezívesen, ha a bársonyszéket szerencsésen ki nem rántják alóla.

A bankbizottság ülésén a balpárt is életjelet akar adni. *Babocsay* Sándor képviselő, a balpárt elnöke, aki a bankbizottság tagja, ugyanis konkrét indítványt fog előterjeszteni az önálló magyar nemzeti bank felállítására tárgyában.

Apponyi a helyzetről.

A függetlenségi párt tagjai között tegnap este a pártkörben fölmerült az az óhaj, hogy a párt adjon kifejezést *Apponyi* Albert iránti bizalmának és ragaszkodásának abból az alkalmából, hogy a király előtti kihallgatása alkalmával a függetlenségi párt törekvéseit és tántoríthatatlan álláspontját oly erőteljesen képviselte. A jelenlevők egyértelműséggel helyeselték ezt a gondolatot s nyomban meg is bízták gróf *Batthyány* Zsigmondot, *Földes* Bélát, *Becey* Károlyt, *Hellenbronth* Gézát, *Solymossy* Endrét és *Öszmázia* Endrét, hogy keressék föl *Apponyit* s a párt ezen őszinte és lelkes érzelmeit talmacsolják. Ma délelőtt 11 óraker mentek fel a megbízottak *Apponyi* Albertnek a Várban levő lakására.

Földes Béla udvari tanácsos tolmácsolta a függetlenségi 48-as párt köszönetét azért, hogy a király előtt hűen fejezte ki a függetlenségi párt álláspontját. Reményét fejezte ki, hogy ez az audiencia a válságos helyzetből való kibontakozáshoz fog vezetni. Biztosította gróf *Apponyit* a párt további bizalmáról és ragaszkodásáról.

Gróf *Apponyi* Albert miniszter válaszában kijelentette, hogy a királyi kihallgatáson a párt és a kormány iránt kötelességet teljesített. A szónoknak ama kifejezésére, amelylyel a mostani helyzetet válságosnak mondotta, azt felelte gróf *Apponyi*, hogy *ő a helyzetet nem tartja válságosnak*, mert a kabinet teljesen szolidáris. Az audiencián a párt álláspontját hűen adta elő. Biztosíthatja a megjelenteket, hogy a kormány minden ténykedésében teljesen az alkotmányosságnak megfelelően jár el. Megköszönte a párt bizalmát s kérte azt továbbra is.

Budapest, január 26.

Rössler lovag Kossuth Ferencznél. A külügyminisztérium osztályfőnöke, *Rössler* lovag ma délelőtt látogatást tett *Kossuth* Ferencz kereskedelemügyi miniszternél, akivel több függő kereskedelemügyi miniszteri tárgyalásokról is tanácskozott. *Rössler* lovag mai látogatása összefügg *Szterényi* József államtitkárnak minapi bécsi, ugyancsak ilyen irányú látogatásával. *Rössler* osztályfőnök holnap utazik vissza Bécsbe, közben tanácskozni fog *Szterényi* József államtitkárral is.

A balpárt és az adóvita. A balpárt az adójavaslatok általános vitájában majd csak ezután fog részt venni. A párt részéről már a legközelebb *Nagy* György és *Farkasházy* Zsigmond fognak az általános vita során felszólalni. A részletes vita során a balpárt több tagja módosításokat fog az adójavaslatokhoz előterjeszteni.

Küldöttség a belügyminiszternél. A nagy-szebeni járást pár éve két részre osztották, nagy-szebeni és nagydisznódi járásra. Közigazgatási és közgazdasági szempontból nem bizonyult üdvösnek a megosztás és az érdekeltég ma küldöttségben járt gróf *Andrássy* Gyula belügyminiszternél, arra kérve őt, hogy egyesítse újra a két járást. A belügyminiszter megígérte, hogy az ügyet tanulmányozni fogja.

A szerb pátriárka a képviselőházban. *Bogdanovics* Luczián karlócai szerb pátriárka ma délelőtt a képviselőház folyosóján hosszabban tanácskozott *Wekerle* Sándor miniszterelnökkel. Értesülésünk szerint tisztán egyházi ügyekről tárgyaltak, mert, mint a pátriárka maga mondotta, a politikával egyáltalán nem foglalkozik.

A t. Házból.**I. Távollátók a folyosón.**

— Tán ma nem is lesz ülés — tűnődik Szentkirályi Zoltán, a soros jegyző, végig tekintve az üres folyosókon.

Hogy is volna másképpen, amikor *Justh Gyula* Bécsben van s vele a zurnálistikai kar, meg a képviselők közül az élelmesebbek és fürgébbek.

— De lesz mindjárt — vigasztalja az esüggelőket *Rakovszky* István — vagyunk itt alelnökök ketten is.

És lett is ülés. *Szabó* István, a „paraszt“ beszél az adójavaslatokról népszerűen, de egészen tudományos nyelven és aztán vitakozásba keveredik az urakkal névszerint *Bernáth* Istvánnal és *Emödy* Józseffel a felől, hogy valjon a „paraszt“ elnevezést lehet-e használni lekicsinylő és gúnyolódó szándék nélkül.

— Ti itt mulattok — szól be a terembe aggódalmasan egy függetlenségi barometer — ti itt mulattok s az alatt Bécsben *Justh Gyula* talán már megcsinálta a királylyal az új kabinetet.

— Azt éppen nem — véli *Buza* Barna. — De valamit mindenesetre csinálni kell, ha a mostani állapotokból ki akarunk eviczkélgni.

Igy kezdődnek a diskurzusok s hovatovább észre lehet venni, hogy a Ház, amelyik az ülés megnyitásakor néptelen volt, megteelik gyorsan jövő, a hidegtől kicsipett arczu és izgatottan kérdezősködő honatyákkal. Eljöttek a távol hegyek lakói is az ország széléről, az Alföld hóval fedett síkságairól is idegyültek a mezeiek; otthagyták a debreczeni választási küzdelemeket a hangos kortések és csak itt dudolgatják:

Debreczenbe kéne menni,
Pulykakokast kéne venni.

— Fenét Debreczenbe — hangzik rá a vízhang — Bécsbe, Bécsbe kéne menni, karfelbankot kéne venni.

Egy sereg ur azért jött be, hogy azt mondja ugysis fel kellett utazniok az *Andrássy* grófkisasszony esküvőjére, hát benéztek ide is. Mások a mágnáskaszinó közgyűlésére hivatkoztak.

Pedig éppen mindenki csak szót akart hallani és beszélt mindenki, mint az olyan ember, aki a sötétben fél és énekel és nem azért énekel, mert muszáj neki, hanem énekel mert fél.

A legelső bécsi telefon egy kávéházból szólott. Be akarták vele csapni a várakozókat.

— E pillanatban jött ki *Justh Gyula* a királytól — szól az álhir — és igen meg van elégedve. A felség azt mondta neki: „Látom, kedves *Justh*, maga jobban érti a dolgokat, mint én, tehát maradjon itt eszászárnak... ha-ha-ha...“

A felültetés sikerült, a tréfa elterjedt és a diskurzusok jóideig ezen a mesgyén haladtak. Ugyannyira, hogy amikor az igazi jelentések érkeztek és az első azt mondta, hogy *Justh Gyula* husz perezig volt a királynál, a másik már harminezről és a harmadik negyvenöt perczről szólott: akkor már jólelküen ajánlották, hogy állapotjamak meggyennyolez perczben. És amikor megjött a hír, hogy *Justh* semmiféle felvilágosítást se adott az audiencián tett előterjesztéséről, de abból amiképpen a felvilágosításokat megköszönte, arra lehet következtetni, hogy,

meg van elégedve, hát ekkor az egyik csoportban felülkerekedett megint az évődés:

— Bizonyosan mint elnök volt megelégedve Justh, mert a király ismeri a házshályokat és őt a szónokot nem szakította félbe.

Mind ilyenféle beszélgetésekkel teltek el a déli órák. Pozitív hírt keveset lehetett hallani, de alkalmi kombinációt és alkalmi ötletet annál többet. Hogy mi lesz, ha a király a Justh előadása után sem hajlandó hozzájárulni a kartelbankhoz? És ha eddig mindenki azt mondta a királynak, hogy a kartelbankkal a függetlenségi párt megelégednék: vajon Justh mondhatott-e mást? Polónyi Géza körül azt vitatták, hogy Justh pontokba foglalva egy új kibontakozási programot vitt Bécsbe. Ugyanekkor a börzéről az a hír érkezett, hogy Justh mint elnök ment fel, de mint dezignált miniszterelnök jön haza.

— Menjetek a perronra, menjetek a perronra! — biztatja őket nevetve Zboray Miklós.

— Justhot várjátok és esetleg gróf Khuen-Héderváryt kapjátok — fest rémképet egy hatvanhetes.

Ezalatt pedig csendben szervezkedik egy kicsiny csoport, mindössze öt férfi a függetlenségi pártból. Földes Béla vezeti őket, viszi őket gróf Apponyi Alberthez.

Elmentek megköszönni Apponyinak, hogy a helyzet felől és a párt felől informálta a királyt. Éppen abban az órában mentek, amikor Justh is ilyen járatban volt a Burgban ő felsége dolgozószobájában.

— A függetlenségi képviselők nevében voltunk Apponyinnál — szólottak visszajövet.

— De hát Justh, kiknek a nevében van a királynál? — kérdezték tájékozatlanul.

Bizonyára szintén függetlenségi nevében járt Justh is. És akik nem értik az összefüggést azoknak megmagyarázzák, hogy Justh, amikor meghallotta, mit referált Apponyi a királynál, hát így szólott:

— Most aztán, mit mondjak én. Hisz Apponyi mind azt referálta, amit én akartam előadni.

És Apponyi ma is azt mondta a deputációnak, hogy a kabinet szolidáris. Ha pedig Apponyi ugyanazt mondta, amit Justh gondolt, akkor Justh is szolidáris a kabinettel.

Mi értelme volt tehát a nagy izgalomnak, ha ez a mai nap is csak azért izgalmas, amiért a többi volt: tudniillik, mert a helyzet bonyolult és bizonytalan.

— Hát az az értelme van — jelentik a hivatalos szobák mellett bizalmasan, — hogy hadd legyen egy kis élénkség a folyosókon, amíg a teremben annál könnyebben letárgyalhatnak pár olyan javaslatot, amire a kormánynak szüksége van.

II. A jó párti.

Milyen egészen más a terembei élet és egészen más a folyosói.

Máskor a teremből jöttek ki híreket mondani, hogy miről van szó. Most a folyosóról memnek be a terembe hírekkel.

S a szónokok külön világban élnek. Ők agrárizmusról, merkantilisságról, osztályokról és megélhetési bajokról prelegálnak.

És eközben Kelemen Samu, mint ügyvédtársainak jó barátja, védelmezi a fiskálisokat ama vád ellen, mintha kevés adót fizetnének.

— Sokan az ügyvédek közül — mond Kelemen Samu — csak hitből és hitelből, vagy egy jó házasság reményéből élnek.

Az ügyvédképviselők nem szívesen hallgatták a definíciót. Mert benne van a hit, remény és nincs benne a — szeretet, aminek a kihagyásával, mintha megerősítene ama felfogást, hogy belőlük hiányzik a szeretet érzése.

A „jó házasság“ különösen Nagy Györgynek ütötte meg a fülét.

— A fiatal ügyvédek nevében tiltakozom az ellen — kiáltotta — mintha hozományvadászok lennének.

— Őszintén mondhatom — felelt Kelemen Samu, — hogy nem a Nagy György külsőben lévő boldog házasságára gondoltam.

— Éljen! Éljen! — riadt fel a hallgatóság.

... Mert ez az első eset, hogy házasságot (kivéve, ha az uralkodóházban fordul elő), így a törvényhozásban az ország színe előtt jelentenek be.

De igen örvendtek neki. Mert ha Nagy György házasodik, akkor még sem lehet különös veszedelemben a haza.

A paraszt és a boltos.

— A képviselőház ülése —

Budapest, január 26.

Félszettel Bécs felé pislantott ma a Ház, mi történik a Burgban, hogy szerzi meg Justh Gyula az önálló bankot; félszettel pedig derülten nézte az adó körül csörgedező vitát.

Szabó István nyitotta meg ezt a vitát. Szabó különösen a kisbirtokosok érdekeiért lépett sorompóba és azután fölpanaszolta, hogy a földműves embert az urak lenézően parasztnak nevezik. Persze, tiltakoztak ez ellen a föltevés ellen. Bernát István egyenesen azzal kezdte beszédét, hogy a paraszt-szóba az ur jóhiszeműséget vegyít és esze ágában sincs lenézni a „parasztot“. Bizonyoságot is tett róla rögtön, amennyiben vehemensen nekitámadt Sándor Pál beszéde kapcsán a „boltosnak“. Ő ugyan merkantilistának nevezte a „boltost“, de hát ez a szó csak éppen olyan ünnepi hábitus, mint a parasztra huzott „földműves-polgártárs“. A „boltos“ nagyon rosszul járt Bernát István kezei között. Szerinte csak a merkantilistának van jó dolga Magyarországon, mert negyven év óta állam, társadalom őt hiszolja, míg a földbirtokosok „pusztulnak, vesznek és oldott kévéként hullanak szét“. Emödy József is ugyanabban a dülöben szántott, mint Bernát. Az agráriusok szempontjából vizsgálta a javaslatot és elfogadhatónak találta. Kelemen Samu elfogulatlanul nézte a javaslat előnyeit és hátrányait; erős szakértelemmel bírálta az eddig fölhozott argumentumokat és több figyelemreméltó gondolatot vetett föl.

E négy szónokon kívül más nem szólott az adójavaslatához. Hanem volt egy személyes disputa Beniczky Ödön és Polónyi Géza között. Ezt a kis vitát a humor fogta körül és éppenséggel nem vegyült bele személyi él. A humor különben egyébként sem volt számírtva ma a Házból — közbeszólások alakjában. Bródy Ernő, Hóly Gyula, Kelemen Samu, Nagy György és Markos Gyula egy-egy megjegyzésén sokat nevettek.

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

— Kezdeté délelőtt tíz órakor. —

Elnök: Rakovszky István.

Jegyzők: Szentkirályi Zoltán és Hammersberg László.

Az elnök megnyitja az ülést. Több feliratot mutatott be, amelyek az önálló bank fölállítását követelik.

Napirenden van az adóreform tárgyalása.

Ami sértő a földművesekre.

Szabó István: Elismeri, hogy a javaslatban megvan az arányosítási törekvés, de a nagybirtokkal szemben nem elég radikális. A kataszter megigazítását kényszerítővé kellene tenni. A községek a közigazgatás kezdetét elvárni nem lehet, mert a községek is a nagybirtok hatalmában vannak.

A tíz holdig terjedő birtokadó alól való mentesítését s a progresszió behozatalát sürgeti. Az adókievítő-bizottságokban legyenek benne a községi elöljáróságok is. Kár, hogy némelyek a földművesekre a paraszt kifejezést használják, amit a földművesek sértőnek találnak magukra. Mint kisgazda nem fogadja el a javaslatot.

Jó az adótörvény.

Bernát István: Szabó Istvánnal szemben hivatkozik arra, hogy a paraszt szót mindenki jóhiszeműen használja. Az agráriusok és merkantilisták érdekelletéről szólva, megállapítja, hogy a mezőgazdasági érdekek elhanyagolása teremtette meg a proletáriátust s a nemzetellenes szocializmust. Vagy tizenöt esztendővel ezelőtt támadt föl a visszahatás: az agráriusokat akkor reakezióval vádolták, pedig ők az általános érdeket képviselték s a haladás, a modern gazdaság érdekében küzdöttek. Az adóreform megjavítja a kisbirtokos adózási viszonyait, amde a kisbirtok legnagyobb baja nem az adó, hanem a hitelzorsora és áruuzsora volt. (Ugy van! Ugy van!)

Ezek megszüntetésére törekvésnek az agráriusok a szövetkezeti mozgalommal, máris szép sikerrel. Konstatálja, hogy az adóreform kapcsán a merkantilisták indítottak hadjáratot az osztályharez jelszavával. (Zaj.) A merkantilisták negyven év alatt annyi privilégiumot vívtak ki maguknak, hogy helyzetükhöz csak a nemesek kiváltságos helyzete volt hasonló. Fölsorolja a merkantilisták privilégiumait, hogy például míg a földbirtok összeomlott a terhek alatt, a házakat adómentesen építették, az állampapírokat adómentessé tették, gyárakat kedvezményrel alapították, a börzén adó nélkül játszottak s az alpereseket üzletük helyén perelhették. Az országot, mint Nagy Ferencz megállapította, jogilag kommerciálták s ezzel a nép jó részét nyomorba, kétségbeesésbe döntötték. (Ugy van! Ugy van!) E tömérdek előnnyel szemben különös, hogy a földbirtok adómerséklését kifogásolhatják a merkantilisták. A merkantilisták nem panaszkodnak az agrárius térfoglalás miatt, addig, míg takarékpénztáraink olyan fényes palotákat építenek s oly óriási tiszta hasznót kimutatnak.

Bródy Ernő: Szegény takarékpénztárak!

Az elnök: Kérem, a takarékpénztárak se olyan szegények! Ne tessék közbeszólni!

Bernát István: A nagybirtokosok sokszor az ellentétben harsognak ellenük. Az agráriusok nem a városi elem, csak annak egy része ellen harsognak. Elfogadja a javaslatokat. (Élénk helyeslés.)

A koma.

Beniczky Ödön: Személyes kérdésben kijelenti, hogy a néppárt sem nyilvánosan, sem négy szemközt nem kötötte az adóreform elfogadását a kongrua nyomban utána való tárgyalásához, mint Polónyi mondta. Ugyancsak Polónyi azt is mondta, hogy a néppárt mindenképpen keresztapja akar lenni a kongrua-javaslatnak. A néppárt elfogadja a keresztapaságot s meghívja Polónyit komának. (Élénk derűtség.)

Polónyi Géza: Személyes megtámadtatás címén szólva, kijelenti, hogy a komaságot elfogadja. (Derűtség.) Ő azt hitte, hogy a néppárt általában még a koalícióban is csak a kongrua-törvény megalkotásának feltételével vesz részt.

A nagy osztokodó.

Emödy József: Szabó Istvánnal szemben hivatkozik rá, hogy még Bismarck is büszkén vallotta magát Bauer-nak, parasztnak. Sándor Pállal polemizálva, szemére veti, hogy még földosztó törekvéseket is propagált. (Zaj.)

Markos Gyula: Majd felosztjuk a Lipótváros pénzét!

Kelemen Samu: A nőket magadnak kívánod, ugy-e? (Élénk derűtség.)

Emödy József: De akkor a milliók fölosztására is gondoljon Sándor Pál, amelyeket a merkantilisták szereztek. Akkor lesz teljes Jézus törvénye.

Hóly Gyula: De ő nem követi Jézust! (Derűtség.)

Emőd József: Az agráriusok kívánnak tisztességes kereskedelmet, minnek hát a harc? Annak ugy sem lehet az az eredménye, hogy győz az egyik, vagy a másik tábor. Az adó kisebb semmiképpen sem lehet. Az értékpapírok adója tekintetében nem osztja Éber álláspontját, itt egyedül a miniszterelnöknek van igaza. Az adókievetésnél azt kívánja, hogy a földbirtok adóalapjául a kataszteri tiszta jövedelem kétszeresét vegyék. Kéri a minisztert, fogadja el a bizottságban tett módosításait. A javaslatot elfogadja. (Élénk helyeslés.)

Elfogulatlan bírálót.

Szünet után Kelemen Samu szólal föl. Polemizál Bernát Istvánnal azzal az állításával, hogy a proletariátust a gyárpar hozta létre. Egy időben általános volt a kisember kiűzése, de a gyárpar akkor is nagyobb munkabért adott, mint a mezőgazdaság. A szövetkezeti eszméből ki kell küszöbölni a kapitalizmust. Helytelen dolog, hogy a szövetkezetek annyira török magukat az italmérséki engedelemért. Tökésszegény és nagyipar nélkül tengődő országban veszedelmes a vállalkozás üldözése. Ugyanez a szempont tette szükségessé az állampapírok adómentességét.

Az adóreform ellen megindult országos akció részben politikai célokra vezethető vissza, az igazság azonban megszűnik veszedelmes lenni, ha a Ház maga tárgyilagosan meg bírálja a javaslatokat. Wekerle nemcsak a legzenialisabb, hanem a legpraktikusabb államférfi is, amikor a létminimumnak az adózás alól való elvonásával nemcsak az országnak adott nagy ajándékot, hanem a kincstárnak is.

Ezeknek az adóknak a behajtása ugyanis többbe került, mint a mennyit értek. A kisbirtok adójának kivételek a bizottságban kiszáradtak is részt kell venniük. A kereseti adó természetéből folyik, hogy az egyéni tevékenység nem eshetik olyan merev adóztatás alá, mint a föld és a ház. Erősen védi az ügyvédek az ellen a vád ellen, hogy keveset adóznak. Igen számosan közülük csak hitből és hitelből, vagy egy jó házasság reményéből élnek.

Nagy György: A fiatal ügyvédek nevében tiltakozom, mintha hozományvadászok volnának! (Zajos derűtség.)

Kelemen Samu: Öszintén mondhatja, hogy nem Nagy György küszöbén levő boldog házasságára gondolt. (Derűség.) A kereseti adó általános leszállítását kívánja és szükségesnek tartja az állampapírok adómentességét. A javaslatot elfogadja.

Az ülés háromnegyedét órákor végződött.

Budapest, január 26.

Az ujjonczjavaslat. Több lapnak azon közleményére nézve, hogy a képviselőház tegnapi ülését megelőzőleg, a képviselőház elnökségénél tanácskozás tartatott, amelyben az ujjonczjavaslatra vonatkozólag az a megállapodás történt, hogy az a jövő héten fog tárgyalatni, a „Magy. Tud.” illetékes helyről vett értesülés alapján kijelenti, hogy semmiféle tanácskozás nem tartatott és az ujjonczjavaslat tárgyalásának kérdése még magánbeszélgetés tárgyát sem képezte. A fentemlített közlemény tehát merőben alaptalan.

Beszámoló. Zombolyán a mult vasárnap az ottani függetlenségi és 48-as párt nagygyűlést tartott, melyen Hódy Gyula a kerület képviselője érdekes beszéd keretében ismertette a politikai helyzetet. A képviselőt Badócsy pártelnök üdvözölte, majd Kossuth Ferencz és gróf Apponyi Alberthez üdvözítő táviratokat küldöttek. Hódy Gyula képviselő tartotta meg ezután beszédét. A politikai helyzet — mondta — igen komoly, de azért nem nyugtalanító. Három kérdés áll előtérben: az annexió, a bankügy s a választói reform. Az annexió tekintetében a függetlenségi párt álláspontja az, hogy Magyarországnak az annektált tartományokra való jogát érvényesítsék. Ehez képest a magyar kormány az annektált tartományoknak Magyarországhoz való csatlósását követeli. Áttérve a bankügyre, kijelentette, hogy az önálló nemzeti banknak híve. Ennek felállítását a leghatározottabban követeli. Ezt életkérdésnek tartja az országra nézve. Semmi akadályja ennek nincs. Tán toríthatatlan meggyőződése, hogy az ország nem lehet nagy és gazdag, ha gazdaságilag nem független. Az a nemzet elvész, amely önállóságra nem törekszik s ki hagyja magát uzsoráztatni. Senki ne higgyen a hamis apostoloknak, akik az egyedül üdvözítő közösséget hirdetik. Ezek a megsemmisült liberális és darabont korszak visszatérő szellemei, akik azzal érvelnek, hogy az önálló vámterület és önálló bank romlásba fogja kergetni az ország gazdasági életét. Ennek éppen ellenkezője áll: a gazdasági felszabadulás boldoggá fogja tenni Magyarországot. Végül a választói reformról s a fuzióról nyilatkozott, mely csak a függetlenségi párt

programja alapján valósulhat meg. Hódy kijelentéseit általános tetszéssel fogadták s a népszerű képviselőt élénken ünnepelték.

A török-bolgár konfliktus.

— Ujabb fejlemények a Balkánon. —

Budapest, január 26.

Konstantinápolyból megegyezik annak hírére, mintha a porta a bolgár kormánytól lépéseket tett volna a határ kiigazítása érdekében. Törökország nem tervezte a bestepei magaslatok stratégiai pontjainak megszállását, mint ahogyan azt Szófiából világgá röptették és a bolgár kormánynak egész eljárása csak azt célozza, hogy a kárpótlási kérdés további tárgyalása folyamán mozgósított hadsereggel adjon nyomatékot saját álláspontjának. Szófiában most attól tartanak, hogy a porta, miután Ausztria-Magyarországgal a megegyezés útján van, a lehető legmerevebb álláspontra helyezkedik a bolgár függetlenségi proklamáció és a keleti vasut megváltása címén követelt kárpótlási összeg kérdésében. Hogy Törökországot némi engedékenységre bírják, Szófiában most újabb taktikai fogást alkalmaztak azzal, hogy elrendelték a határmenti hadosztályok mozgósítását. E katonai demonstráció titka abban rejlik, hogy Szófiában számolnak a török ellenintézkedések nehézségeivel. Bulgária ugyanis abban a szerencsés helyzetben van, hogy hadseregét igen könnyen mozgósíthatja a török határ irányában és ami nagyon súlyosan esik latba, a határmenti hadosztályok hadilétszámra való emelése által elég tekintélyes erőt koncentrálni a török határon, aránylag kevés költséggel. Ennek ellenében Törökország, ha kellőképpen akarja biztosítani a határvonalat és különösen a nagyon exponált Drinápolyt, kénytelen a nagyon távol fekvő ezredeket a határra rendelni, sőt szükség esetén az anatóliai csapatok egy részét is átszállítani Európába. Mindezen intézkedések azonban a portának annyi pénzbe kerülnének, hogy a bolgárok által megajánlott és a török kormány által követelt kárpótlási összeg közötti különbözetet messze túlhaladná. A bolgár mozgósításnak tehát nagyon ravasz háttere van. Egygyel azonban nem számítanak Szófiában: a török ujjáébredésnek nemzeti büszkeségével. A mai táviratok ugyanis már arról adnak hírt, hogy mérvadó török körökben követelik, hogy a kormány vessen végett Bulgária okvetetlenkedésének és szükség esetén fegyverrel szerezzen érvényt tekintélyének. Az ifjú-törökök azonban lehetőleg tartózkodnak elhamarkodott lépéstől, mert attól tartanak, hogy esetleges háborus mozgalmak a reakció malmára hajtják a vizet. Bulgária mozgolódásával egyidejűleg Belgrádból is komoly hírek érkeznek. Szerbia folytatja a fegyverkezést, sőt állítólag Montenegrónak is újabb pénzösszegeket bocsátott rendelkezésére a háborura való készülődés folytatására. Bécsből is olyan hírek érkeztek, melyek semmiképp sem biztatnak a béke reményével. Állítólag a monarchia most már azon elhatározás előtt áll, hogy Szerbiával minden körülmények között leszámol. Ha lehet békésen, ha nem — fegyverrel.

Ily körülmények között a politikai horizont ismét sötét felhők tornyosulnak akkor, amikor már a béke reménye kezdett derengeni.

Ma a következő táviratokat kaptuk:

A bolgár mozgósítás.

A bolgár kormány ma a nagyhatalmakhoz intézendő jegyzékben közzé fogja tenni azokat az okokat, amelyek Bulgáriát legutóbbi katonai intézkedéseire rákényszerítették. A kormány ebben a jegyzékében ki fogja jelenteni, hogy Bulgária nem akarja megzavarni a békét. Török katonai körökben határozottan tagadják, hogy török részről bárminemű szándék volna, vagy előkészület történnék, amely egy bolgár hadosztály mozgósítását provokálná. *Abdullah* basa marsall, aki ezabadságon itt időzik, egyáltalában nem hivatalos minőségben utazott Drinápolyba, hanem *Nazim* basa hadtestparancsnok látogatására, akivel szoros barátságban van.

Diplomáciai forrásból eredő hírek szerint a bolgár-török konfliktus abból eredt, hogy az angol és az orosz nagykövetek tapogatóztak, vajjon nem volna-e hajlandó a porta 150 millió franknyi követelését 120 millióra mérsékelni. *Kiamil* basa azt válaszolta, hogy elvben kész erre, ha Bulgária 30 millió frank fejében egy megfelelő területet enged át. A konstantinápolyi diplomáciai képviselők erre Szófiába fordultak felvilágosításért s így tudta meg a bolgár kormány, hogy mit tervez a porta.

A párisi török nagykövet több tudósító előtt, akik a bolgár kormány által a részleges mozgósításra vonatkozólag fölhozott okokról véleményét kérdezték, a következőket mondotta:

A török kormánynak egyáltalában nincs háborus szándéka. Törökország sokkal több bizonyítékát adta ama szilárd kívánságának, hogy a békét nem akarja zavarni, semhogy egy pillanatig is föl lehetne tenni, hogy az volna a szándéka, amit Szófiában neki tulajdonítanak, hogy tudatillik a bolgár határon egy stratégiai pontot megszállja.

A „Matin” megjegyzi, hogy a párisi diplomáciai körökben a török-bolgár határon történő csapatmozdulatokat nem fogják föl tragikusan. Ezzel szemben a bolgár nép izgatottságának, amelylyel szembe veti a kormánynak, hogy a függetlenségi nyilatkozatnál nem jár el a szükséges tetterővel és határozottsággal, nagyobb fontosságot tulajdonítanak.

A konstantinápolyi lapok, amelyek a francia nyelvű sajtó által vezetettük magukat, ismét engesztelhetetlen hangon irnak Bulgáriáról és a felajánlott 82 milliónál többet követelnek. De nemcsak az újságok, hanem az utca és különösen a szalonkii nép hangosan követeli, hogy Törökország fegyverrel szerezzen érvényt uralmának a Balkánon. *Kiamil* pasának és vele együtt az új regime vezetőpolitikusaiknak nagy munkájukba kerül féken tartani a szenvedélyeket, de minden erejükkel a béke biztosításán fáradoznak, mert jól tudják, hogy a háborus bonyodalmak csak a reakció malmára hajtják a vizet. Azonban a hadsereg szakadatlanul készül és fegyverkeznek. Már decemberben együtt voltak a szükséges csapatok Drinápoly körül s e hónap folyamán a hadügyi kormány temérdek löszert és új ágyukat küldött a határra.

A nagyvezér tegnap több nagykövetnek a bulgáriai katonai intézkedésekről szóló kérdézközlésre kijelentette, hogy ezeknek semmiféle jelentősége nincs. A török hadügyminisztérium egyelőre nem tesz semmiféle ellenintézkedéseket. Paprikov miniszternek a szobranje tegnapi ülésén elhangzott állítása, mely szerint török részről bizonyos lépések törtétek határrendezés érdekében, nem látszik igazoltnak. Formális lépés valószínűleg nem történt, hanem az ügyet csak fesztelen beszélgetés közben érintették és pedig minden valószínűség szerint odaszugorodik össze, hogy a nagyvezér több nagykövettel szemben, kik neki arról beszéltek, hogy ajánlatos volna az összeget, amelyet Törökország Bulgáriától követel, leszállítani, ezt a kijelentést tette: Egyik eszköze volna ennek a határrendezés.

Az összes török lapok ma a bolgár hadosztály mozgósítását kommentálják.

Az „Ikdam” azt mondja, hogy Törökország nem szándékozik a bulgáriai mohamedán határközségeket hatalmába keríteni és Bulgáriát megtámadni. Erről Bulgária meg lehet győződve. Lehetséges, hogy a bolgár kormánynak ez csak ürü-

gyül szolgál arra, hogy népszerűségét befelé, valamint külső céljait biztosítsa. A Surra-i-Ummel azt mondja, hogy Bulgária elietve adta meg a vészjelt, még mielőtt a tárgyalásokban az utolsó szót kimondották volna. Az entente lehetséges. A reformokra vágyó Törökország a békét akarja és mérsékletet mutat. Bulgária magatartása hasonlít az engedetlen gyermekéhez. Drágán fizetheti meg, ha a fegyverrel játszik. Sok helyütt itt az a föltevés kapott lábra, hogy Bulgária eljárása csupán taktikai eszköz a török-bolgár tárgyalások befolyásának céljából. A „Serveti Funun“ estilap bluffnak mondja Bulgária katonai intézkedéseit. A Filippopolban megjelenő „Balkán“ nevű lap hira alapján azt jelenti, hogy a határon török és bolgár katonaság közt összeütközés történt, amelyben egy török katona és két bolgár tiszt életüket veszítették. E hír még nem nyert megerősítést, szintugy azon hírek sem, amelyekről porta-körökben, valamint a „Tahudromos“ estilapban volt szó, melyek szerint a nagyvezér felszólította a hadügyminisztert, hogy tekintettel Bulgária készülődéseire, megfelelő előkészületeket tegyen. Mint tegnap jelentették, a második török hadtestet a mozgósításra csak előkészítették, nehogy Bulgáriát fenyegető ellenintézkedésre provokálják. A diplomáciai körök, melyeket Bulgária intézkedései eleinte nyugtalanítottak, időközben megnyugodtak.

A szerb követelések.

Dr. Nenadovic konstantinápolyi szerb követ a „Tai Dromosz“ lap tudósítójával folytatott interjúban többi között kijelentette, hogy Szerbia ragaszkodik ahhoz a követeléséhez, hogy Montenegróval az Adriai-tengerig terjedő földcsík kösse össze. Egyelőre arra szorítkoznak, hogy a hatalmak Szerbia békés intencióiról győződjenek meg. Szerbia azonban nem mond le Bosznia autonómiájának gondolatáról és gazdasági kompenzációkat nem fogad el.

Illetékes helyről jelentik, hogy a „Times“ azon jelentése, mely szerint a nagyvezér meglátogatta ögróf Pallavicini osztrák-magyar nagykövetet és azt tanácsolta neki, hogy a monarchia fontolja meg, minő koncessziókat tehetne Szerbiának és Montenegrónak, teljesen alaptalan.

Péter király és György trónörökös közt még nem szüntek meg a differenciák. A szerb sajtóban még mindig élénken agítálnak a trónörökös mellett. A „Pravda“, mely tudvaleg igen közel áll a trónörököshöz, a királyt hevesen megtámadja és vasárnapi számában egy, állítólag Boszniából érkezett levelet közöl, mely a trónörököst az Ausztria-Magyarország elleni háborúra biztatja.

Zsifkovics tábornok, hadügyminiszter a szkupstinának törvényjavaslatot terjeszt elő, amelyben új hadfelszerelési hitel megszavazását kéri. Képviselői körökben hirtelen jár, hogy a három millió dinárnál felül mozgó hitelt előkészületekre fordítják. Eddig a hadügyminiszterium a szkupstinától 33.500.000 dinárt kért rendkívüli hadi készülődésekre és pedig október 12-én 16 milliót, december 21-ikén 10.500.000 és december 23-án 7 millió dinárt. A szkupstina pártjainak vezérei megígérték, hogy megszavazzák a hitelt, de csak azon feltétel alatt, ha tekintettel az eddigi hitel körül elkövetett visszaélésekre, az új hitelt a szkupstina által kiküldendő bizottság ellenőrzése mellett fogja felhasználni.

Ujabb jelentések szerint a szerb kormány az annexió kérdésében megfogalmazott memorandumát Oroszország tanácsai szerint szövegezte meg s mielőtt elküldené a nagyhatalmakhoz, egy másolatát eljuttatta jóváhagyás céljából Pétervárra, a másik másolatot pedig külön futár útján Cettinjébe. Mihelyt a két válasz megérkezik, a memorandumot elküldik a nagyhatalmakhoz.

A trónörökös tegnap két ellenzéki lap munkatársait fogadta és azt mondta nekik, hogy minden nap fenyegető leveleket kap. Azal rémitgetik őt, hogy a radikális szkupstinatöbbség segítségével megfosztják őt trónörökösödési jogától és fivérét, Sándor herceget fogják trónörökössé nyilvánítani. György trónörökös szerint neki irásos bizonyítékai van-

nak arról, hogy fivére az összeesküvő tisztekkel együtt áskálódik ellene.

A külügyminisztériumhoz közelálló „Wiener Allgemeine Zeitung“ egy magasállású diplomata nyilatkozatát közli: Szerinte a mostani helyzet Ausztria-Magyarország és Szerbia között tarthatatlan és feltétlenül szükséges, vagy háború nélkül, mint ahogy Bécsben őszintén remélik és kívánják, vagy végső esetben fegyveresen megoldani az ellentéteket. Szerbia lakosságának izgatottságára való tekintettel könnyen kitörhet a háborús bonyodalom, jölehet a hatalmak komolyan figyelmeztették Szerbiát kalandos politikájának súlyos következményeire.

Szerb pénz Montenegróban.

A szerb külügyminisztérium tegnap egy hivatalnokát Cettinjébe küldte külön megbízással. Belgrádban azt beszéli, hogy az illető hivatalnok — Dusan Protics — Nikita fejedelemnek egymillió frankot vitt a szerb kormány nevében a montenegrói fegyverkezés folytatására, de állítólag nem ez volt a célja Protics küldetésének. (Beavatott helyen azt mondják, hogy őt bízták meg a kormány a Cettinje és Belgrád között támadt félreértések elsimításával.)

A török megegyezés.

A „Vossische Zeitung“nak jelentik Üszkübből, hogy az Ausztria-Magyarország és Törökország közt kölcsönös megegyezésre létrejött megegyezés a nép széles rétegeiben az egész török sajtó intő és megnyugtató hangja dacára nagyon csekély benyomást tett és egyáltalában nem fogadják azt megegyezéssel. A nép hangulatának látható kifejezése nyilvánul meg abban, hogy a bojkott nemcsak hogy tovább tart, de még erősödött is. Sok kereskedő abban a reményben, hogy a bojkott most már meg fog szünni, táviratilag intézkedett, hogy Ausztriában megrendelt áruikat azonnal indítsák utnak. Most zavarban vannak és aki csak teheti, visszavonja megrendelését, de sok áru már utban van. Az összes üszkübi politikai körök táviratokkal küldtek Konstantinápolyba azzal a felszólítással, hogy Bosznia és Hercegovinát pénzért ne harcolják el. Üszkübben szilárdul el vannak tökévelve rá, hogy Ausztria-Magyarország és Törökország közt létrejött békekötés után is, a lakosság hangulatának a megnyilatkozása utján meg fogják mutatni, hogy azt, ami történt, nem lehet olyan egyszerűen jóvátenni és ezért nem szünnék meg tovább is a bojkottot hirdetni és prédikálni. Az albánok táviratokban szelítják föl a török parlamentet, hogy óvja meg az ottomán birodalom méltóságát és tiltakozzék a pénzbeli kárpótlás elfogadása ellen. Az albánok kijelentik továbbá, hogy ha a kormánynak olyan sürgősen pénzre van szüksége, akkor a török kormánynak kétszeresét ajánlják föl annak az összegnek, amelyet Ausztria-Magyarország akar adni. A legközelebbi napokban egész Albániában tiltakozó népgyűlések lesznek.

A prágai „Narodni Listy“nek a következőket jelentik Belgrádból: Konstantinápolyból érkezett jelentések alapján állítólag több mint bizonyos, hogy az Ausztria-Magyarország és Törökország között létrejött megegyezést, amely a szultán szuverenitását Bosznia és Hercegovina felett feladja, meg fogják hiúsítani. Hogy mi módon, azt a legközelebbi híradások fogják bővebben megmagyarázni.

Legujabb.

Szófia, január 26.

A bolgár kormány ma este a nagyhatalmak képviselőinek jegyzékét küldött, amelyben egyhangzóan Paprikov külügyminiszter kijelentésével jelentést tesz a megtett katonai intézkedésekről és azokat indokolja.

EGYETÉRTÉS

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. alatt van

A szerkesztőség telefonja: 788.

A kiadóhivatal telefonja: 706.

KÜLFÖLD.

Az osztrák Reichsráth. A sürgős javaslatok felülvizsgálata tárgyalása folyamán Selinger képviselő megokolja javaslatát, amelyben bizottság kiküldését kéri a nemzetiségi vitakérdések, valamint azon nagy gazdasági és politikai kérdések rendezésére, amelyeknek sürgősen szükséges megoldását a nemzetiségi viszályok akadályozzák meg. Hangsúlyozza, hogy javaslata lehetővé kívánja a parlamentnek tenni, hogy végre gyümölcsöző munkát végezzen. A pénzügyminisztérium vezetője törvényjavaslatot nyújtott be, amely felhatalmazza a minisztériumot, hogy a magyar minisztériummal addicionális szerződést kössön a pénz- és érmeszerződéshez a kétkoronás darabok és egykoronás darabok verésére nézve, valamint hogy ily pénzdarabokat verthesen és az Osztrák-Magyar Banknak 10 koronás bankjegyek további kiadására vonatkozó felhatalmazás ügyében.

A sürgős javaslatok további tárgyalása folyamán Soukup és Renner képviselők hangsúlyozzák a nemzetiségi béke visszaállításának szükségességét, vagy legalább fegyverszünetet, sürgős gazdasági és szociálpolitikai reformok keresztülvitele céljából.

A beérkezett irományok között van három új sürgős javaslat, köztük egy, a cseh radikálisok részéről a legutóbbi postai rendelet ügyében.

A legközelebbi ülés pénteken.

Az osztrák képviselőház költségvetése. Az osztrák képviselőház költségvetési bizottsága ma kezdte meg a költségvetés részletes tárgyalását, melynek folyamán az udvar, kabinetiroda és birodalmi törvényszék teteleit elfogadta. A minisztertanács tételnél báró Bienert miniszterelnök kijelentette, hogy az ő felsége megbízásából parlamenti kormány alakítására és azzal az eddigi rezsim alapjainak megszüldítésére irányuló fáradozásai pozitív eredményeket még nem adtak, minek okát kizárólag a jelen viszonyokban kell keresni. A politikai nehézségek középpontjában a német-cseh viszály és kérdés áll, miért is ez ügyben közeledés létesítése a törvényhozás zavartalan működésének szükséges előfeltételét látta. Minthogy azonban a nyelvkérdés ügyében egybehívandó ankét iránti kedvező hangulat megváltozott és így az ankét megtartása nem látszott időszerűnek, a kormány elhatározta, hogy a legközelebbi jövőben a csehországi hatóságoknál való nyelvhasználatra, valamint az ottani politikai közigazgatás szervezetének bizonyos kiépítésére vonatkozó javaslatokat fog a ház elé terjeszteni. Ez megmutatja az utat is, amely a jelen politikai nehézségekből kivezet, természetesen az összes pártok együttes működését feltételezve. Bienert miniszterelnök nem hiszi, hogy a sürgős javaslatok benyújtása obstrukciós eszköz volna és a ház nagy részének támogatására számít, hogy ha a bizottságok befejezték a rájuk váró fontos javaslatok tárgyalását az említett javaslatokat a ház napirendjére hozhassa. A miniszterelnök végül állást foglal azon felfogás ellen, mintha a rendelkezési állapot arra használnák fel, hogy a sajtót a kormány iránt kedvezővé hangolják és kijelentette, hogy sajtónk e tekintetben sokkal magasabb nívón áll, különben is, ha nem állana a dolog így, a rendelkezési alap erre a célra sohasem volna elegendő. Kramarz képviselő kijelenti, hogy a lengyel népnek a prágai diáküntetés, valamint a közjogilag biztosított egyenjogúságot sértő törvénytelen postai rendelet miatt keletkezett izgatottsága nem alkalmas, hogy a bejelentett törvényjavaslatok iránt kedvező hangulatot szüljön. Ha a javaslatok szintén a csehországi két néptörzs egyenjogúságába és egyenértékébe ütköznenek, a kormány nem kételkedhetnek a felett, milyen sors vár javaslataira. A nyelvkérdés megoldását nem szabad Csehországra szorítani és csakis a teljes egyenjogúság alapján vihethető keresztül. A tárgyalást erre megszakították.

A német birodalmi gyűlés. A birodalmi gyűlés a tengerentúli országok postai forgalmára vonatkozó törvény pótlására szolgáló javaslatot hosszabb vita után a költségvetési bizottság elé terjesztette. A javaslat elsősorban a Norddeutscher Lloyd szubvenzionálására irányul avégből, hogy Uj-Guineával

gőzhajó-összeköttetést létesítsen. A legközelebbi ülés esztendőben.

A francia jövedelmi pótadó. A kamara a mai ülésen a jövedelmi pótadóra vonatkozó törvényjavaslatot tárgyalta. Donadé képviselő kifejti, hogy ez az adó, amely a Franciaországban lakó külföldiekre újabb terheket ró, bizonyos területeket jelentékeny bevételi forrásoktól fog megfosztani és ezáltal az illető községek költségvetésében deficitet fog előidézni. Caillaux pénzügyminiszter közbeszólva: Semmi esetre sem az a szándékunk, hogy egy kicsiny előny kedvéért a jövődéli bevételi forrást elejtsük s nem volna megengedhető, hogy a Franciaországba érkező külföldiek minden teherrel megszabadíttassanak, holott a francziák, akik Németországba és Svájcba mennek, adót tartoznak fizetni, mely sokkal kevésbé liberális, mint a tárgyalás alatt álló.

A porosz képviselőház. A képviselőház a mai ülésen Mollke belügyminiszter jelenlétében folytatta a választójogi javaslatok tárgyalását. Friedberg (nemzeti liberális) megokolta a Hobrecht-féle javaslatot, amely a kormányt a szabadelvűek javaslatának elutasítása esetére felszólítja, hogy a választójogot az egyes személyek jelentősége és a nép kulturális, gazdasági és szociális fejlődése szempontjából állapítsa meg. Továbbá léptesse életbe a közvetlen választói eljárást és a titkos szavazást, a választókerületeket pedig változtassa meg a gazdasági néperdekek megváltozásának megfelelően. A ház aztán elvetette a szabadelvűek és a lengyelek választójogi javaslatát. Hobrecht javaslatát is leszavazták. A javaslat 2-ik pontját, amely a közvetlen választási eljárásra vonatkozik, névszerinti szavazásban 169 szóval 165 ellenében elutasították, szintugy egyszerű szavazással ugyanily számarányban a titkos választás elvét. Wiemer (szabadelvű néppárti) kifejti, hogy a miniszter beszédének tartalma nem elégített ki. Csak azt mondhatja a miniszternek: valamivel többet. Néhány zárbeszéd után Aronsohn és Schuhmann javaslatát a birodalmi gyűlés választójogának Poroszországra való kiterjesztése, valamint a választói kerületek beosztása tárgyában elvetették és szintugy a Hobrecht-féle javaslatot is és pedig az első pontot (plurális választói jog), a harmadik pontot (titkos választás) és negyedik pontot (a választói kerületek új beosztása) egyszerű szavazással, a második pontot (közvetlen választás) 168 szavazattal 165 ellen. Az Aronson-féle javaslat első pontját (birodalomgyűlési választói jog), a szabadelvűek, a centrum, a lengyelek és szociáldemokraták, a második pontot (a választókerületek új beosztása) a szabadelvűek és a szociáldemokraták szavazatai ellen elutasították. A Schuhmann-féle javaslat elutasítása szintén a szabadelvűek, szentrumpartiak, lengyelek és szociáldemokraták szavazataival szemben történt. Hobrecht javaslatának első pontját (fokozatos választójog) derűltég közben elvetették, miután csak a nemzeti liberálisok szavaztak mellette. A második pont mellett (közvetlen választási eljárás) szavazott a centrum, a lengyelek és az egész balpárt. A szavazás eredményét az ellenpróba kétségessé tette. A névszerinti szavazás eredménye 168 szavazat a javaslat ellen, 165 mellette. Ugyanily többséggel a harmadik pontot (titkos szavazás) és az egész balpárt szavazatai ellen a negyedik pontot (a választókerületek megváltoztatását) elutasították. Miután a ház az országos hitelpénztárnál szóló törvény megváltoztatására vonatkozó törvényjavaslatot első olvasásban vita nélkül elfogadta, az üléseket esztendőig elnapolta.

Oroszország és Perzsia. A „Rjees” teljesen megbízható forrásból értesül, az orosz kormányának a perzsiai kérdéssel szembeni memoranduma azzal a kijelentéssel kezdődik, hogy a sah és a jelenlegi medsi képtelenek az ez idő szerinti anarkianak véget vetni. Az anarkia egyaránt sérti Oroszország és Perzsia érdekeit. Ez arra indítja az orosz kormányt, hogy több reform megvalósításáért szót emeljen. Az első medsi nem felelt meg az ország érdekeinek, az új medsi, a cenzus és az érdekképviselet elve alapján hivandó egybe és illetékessége a tanácskozó testület körére szorítkozzék. Valamennyi kormányzati területen a sahnak kisebb európai államok polgárainak tanácsadókként való igénybevételét fogják ajánlani. Az orosz kormány véleménye szerint a reformokat Oroszország és Anglia sürgős tanácsára szükséges volna megvalósítani.

Burns Róbert.

— Születésének 150-dik évfordulójára. —

Budapest, január 26.

Örök ifjúság vette körül e költő alakját, akiről Goethe is a legnagyobb tisztelettel beszélt és akit a skót nép nemzeti szentjének tartott. Visszafojtott lélekzettel követjük életének megrázó mozzanatait és amikor már reszkető türelmetlenséggel várjuk a végső katasztrófa bekövetkezését, a függöny legördül és a darabnak vége...

A szegény viszonyok között nevelkedő ifjunak fiatal éveiben a legnagyobb megpróbáltatásokkal kellett megküzdenie. A szenvedések gyakran végső kétségbeesésbe kergették volna, ha a költészetnek és a szerelemnek enyhítő levegője nem hatotta volna át a küzdelemben kifáradt lelkét. A fiatal évek megpróbáltatásait, keserű csalódásait, reményvesztettségét Edinburghban pihente ki, amikor első költeményeinek megjelenése az erősen fejlődő skót irodalomban óriási forrongást keltett.

Ezután következett az, ami majdnem minden hirre kapott poétánál bekövetkezik: megjelenése az arisztokrácia körében.

Tüntetni akartak vele; minden gögös, üres arisztokrata szalonjának fényét vélte emelni azzal, ha a nagy Burns süppedő bőrfauteille-ben emlékeiből egyet-egyet elmondogatott s amely emlékek mindegyike után mély, tiszta szívből fakadó sóhajit küldött.

És Burns észrevette, hogy ő tulajdonképpen csak külső dísz az arisztokraták szalonjainak és ezért kerülni kezdte őket. Visszatért szülőföldjének zordon bérczei közé. Ott a hegyek mélyedéseiben elrejtett kunyhók között keresett valamit. Érezte, hogy szüksége van olyasvalamire, ami által a dicsőség mámorától megcsömörlött lelke pihenő oázisra leljen. Kereste a szerelmet. A szerelmet oly női lélekben, aki nem a nagy embert szereti majd, hanem az egyszerű, a szegény Burnst.

A zord fenyőfák árnyéka alatt álló kőis kunyhóban egy szelíd tekintetű, gyöngöztetű leánykára lett. Magához ölelte és ittasan mondta: „Te vagy!” — „Téged kerestelek!”

A rövid boldogságot, a kurta megelégedést a kegyetlen sorsnak folyton előkerülő csapása zavarta meg: a kenyér. Élni kellett és a nagy poéta, a szerelemben pihenő Burns adószedővé lett. S elvette a szegényemberek utolsó kenyérré tartott garasát az éhes gyomru állam számára.

Nem bírta ki. Beteg lett, sokáig feküdt és aztán élete delén jött a halál. Rövid vonásokban ez Burns élete.

Költői működésének tetőpontját a skót fővárosban való tartózkodásakor érte el. Itt bámulatos munkásságot fejtett ki. Költeményt költemény után írt s a lyrának minden egyes műfaja a legváltozatosabban szerepelt. Munkássága azonban nem merült ki költemények írásában. Nem volt olyan mozgalom, nem volt olyan esemény, amelyet Burnsnek tolla nem irányított volna. Széles látóköre mindent meglátott, azt is, amit ostromozni és amit glóriába vonni kellett. Nem idegenkedett a legfárasztóbb és a legnehézebb munkáktól még akkor sem, amikor már anyagi helyzete igazán nyugalomra hívta. Sőt a munkában elfáradt idegeit agyongyörtört és egyébként is melankólikus Burns a pihenésre szánt idejének legnagyobb részét a kicsapongó élvezetekre fordította. Szeretett és ivott. A szerelemben is és az ivásban is első akart lenni. Minden ilyen dözsölés után erős lelkiismereti furdalással tért haza magános lakására. Csak egy menekülési mód volt még számára e zajos életből: ha otthagynja a fővárost, a rossz cimborákkal együtt.

Akaraterje győzött. Az igaz és tiszta szerelemben, erejének ez újabb győzelmében írta legszebb és a legmélyebb dalait.

Burns költészetének minden egyes termékén, különösen a népdalokon a népleletnek egészen sajátos vonása húzódik végig. E dalok művészségét és tökéletességét emeli Burnsnek sajátos

egyéniisége, melyből annyi szubtilitást rejtett el csodás dalaiba.

Az észak zord fensége, a fehér szűz hóból kimagasló sudár fenyőknek némasága, a lehetet fagyasztó hidegben végigsüvítő farkasordítás, a hólepte, magas, köddel körülburkolt bérczetők azok, amelyeket a most már magányt szerető Burns csodálatos dalaiban megénekel. S innen kora haláláig az erőteljű zord természet embere volt.

A dél-olaszországi földrengés.

Budapest, január 26.

Messinában már annyira helyreállt a rend, hogy a fölös katonaság elvonulhat. Mazza tábornok messzinai távirati jelentése a következőket mondja: A csapatok egy részének Messinából való távozását immár előkészíthetjük. A hatóságok megvizsgálták a Simonetti mérnök által állandó barakok építésére kidolgozott tervet és azt főbb elveiben helyeselték. A holttestek eltemetésén, valamint az értéktárgyak megkeresésén serényen dolgoznak. Az élelmiszerüzletek száma napról-napra emelkedik. A túlélt munkásoknak munkaalakalmakat igyekeznek szerezni. A szép idő kedvez a munkálatoknak.

Az elpusztult országgrészben tehát lankadatlanul folyik a munka, hogy emberi kezek jövátegyék, amit a természet elpusztított. De az emberi kéz Olaszországon kívül sem pihen. Mindenféle szorgalmasan gyűjtene a messinai menekültek számára.

A délolaszországi segélybizottság gyűjtése javára a mai napon a következő befizetések történtek:

A Magyar Általános Takarékpénztárnál báró Prónay Dezső gyűjtése 220 kor., a Magyarországi Munkások Rokkantsági és Nyugdíjgyűjtésének központi választmányának és tisztikarának 41 kor. 50 fill., gróf Esterházy Béla 50 kor., a Hungária Klub 200 kor. Összesen 511 kor. 50 fill.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál Kautz Gyula 200 kor., Kolecsányi Endre gyűjtése 30 kor., a dunaföldvári izr. hitközség 15 kor., a Budapesti Általános Villamosági r. t. 300 kor., Schrimpf Zsigmond gyűjtése 52 kor., Tschögl Gusztáv 300 kor., Tschögl Henrik 300 kor., Reumann Lázár 240 kor., Hajdunánás város polgármesterének gyűjtése 327 kor., Trupp Antal 90 fillér, közép-palajtai ég. ev. egyház 4 kor., Püspökhatvan község gyűjtése 10 kor. 1 fill., Összesen 1778 kor. 9e fill.

A Magyar Általános Hitelbanknál gróf Esterházy Miklós Mórész 3000 kor., Fittler Kamil gyűjtése 340 kor., Csathó Ferenc gyűjtése 147 kor., gróf Széchenyi Géza 100 kor., báró Forster Gyula 100 kor. Összesen 3687 kor.

Hozzáadva ezt a tegnap kimutatott 147.216 kor. 94 fillérhez, a gyűjtés mai végeredménye 153.194 kor. 33 fillér.

Temesvárt Hertelendy Ferencné védnöksége alatt február 4-én és 5-én a messinai földrengés áldozatainak javára élőképek előadás lesz a temesvári színházban.

Korbay Károly zalaegerszegi polgármester vezetésével megalakult a bizottság, amely a messinaiakért megindult segélyakciózt kezébe vette. Február 13-án nagyszabású hangversenyt terveznek, amelynek védnökéül gróf Batthyány Pál főispánt kérik fel. Malonyay Dezső író kilátásba helyezte, hogy az estélyen felolvas és kívülről szerepeltetni fogja még Hegyesi Mari asszony és az Opera egyik művésznője.

Karánsebesen az olaszországi segélybizottság Bordán Oktáv polgármester elnöklésével megalakult a napokban. Az egyesületek és magánosok adományából már az első összejevetelen több mint 500 korona gyűlt egybe. A bizottság elhatározta, hogy gyűjtőleveket bocsát ki.

Nem számítva azokat az összegeket, amelyek még eddig nem folytak be és amelyekről a segélybizottság még nem intézkedett, a délolaszországi károsultak javára Németországban eddig befolyt összegek 5,000.000 lírával tesznek ki.

A Park-Klub estélye.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, január 26.

A Stefánia-utra leereszkedő ködbe a Park-Klub bejárója előtt messzire bevilágítottak ma este az egymásután érkező automobilmek acetilén-lámpásai. Fogatok, gépkocsik százai torlódtak össze, mozgás, sürgő-forgó élet verte fel az este csöndjét, amint háromnegyed nyolcz órától kezdve sorra érkeztek a Park-Klub vendégei, akik a messinai földrengés-károsultak javára rendezett mai estélyen megjelentek.

A klub helyiségének feljárója előtt nagy tömeg gyűlt össze, akik a kocsikból kilépő vendégek ruháit bámulták meg. Odabent, a hatalmas vestibule csarnoka alatt, az ujonnan érkezettek állottak, pazar, mélyen kivágott női toilettek suhantak el, csillogó ékszerek, ezreket érő briliáns diadémok csillantak meg a fényesen világított terebben, míg a két oldalon fölfelé huzódó lépcsőn más süpű tömeg hullámozott.

A fehér nagyterem a zsufolásig megtelt, ugyanarra, hogy az urak nagyrészenek már nem jutott ülőhely, állva szorongtak a falak mellett, sőt egy részük, különösen a kissé megkésették, a folyosóra szorultak ki. Ez a sors jutott *Szterényi* államtitkárnak is, majd később gróf *Andrássy* Gyula belügyminiszternek, aki megkésve érkezett és hosszabbban beszélgetett a folyosón álló urakkal.

Kévéssel fél kilenc előtt érkezett meg *József* főherceg *Augusta* főhercegnasszonnyal és kíséretével. A fenségek hatalmas, karos gyertyatartót vívő lakájok között vonultak föl a terebbe. A főhercegnasszony pazar mályvaszínű toiletteben jelent meg, *József* főherceg pedig tábornoki egyenruhát viselt. A királyi hercegek kíséretében volt *Szerecsányi* István udvarmester és neje, szül. *Bóthány* grófnő, *D'Orsay* grófnő udvarhölgy és *Roskoványi* Dezső kamarás.

Mihelyt a fenségek elfoglalták a helyüket a terebben megkezdődött a hangverseny. Elsőnek *Márkus* Emma lépett a pódiumra és *Rákosi* Jenő szépen megirt „Fölbivás”-át mondta el. Meghatóan esengett a szava a terebben, amikor a messinai szerencsétlenek sorsát esettette és szépen, szívhezszólóan kérte adakozásra a közönséget. Utána *Popper* Dávid adta elő saját szerzeményű „Requiem”-jét, *Schiffer* Adolf, *Tonhazy* Ferenc és *Székelly* Arnold kíséretében. Az érzéssel megcsinált mű, amely *Popper* mester legjobb kottái mellé sorakozik, mély hatást tett, amiben az előadók is nagy része volt. *Popper* Dávid játéka nem hagyott nyomot az idő. Szinte bámulták a hatalmas, széles, zengzetes tónusát és könnyed, minden apró szépséget felfogó technikáját. A következő szereplő *Koralek* Paula volt, a messinai *Vittorio* Emanuele Opera volt tagja, aki a földrengés idejében Messinában tartózkodott és szinte csodaszépen mentekült meg. Ma először *Giordano* André Olenierjéből énekelt egy áriát, majd a *Ponchielli* Giocondájának egy dalát adta elő. A hangjának hatását erősen rontja a tremoló, mely üressé és helyenként kellemetlenül sikitóvá teszi. A mélyebb és magasabb régiókban azonban szépen eseng, ezt és kifejező drámai előadását szívesen honorálta a közönség tapsaival.

Az est egyik legérdekesebb száma *Knoté* Henrik kamarazeneke előadása volt. A Mesterdalnokok „Preislied”-jét énekelte bámulatosan könnyen és hihetetlen énekművészettel, majd a *Lohengrin* egy részletét adta elő. Elragadtatással tapsolták *Knoté* aki a főhercegi pár tapsaira mindkét számát ráadásokkal toldotta meg. Kivüle még egy idegen vendége volt a mai estnek: *Mrs. Cahier*, a bécsi Opera tagja. *Cahier* asszony több régi dalt énekelt, majd egy mandolini áriát *Debussy*tól. A hangjának gyönyörű érzéki creje van, pompásan is tud vele bánni: nem esodu tehát, ha a közönség sokat és szívesen tapsolta. Különösen egy XVIII. századbeli Menuet előadásával ért el nagy hatást.

Cahier asszony után *Morvay* Zsuzsika, a kis ceudagyerek ült a zongorához és *Mendelssohn* sorozatos variációit adta elő akkora technikával és főleg akkora fizikai erővel, ami még felnőtt zon-

gorajátékosoknál is csodálatos. Magyar népdalokat szavalt cigánykísérettel *Török* Irma kedvesen és meghatóan; pompásan érvényesült előadó művésze a melodramatikus előadásban. Még *Hegedüs* Gyula adta elő *Herceg* Ferencnek egy kedves apróságát és *Fráter* Lóránd énekelte el néhány dalát, befejezve egyúttal azt a műsort, amelyet a Park-Klub rendezősége a mai estére igazán ügyesen állított össze.

Fél 11 volt már, amikor az estély véget ért. A főhercegi pár, miután az utolsó számot és végighallgatta, a közönség sorfala között távozott, a mire aztán a közönség is elszéledt. Az összegyűlt főúri társaságnak jórésze még sokáig ottmaradt a Park-Klub termeiben.

A mai estély rendezői minden tekintetben meg lehetnek elégedve a munkájukkal. Igazán elsőrangú művészi műsrot állított össze olyan fényes közönségnek, amelyet már rég láttunk együtt. Az arisztokráciának és a politikai világnak szinte valamennyi számottevő tagját ott láttuk az estélyen, amely nemcsak a szezon egyik legfényesebbje volt, de egyúttal egyik legszebben sikerült hangversenye is. Hogy a messinai szerencsétlenek javára szép összeg gyűlt össze a mai est révén, arról meg vagyunk győződve.

UJDONSÁGOK.

Egy csecsemő ujság.

Tegnap, vagy tegnapelőtt óta ujság jelenik meg ismét Messinában, Bátoralan, féloldala nyomott, szegényes próbálkozás, de ujság, élén a hivatalos intézkedésekkel, azután a legfontosabb aktualitásokkal. Sőt — így olvasom, — hirdetések is vannak a nyomtatvány végén, természetesen a különös viszonyok sajátzerű alkalmából fakadó. Egy ember, aki olyan szerencsés, hogy tiz-tizenöt kecske tulajdonosa, hirdeti, hogy nála friss kecsketej kapható. Tejesarnok, tejes kocsbiányában ennyi meg ennyi órákor minden nap személyesen hajtja végig kecskét a baraktelepen; akinek tetszik frissen kifejt tejet kaphat félliterjét harmincz centesimoért. És egy borbély is hirdeti, hogy megint megkezdte a munkát, kedves vendégei közül szívesen látja azokat, akiknek sikerült kímászni a romok közül. Egy kereskedő pedig ajánlja bőven fölszerelt raktárait, melyekben a menekültek kellő pénzért megkaphatnak minden szükségeset.

Ezzel a csecsemő ujsággal az ébredező élet küldi névjegyét Messinából, a borzalmak földjéről a művelt világnak. Nem az importált, mesterséges eszközökkel, világraszóló jótékonyági akcióval táplált, hanem a természetes, mindennapi élet, mely a meglévő talajból fejlik ki szervesen. Megható ez a bátoralan vergődő szárnyu próbálkozása az új kapcsolatokat, új érdekeket, új intézményeket teremtő szociális szervezkedésnek. A borzalnak, a rendkívüliségek uapjainak ime vége van: a csendes hétköznapok vékony pókhálósálakkal kezdik átszőni azt a szakadékot, mely annyi életet, annyi gazdasági és társadalmi értéket elnyelt. Most még vékony, áttetsző ez a pókhálósövet; az új élet esenevész, csirasorban próbálgatózó s most is a tegnapi gyász és borzalom kajaiban vajdó. A régi hatalmas gazdasági és kereskedelmi szervezetből egyelőre nem ébredt új tevékenységre más, mint egy borbélyüzlet, egy grájzleráj, s egy tizenöt kecskéből álló mozgó tejesarnok. A sokfajú, sokoldalú sajtót pedig mindössze egy félives papiros reprezentálja. Am, ahol az emberek már ujságot olvasnak, borotválkoznak s rendszeres üzletek után járnak, ott újra megindult az élet. Messinát eddig mesterséges légzéssel, őtherinjekciókkal, tojásos erőleves beöntésekkel táplálták. Az elkábult város azonban ime maga is megmozdul s cselekedni kezd.

Egy sir sohasem lehet elég nagy ahhoz, hogy a felületén megint ki ne csirázzék az élet.

NAPIREND. Naptár. Szerda, január 27. — Róm. kat.: Ar. sz. János. — Prot.: János. — Görög-orosz: jan. 14. Raithi vsz. — Zsidó: Sab. 5. — A nap kel reggel 7 óra 35 perczkor, nyugszik d. u. 4 óra 52 perczkor. — A hold kel d. e. 10 óra 46 perczkor, nyugszik éjjel 11 óra 13 perczkor.

A horvát miniszter fogad d. u. 4 órákor.

A közoktatási államtitkár fogad déli 12 órákor.

A képviselőház ülése d. e. 10 órákor.

Halmi-kiállítás a Nemzeti Szalonban nyitva 9—4 óráig. Belépődíj 1 korona. — Boena Ritta kiállításának ünnepélyes megnyitása a Könyves Kálmánnál. — Nemzetközi rajzkutatási kiállítás az Iparművészeti Akadémiában nyitva 9—1-ig és 4—7-ig. — Az Uj Művészeti Szalon (Keckeméti-utca 3.) nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — A Műhely kiállítása az Uránia Kigyó-téri szalonjában nyitva 9—8-ig. Belépődíj 20 fillér. — A N. Múzeum ásványtára nyitva 9—2-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10—2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10—1-ig. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9—1-ig. — A Történelmi Képesarnok zárva. — A Széchenyi Múzeum zárva. — Az aquincumi múzeum nyitva egész nap. — A Techn. Iparmúzeum nyitva 9—1-ig és 6—8-ig. — A Ráth György Múzeum zárva. — Az Erzsébet Múzeum nyitva 9-től fél 1-ig és 3—4-ig. — A N. Múzeum könyvtára nyitva 9—4-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 3—7-ig. — Az Egyetemi könyvtár nyitva 9—12-ig és 3—8-ig. — A Póvárosi Könyvtár nyitva 9—2-ig. — A Keresk. Múzeum könyvtára nyitva 9—2-ig. — A pedagógiai könyvtár nyitva 3—6-ig.

— Személyi hir. *Mária Terézia* és *Mária Annunziata* főhercegnők *Erzsébet* *Amália* főhercegnő látogatására Bécsből Székesfehérvárra érkeztek.

— Vilmos császár születésnapja. Vilmos német császár holnapi születésnapja alkalmából a bécsi német birodalmi kolónia, *Tschiersky* nagykövet elnöklésével és a bajor, zász követek részvételével ünnepi bankettet rendezett, amelyen *Tschiersky* pohárköszöntőjében megemlékezett a mult év történelmi eseményeiről, a német uralkodók hódolatáról, akik az egész világ előtt megmutatták, hogy a szomszéd monarchiával való szövetség a német fejedelmnek szívében mély gyökeret vert. Az elmúlt év — ugymond — nemcsak az öröm és hódolat, hanem az uralkodókra nézve a megerőltető és felelősségteljes munka éve is volt, amelyben az uralkodónak alkalmá volt a birodalom fejlődése és egyben a béke megtartása érdekében bölcse munkálkodni. A szövetség eszméje e jelentőségteljes évben rendíthetetlennek és tetterősnek bizonyult és hogyha a béke fenntartásában része van, ugy az bizonyára oly siker, amely a szövetséges állam szelleméből következik. A nagykövet ő felsége egészségére üritette poharát. Dr. *Stumpf*, az egyesület alelnöke, Vilmos császárt, mint a béke császárat éltette, hangsúlyozta a német birodalom és a monarchia közti rendíthetetlen barátságot és poharát *Vilmos* császár és a *Hohenzollern* családra üritette. Mindkét köszöntőt lelkes hoch-kiáltásokkal fogadták.

A „Nordd. Allg. Ztg.” írja: Vilmos császár holnapi 50-ik születésnapja alkalmából: A császár uralkodása nagyszámu bizonyítékát szolgáltatotta azon felfogás helyességének, hogy az uralkodót a fennálló alkotmányos keretek nem akadályozzák abban, hogy mélyreható befolyást gyakoroljon a nemzet közéletére. Egy irányban sem ismerhető fel világosabban ezen állítás helyessége, mint népiünk állásfoglalása Németországnak a tengeren való érvényesülése tekintetében. Még késő utódaink is II. Vilmos császárban fogják hadiflottaik alkotóját dicsőíteni, amely, miképpen hadseregünk is, Németország függetlenségének és virágzásának oltalmazója és védője lesz. Ma már senkisémeri a császárról azt mondani, hogy hiru hadidicsőség után áhihozik. A hadsereg és a hadi intézmények sohasem a becsüvagy eszközei, hanem mindenkor mint a béke fenntartására leghatalmasabb eszközei építették ki és ápolattak. Ezekre támaszkodva a császár megvédhette a békét, megakadályozhatott minden nemzetünk létérdeke ellen intézett támadást. A béke oltalma alatt II. Vilmos császár uralkodása folyamán népiünk jóléte és vagyonsága minden várakozáson felül gyorsan emelkedett. Tekintet nélkül számos családásra és keserü tapasztalatra, melyekkel a császár magas törekvései folyamán találkozott, az uralkodó azzal a büszke öntudattal tekinhet uralkodására, hogy mindenkor a legjobbat akarta és sok tekintetben nagyot ért el.

— **Molnár Viktor audienciája.** Molnár Viktor vallás- és közoktatásügyi államtitkár szerdán nem ad kihallgatást.

— **A német trónörökös szabadalma.** A német trónörökös visszavonta a szabadalmi hivatalhoz intézett kérvényét, amelyben pátest kért egy újfajta kézelőgombra. Tudvalevő, hogy a találmányt egy ékszerész magának vindikálta és pörrel fenyegetőzött. A trónörökös ezt indította szabadalmának visszavonására.

— **Kitüntetések.** A király sok évi, kitünő szolgálataik elismerésül, nyugalomba vonulásuk alkalmából: Szijeti Halper Gyulának, a horvát-szlavón-dalmát hétszemélyes tábla tanácsnokának, Lipót-rend lovagkeresztjét díjmentesen, Rusnov Adolfnak, ugyanezen tábla tanácsnokának Ferencz József-rend közepkeresztjét a csillaggal adományozta és megengedte, hogy *Orlenjak* Vilmosnak, ezen tábla tanácsnokának, sok évi buzgó működéséért, elismerése tudtul adassék: *Conte-Buratti* Istváné született *Vranjczany-Dobrinovic* Klotild bárónőnek, a köztétékonyág terén szerzett érdemei elismerésül, II. osztályu Erzsébet-rendet, *Batusic* József rakoviczai postamester és földbirtokosnak, közhasznú tevékenysége elismerésül, az arany érdemkeresztet adományozta.

— **Sub auspiciis regis avatás Kolozsvárott.** A kolozsvári Ferencz József tudományegyetemen holnap három kitünően végzett ifjút avatnak fel ünnepélyesen doktorrá a király képviselőjének, *Molnár* Viktor vallás- és közoktatásügyi államtitkárnak jelenlétében. A három ifjú: dr. Hóry Endre, Buza László és Hegneci Kiss Pál, mindannyian államtudományi doktorjelöltek. *Molnár* Viktor államtitkár dr. *Schwöder* Ervin miniszteri fogalmazó kíséretében hétfőn este érkezett Kolozsvárra. A felavatási ünnepély szerdán délelőtt 11 órakor megy végbe s ezután az államtitkár a tisztelgéseket fogadja. Déli két órakor diszebed lesz, délután pedig több iskolát látogat meg az államtitkár és az esti vonattal tér vissza a fővárosba.

— **Magyar tudós kitüntetések.** Az olasz börtönügyi társaság Rómában tartott kongresszusának alkalmával dr. *Török* Lajos budapesti egyetemi tanárt tiszteleti tagjává választotta.

— **Sturcza herceg párbaja.** Catargi Sándor herceg és Sturcza György herceg párbajáról Párisból a következő részleteket jelentik: Catargi Sándor herceg, a londoni román követ fia tegnapelőtt a Nouveauté-színház egy páholyában foglalt helyet több barátjával. A szomszédos páholyban ült Sturcza György herceg, aki sértő megjegyzést tett Catargi családjáról. A londoni román követ fia erre Ghyka herceget és Soutze herceget küldte el segédül Sturcza György hercegre, aki Randabel és Lagatinerá nevé barátait bizta meg ügyével. Ma volt a pisztoly-párbaj, amely Catargi herceg súlyos megsebesülésével végződött. A golyót sikerült ugyan eltávolítani a megsebesült herceg altestéből, de komoly komplikációk állottak be.

— **Korona a zálogházban.** Sok mindenféle érték és kincs fordul meg a zálogkölesönző intézetekben, de uralkolói koronák mégis a ritkaságok közé tartoznak. Annakidején szóváltottuk, jelentvén, hogy *Abdul Aziz*, Marokkó volt szultánja, pénzavarban lévén, több kincsével együtt a koronáját is zálogba tette Párisban. Most Párisból érkezett jelentések szerint az a párisi zálogkölesönző intézet, ahol *Abdul Aziz* a nagyértékű tárgyakat zálogba tette, közhírré tette, hogy a szultáni koronát s drágaköveket, az esedékes kamatok elmaradása miatt, árverés útján el fogja adni. Azt hiszik, hogy *Muley Hafid*, a jelenlegi szultán a francia kormány közvetítésével, mielőtt még árverésre kerülne sor, egyezkedni fog a zálogintézettel, hogy a korona továbbra is a szultán családjának birtokában maradjon.

— **Egy munkásno kitüntetés.** A hivatalos lap ma száma közli, hogy a király úr. *Gillinger* Jánosné született *Szeredi* Anna dohánygyári munkásnőnek, félszázadot meghaladó hű és buzgó szolgálata elismerésül az ezüst érdemkeresztet adományozta.

— **Havre sötétségben.** Havreban, mint Párisból jelentik, a villamosági gyárban tegnap este tűz támadt, amely az átkapcsoló telepet elpusztította. A város hosszabb időn át világitás nélkül volt.

— **A francia pénzügyminiszter Budapestről.** Caillaux francia pénzügyminiszter, aki néhány hónap előtt tudvalevően Budapesten töltött több napot, a „N. W. Tagblatt“ párisi levelezője előtt így nyilatkozott Budapestről:

— Konstantinápolyból jöttem, ahol az alkotmányos éra kezdetének tanuja voltam. Amikor Budapestre érkeztem, elcsodálkoztam a város fejlődésén, amelyet huszonkét esztendővel ezelőtt láttam először és amely város azóta teljesen megváltozott. Ilyen gyors, alapos változás, egy emberi életnél kisebb időközben, bizony ámulatba ejti a francia embert, vagy a párisit. Páris minden változása mellett is híven megőrizte külsejét, ahogyan gyermekkorunk óta ismertük: a császárság óta ugyanaz a kerete; Budapest azonban olyan, mintha egy város helyébe másik került volna. Pár nap alatt tökéletes képet szerezhettem magamnak a városról, mert a magyar államférfiak, elsősorban dr. Wekerle a legszeretettelőbben iparkodtak, hogy mindent megmutassanak, ami érdekelhet. Nekik köszönhetem, hogy nemcsak a város harmonikus beosztásában és fekvésében gyönyörködhettem, hanem tanuja voltam annak a komplikált és kialakulásában lebilincselően érdekes politikai fejlődésnek, amelyen a magyar politikai élet keresztül megy. Egy tiszta magyar helység mellett közvetlenül szerb falut és német községet láttam és megismertem azt a számos körülményt, amelyekkel a kormánynak számolnia kell, ha eredményes parlamenti és közigazgatási munkát akar. Budapesten olyan figyelmesek voltak, hogy egyszer sem emlékeztettek miniszteri állásomra. Figyelmembe ajánlották azonban, amikor a budapesti börtönt meglátogattam, egy ezerméretű intézményt, a választott bíróságot, amely minden üzleti életben előforduló konfliktusnál eredményes munkát végez. Élénk megelégedésemre szolgált a Mezőgazdasági Múzeumban tett látogatásom, mely intézmény pompás szervezésével fogva hatalmas segítségére lehet a magyar mezőgazdákknak. Wekerle és Széll Kálmán urak igen szívesen fogadtak és nekik tartozom a legtöbb hálával azért az élvezetért, amelyet hazájuk fejlődésének tanulmányozásánál szereztem.

— **Tolsztoj, a diákok ünnepeltje.** A pétervári egyetem hétezer hallgatója emléklapot nyújtott át *Tolsztoj* Leonnak. Az emléklapnak ez a szövege:

— Kedves *Nikolajevics* Leo! A sok baj és kellemetlenség, amelynek legutóbb az orosz egyetemeken részesül voltunk, akadályozott meg bennünket abban, hogy idejekorán összegyülekezve, közös hódolatunknak és örömlünknek kifejezést adjunk az ön születésének nyolczvanadik évfordulóján. A pétervári ifjuság kéri önt, hogy fogadja szívesen tiszteljenek és hódolatának nyilvánítását, mely bár későn történik, de ez a hibánkön kívüli késedelmeskedés nem jelenti a tiszteletnek sem csökkenését, sem szívünk melegének hiányát. Hiszen a nagy Oroszországnak egész művelt társadalma nem méltányolhatja kellőképpen, érdemlegesen azt a titáni munkát, amelyet Oroszország önnök köszön. Az ön szívből fakadó szavai új életre keltették társadalmunkat és a keserves nyomorral küzdő parasztságot a munka bajnokaivá és a türelem apostolaivá edzették. Ön egész életét a zsarnokság és az önámítás elleni küzdelemben töltötte el és ezzel évszázadok előítéleteit döntötte meg. A gonosz indulatok kormányozta áramlatok uralma idején az ön megingathatatlan szent meggyőződéséből, amely azt tartja, hogy az ész végre is diadalmat ül az alatomos és ravasz hatalmak felett, igen jól esik erőt meríteni. Óhajtuk, hogy már a legközelebb jövőben az ön ideáljait, a szabad, nemzeti-ségi, felekezeti és társadalmi különbség nélküli népeket üdvözölhessük. Szunjék meg az ur és szolga fogalma, a vak sötétséget váltása fel már minden népnél a felvilágosodás örömapja.

— **Az Actna háborog.** Cataniából jelentik, hogy az Actna működésben van. A kráterből mintegy ezer méter magas füstoszlop emelkedik; a hegy oldalán pedig lávapatatok hömpölyögnek lefelé, amelyek pusztulással fenyegetik a vidék falvait. A lakosok otthagyták házaikat, falvaikat és a városba menekültek. A déli lejtő fenyőfáradó lángban állanak. A kitörés különösen éjjel, borzalmas látványt nyújt. Cataniából segítő expedíció indult a veszélyeztetett helységekre.

— **Nászajándékok.** jegygyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán művészi ékszerterében, Budapest, VII., Erzsébet-körút 29., I. em. szerezhetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **Az Orvosi Kaszinó közgyűlése.** A Budapesti Orvosi Kaszinó ma este tartotta XII. rendes közgyűlését *Schulhof* Jakab főorvos elnöklésével saját helyiségeiben. Az elnök megnyitó beszédében megköszönte a tagoknak bizalmát. Ezután dr. *Frey* Ernő titkár vázolta az elmúlt egyesületi év történetét, majd dr. *Adler* Oszkár könyvtáros, utána pedig dr. *Fejér* Gyula pénztáros terjesztette elő jelentését, amelyeket az ellenőrző bizottság jelentésével együtt köszönettel vett tudomásul a közgyűlés. Ezután a pályázati bíráló bizottság jelentését terjesztette elő dr. *Fejér* Gyula. A pályázat az orvosok elosztásának kérdése volt. A bizottság véleménye alapján a pályadíjat dr. *Barsy* Jenő munkájának ítelték oda. Majd a választmány kiengesztelésére került a sor. Választmányi tagok lettek: *Bokor* Géza, ifj. *Glass* Izor, *Kovács* József, *Lendvay* Sándor, *Pfeifer* Gyula, *Pollák* Mór, *Schaffer* Károly, *Schwartz* József, *Szenes* Zsigmond, *Siklóssy* Gyula, *Vajda* Vilmos, *Wein* Manó és *Weisz* Jakab. A közgyűlést *Semmelweis*-lakoma követte a Royal-szálló éttermeiben, amelyen a fővárosi orvosvilág legelőkelőbb tagjai és a gyakorló orvosok is igen nagy számban jelentek meg. A lakoma első szónoka *Schulhof* Jakab főorvos, a Kaszinó elnöke volt, aki a kartársakra, mint a kultúra legexponáltabb harcosaira emeli poharát. Utána dr. *Müller* Kálmán főrendiházi tag — aki egyszersmind *Semmelweis* unokaöccse — mondotta el hatóságos beszédjét. Az orvosokra, *Semmelweis* kitünő utódaira, emelte poharát. Dr. *Schrank* Simon, *Müller* Kálmán, dr. *Schiff* Kálmán az elnökséget, dr. *Detre* László pedig a megjelent tanári kart köszöntötte fel. Még számos köszöntő hangzott el s a társaság a legjobb hangulatban késő éjjeli órákig maradt együtt.

— **A nagyszerb összeesküvés.** Megirtuk, hogy a zágrábi ügyészség elkoboztatta azokat a védelmi iratokat, amelyeket a nagyszerb összeesküvésben való részvétellel vádolt személyiségek védői akartak kiadni. Most azt jelenti zágrábi tudósítónk, hogy a védők az ügyészség intézkedése és a vádirat ellen felfolyamodást adtak be a báni táblához. A védelem egészében és részleteiben hibáztatja a vádiratot. Hangoztatja, hogy a vádirat konkrétumok helyett legnagyobbára elvont adatokat tartalmaz és ezeknek az elvont adatoknak alapján nem emelhető vád az egyesek ellen. A vádirat számos fogyatékoságon kívül a törvényesség kellekeivel sem egyezik meg. Megtörténhetik az — állítják a védők — hogy a tárgyaláson a vádlottak az elnöknek arra a szokásos kérdésre, hogy megértették-e a vádat, valamennyien nemmel fognak felelni. Végezetül arra kéri a báni táblát, hogy mondja ki, hogy nem ad helyt a vádnak és hogy az eljárást beszünteti. A nyolczsáz nyomtatott sorra terjedő szövegű felfolyamodást többek között *Medakovic*s, a horvát tartománygyűlés elnöke is aláírta.

— **Az ötödik francia kivégzett.** Carpentrasban ma reggel végezte ki *Deibler* francia hóhér Dauvers rablőgyilkost. A lefejezéskor még borzalmasabb jelenetek történtek, mint *Bethumben*. Mint mindenütt Dél-Franciaországban, Carpentrasban is vigan áll a Karnevál. Tegnap éjszaka álarozos csoportok, urak és hölgyek nagy zivajjal vonultak a fogház elé, amelynek siralomházában utolsó óráit élte a halálraítélt. Az álarozos tömeg gúnydalokat énekelt a halálraítéltről s mikor kitombolta magát, komoly hangon rázendített a *De profundisra*. Lehetek vagy huszrezen a daloló álarozosok és a halálgyötrelmekben vergődő elítélt egész éjszaka kénytelen volt hallgatni a saját gyászindulóját. A kivégzéskor katonaság és csendőrség távollartotta a vérpadtól a közönséget s a kíváncsiak semmit sem láttak. Ezért aztán lárulásán tüntettek a katonaság ellen, amely megfőszította őket a ritka látványosságtól.

— **Pusztító robbanás.** Félelmes robbanás történt tegnap délután Pakson, *Schneider* Géza szesz-főzőjében. Eddig még ki nem derített okokból a kazán explodált. Az erős légnnyomás a munkásokat a tulajdonossal együtt a nyitva lévő ajtón át az utcára röpítette. A tűz néhány perc alatt az egész épületre kiterjedt s a szeszfőzőt teljesen elhamvasztotta. A munkások közül *Kovács* János és *Lak* Sándor kezükön és arcukon szenvedtek égési sebeket, *Schneider* Géza tulajdonos pedig a lábán sebesült meg.

— **Köszönetnyilvánítás.** Fölkérték a következő sorok közlésére: Mindazok, kik fiam elhalálása alkalmával részvétük kifejezésével fájdalommat enyhíteni akarták, fogadják ezuton köszönetem igaz kifejezését. Mély tisztelettel övezgy *Thuru* Jánosné.

Farsangi multság Tschirschky német nagykövetségénél. Tschirschky, a bécsi német nagykövetség és neje tegnap este palotájukban farsangi ünnepet rendeztek. A megjelentek között voltak *Ferencz Szalvátor* főherceg és *Lipót Szalvátor* főherceg és nejeik, *Kumberland Thura* hercegnő Olga leányával, *Montenuovo* herceg első főudvarmester, báró *Aehrenthal* külügyminiszter és báró *Bienert* miniszterelnök nejeikkel, *Windischgraetz* Alfréd herceg és neje, a diplomáciai kar, a főnemesség számos tagja, lovag *Wersbach* hadtestparancsnok és neje, számos udvari és állami méltóság, köztük gróf *Wickenburg* osztályfőnök, a közügyminisztérium vezetője és neje, *Mária Annunziata* főhercegnő sajnálkozását fejezte ki, hogy távolléte folytán nem vehet részt az estélyen. A zenét a Dreher-zenekar szolgáltatta. Éjjel egy órakor diszlokoma volt. A farsangi multság, mely igen élénk volt, reggel három órakor ért véget.

Robbanás az Andrássy-palotában. Gróf *Andrássy* Gyula belügyminiszter palotájában, amely a Fő-utca 11. száma alatt van, ma délelőtt veszedelmes robbanás történt. Az udvar közepén befagyott a csatorna és az egyik inas petroleumot öntött beléje, aztán meggyújtotta, hogy a jég ilyen módon felolvadjon. De a lángtól gázok fejlődtek és a csatorna néhány pillanat múlva fölrobbant, megszere hangzó erős dörej kíséretében. A palota elsőemeleti ablakai a földszinti üvegajtói kitértek a robbanás következtében. Négy tömeg gyült össze a palota előtt, kivonut a rendőrség is. Kiderült, hogy emberéletben kár nem esett és a tűz magától elaludt, mire a közönség lassankint elszéledt.

Eltűnt emberek. Ma ismét feltűnően sok eltűnést jelentettek be a főkapitányságon. A nyomvesztett emberek nagyrésze nő, akik öngyilkos szándékkal távoztak hazulról. *Kovács* Sándorné, született *Klein* Róza jósnő eltűnt a budai Maros-utca 1. száma alatt lévő lakásáról, mielőtt a férje megfigyelés alatt volt a lipótmézai elmegyógyító-intézetben. — *Spiegel* Simonné, született *Gonda* Irma, a bécsi Florian-gasse 10-ik száma alatt lévő lakásáról, azzal távozott, hogy budapesti rokonait fogja meglátogatni. A rokonok nem látták és *Spiegel* 20-ika óta nyomtalanul eltűnt. — *D. Varga* Istvánné, született *Imre* Rozália, egy kádársegéd husz éves felesége hat hetes fiacskájaival még a hónap 12-ikén eltűnt a Visegrádi-utca 59. száma alól. — *Pátl* Mária tizennyolc éves szabónő a Baross-utca 104. száma alatt lévő lakásáról tűnt el. — *Neumüller* Albertné, született *Szabó* Julia, egy géplakatos huszonhárom éves felesége a Béke-utca 11. száma alól távozott nyom nélkül. — *Boros* Jánosné, született *Szölösi* Borbála, harminczgy éves gyári munkásnő a Szeveteny-utca 30. száma alatt lévő lakásáról tűnt el. — Nyomuk vesztett még a következőknek: *Bencsky* Ignác hetvenkét éves gépépítő (Szent László-utca 35.), *Kása* Jenő harmincz éves kereskedősegéd (Klauzál-utca 13.), *Wortmann* Jenő negyvennyolc éves nyomdász (Karpfenstein-utca 2-c sz. a.), *Braun* Samu harminczhárom éves lakatossegéd (Vörösmarty-utca 7.), *Jassek* Lajos huszonhárom éves kártyossegéd (Örmölygy-utca 44-a.) és *Reinauer* Péter bozsoái születésű, huszonöt éves gyári munkás (Szeveteny-utca 38.).

A szászok és a helységnevek magyarusítása. Szebenmegye legutóbbi közgyűlésén szóba került a helységnevek magyarusítására vonatkozó törvény is. Feltűnést keltett ugyanis, hogy a megye 12 községe, amelyekben a szász elem túlnyomó többséggel bír, önként kérte községük nevének átmagyarusítását. Így lett Thalheimből Dolmány, Hanbachból Kakasfalva, Hamleschből Omfás stb. A földszászok körében a községek ezen önkéntes elhatározása nagy meglepetést keltett, a józan szász elem azonban csak helyeselni tudja a községek szász lakosságának azon törekvését, hogy haladván a korrall, kulturáját és érdekeit összhangzásba tudja hozni az állami élet követelményeivel.

Kink Gyula lovag halála. Adtunk hírt róla, hogy *Kink* Gyula lovag, az osztrák uralkházának tagja, a bécsi kereskedelmi és iparkamara elnöke meghalt. Az első hírek arról szóltak, hogy a lovag öngyilkosságot követett el. Ma érkezett jelentés szerint lovag *Kink* nem öngyilkossággal vetett véget életének, hanem szívizomleállás ölte meg.

Felrobbant turbina. Saragossában az egyik cukorfinomítóban egy turbina felrobbant. Két munkás meghalt, egy súlyosan megsebesült.

Hajnal Lidia gyilkosa. Kassán ma délután hat órakor *Brichta* Zsigmond kassai zálogházában megjelent egy 34. gyalogezredbeli közbaja és egy gyűrűt akart elzalogosítani. A gyűrűben *Brichta* Zsigmond zálogháztulajdonos a meggyilkolt *Hajnal* Lidia gyűrűjét vélte felismerni és egyik alkalmazottját azonnal detektívért küldte. A katonára észrevette a veszélyt, kimenekült az üzletből és futásnak eredt. *Brichta* üldözőbe vette a szökevényt és egy rendőr segítségével sikerült is elfogni. Megállapították, hogy az illető neve *Kiss* János. Letartóztatásakor tárczájában egy második női gyűrűt is találtak, azt állítja, hogy a gyűrűket találta a tagadja a gyilkosságot. Vallatása a katonai hatóság közbenjöttével folyik.

Lapzárakor jelentik: Az elfogott *Kiss* János 34. gyalogezredbeli közlegényt a rendőrségtől egy katonai őrzőzet a laktanyába kísérte, hol *Cselényi* rendőrkapitány és a katonai hatóság, kik a vizsgálatot vezetik, kihallgatták *Kiss* Jánost. Az eddigi vizsgálat kiderítette, hogy *Kiss* János igen rosvott multu egyén, ki már több ízben volt lopásért büntetve. *Kiss* katonáskodása előtt *Paksy* ügyvédszél volt alkalmazva mint szolga, azonban gazdájától 900 koronát ellopott, miért másfél évi fogsággal büntették. Büntetésének kitöltése után ismét elítélték négy hónapra lopásért. *Kiss* János holmija közt találtak egy ruhadarabot tele vértoltokkal, továbbá egy szokatlam nagyságu éles kést, melyekről azt állítja, hogy találta. Miután kiderült, hogy *Kiss* János *Hajnal* Lidiával már régebb időtől fogva összeköttetésben állt, megerősíti azt a gyanút, hogy ő követte el a gyilkosságot, vagy legalább is tudnia kell a tettestől. A rendőrség a katonai hatósággal együtt erőlyesen folytatja a vizsgálatot.

A református konvent háza. A református konvent díszes palotát emeltet a Szabó József-utczában, hogy üléseinek és mindjobbban tárguló körü hivatalának otthont teremtsen. A palota építkezéseit már a tél elején befejezték és azóta szorgosan folyt a berendezési munka, amely rövid időn belül véget fog érni. A palota használatba vételét nagyobb ünnepélyességgel akarták egybekötni, de újabb intézkedések szerint tavasszal, előreláthatólag márczius elején, minden külsőség nélkül egyszerűen átköltözik a konventi iroda mestani üllői-utó otthonából.

Nyilatkozat. Felkértek a következő nyilatkozat közlésére: „Nagyságos *Moór* Jenő urnak Budapesten. Kedves barátunk! Megbizásod folytán felkerestük *Kiss* Géza urat, hogy a Magyar Uszó Egyesület karácsonyi uszóversenyén veled szemben elkövetett sértő kijelentéséért tőle elégtételt kérjünk. *Kiss* Géza ur kijelentette előttünk, hogy nem volt szándéka téged személyedben megsérteni s hogy akkori megjegyzéseit téves feltételekből kiindulva tette. Mi ezen kijelentést azért nem tartottuk megfelelő elégtételnek, mert a nyilvánosság előtt elkövetett sértésért nyilvánosan, tehát hivatalilag közölhető elégtételről szóló jegyzőkönyvet akartunk fölvenni az ügy elintézéséről. Ezért tehát kértük *Kiss* Géza urat, sziveskedjék megbízottait megnevezni, amit *Kiss* Géza ur meg is ígért. Azóta immár két hét telt el s mi *Kiss* Géza urtól semmi nemű értesítést sem nyertünk s ezért Tereád névze az ügyet befejezettek tekintjük. Budapest, 1909. január 25. Baráti üdvözléssel kész híveid *Reichard* Ottó s. k., *Bárlány* Erich s. k.”

Nagy zavargások Egerben. Ma este újabb zavargások voltak. Nyolcz óra tájban a Ring-platzen körülből 500-an gyűltek egybe, hogy a *Gregorián*-téren lévő *Roth*-féle fogadó elé vonuljanak, melyben a postakintestár lakásokat bérelt a postahivatalnokok számára. A tüntetők, kiknek száma időközben 2000-re nőtt, meg akarták rohanni a fogadót, ebben azonban a csendőrség megakadályozta őket, mire a városba vonultak, de a csendőrség az utcákon feltartóztatta őket. A csendőrökkel többször összeütközésre került a dolog, míg sikerült a tüntetőket szétszórni. A rend csak feltizenegy órakor állt helyre.

Bányászerekesítés. Pennsylvániában *Boswell* szénbányában robbanás történt, amelynél három ember életét vesztette. Egy ötven emberből álló mentő-kolónia munkája közben földcsuszamlás történt és a kolóniát elzárta.

Századik ülés. A Magyar Természettudományi Társulat kémia-ásványtani szakosztálya ma tartotta meg századik ülését az egyetem első számú kémiai intézetében. Az ülésen *Nuricsán* József a káliumperjodátról és a jodoform meghatározásáról értekezett. *Weiser* István „A takarmányok kémiai összetételének változása erjedés közben” címen tartott előadást. *Zaitchek* Artur pedig a tej kémiai összetételének ingadozásáról olvasott föl. Az ülés után a *Katona*-féle vendéglőben társasvácsora volt, amelyen több fölkészönt hangzott el az ülésiben jubiláló szakosztálya.

A hót az iskolában. Akármilyen nagy is a tilalom arra vonatkozólag, hogy testi fenyegetéssel iskolákban nem szabad illetni a gyermekeket, időnkint mindig merülnek föl hírek embertelen tanítók brutalitásáról. *Kinostárszentgyörgy* községben e hó hetedikén *Jankov* József ottani tanító sétabotjával úgy elverte *Uberitz* Sándor kisfiát, hogy az még mindig ágyban fekvő beteg. Január hetedikén történt ugyanis, hogy *Jankov* tanítványaival a szomszéd *Remeteszentgyörgy* községbe ment. *Uberitz* viselkedése nem tetszett a tanítónak és többször figyelmeztette, de ez nem volt hatással a gyerekre. Erre *Jankov* elővette sétabotját és a többi gyermek elszörnyűködésére addig ütötte a kistűt, míg csak a sétabot el nem tört. *Uberitz* Sándor, a gyermek atyja a tanítót feljelentette a csendőrségnél. A csendőrség megint üttötte a vizsgálatot, melynek folyamán *Jankov* József beismerte, hogy ütötte a gyereket, de azt mondja, ezt azért tette, mert engedetlen volt. A csendőrség a tanítót feljelentette a dettái járásbírósnál.

A nazarénus katona drámája. *Tankovics* Péter szabadkai legény áttért a nazarénus hitre, de egyszersmind új vallásának vértanújává lett. Még 1906-ban fegyvergyakorlatra hívták be *Ujvidékre*. Fegyverhez perze nem akart nyulni. Ezért *Péterváradra* vitték a katonai börtönbe. Már két esztendő telt a nazarénus katona a börtönben, de lelke azért csak nem akart megtörni, nem nyult a fegyverhez. A rabéletet azonban elunta s hogy ettől szabaduljon, e hó 23-án czellájában felakasztotta magát. Szabadkán lakó szüleit csak temetés után értesítették fiuk haláláról.

A város-ház-téri bazár. A belvárosi város-ház-téren, közvetlenül a piaristák rendháza előtt, a *Váci*-utczára néző homlokzattal ideiglenes bazár építettek. Az új bazárépületben kapnak ideiglenes bethelyiséget azok a kereskedők és iparosok, akik a *Kigvó*-utczai „*Párisi ház*” lebontása következtében régi üzlethelyiségeikből kiszorultak. A kereskedőknek egy másik csoportja az eskütéri bazárban nyer elhelyezést. Különben mindkét bazár május elsején nyílik meg.

Jó szomszédok. *Rolandka* községben *Miók* Gruja és *Bucus* Salamon szomszédok állandóan civakodtak egymással. A két szomszéd tegnap a kapu előtt ismét összetalálkozott és összeveszték. Veszekedés közben *Miók* beszaladt egy áskórt és azzal agyonverte *Bucus* Salamont. A gyilkost letartóztatták.

Uj postagyűjtőhely. Február hó 1-én a székesfővárosban, VI. ker. Szent László-ut 2. számú házban lévő üzlethelyiségben a budapesti 72. sz. posta- és táviradhiivatal felügyelete alatt „*Budapest* gy. 61.” megjelöléssel postagyűjtőhely lépett életbe, mely hivatalos óráit hétköznapokon reggel 8-12-ig, délután 2-6-ig tartja. Vasárnapokon és hétköznapokra eső ünnepnapokon a gyűjtőhely kezelése szünetel. A gyűjtőhely bárhova szóló díjköteles ajánlott küldemények, továbbá belföldre, Ausztriába, Bosznia-Hercegovinába és Németországba szóló érték nélküli, vagy 400 korona értékig terjedő csomagok (utánvétellel vagy anélkül) fölvetelével foglalkozik.

Vándorlegények szerdiája. Braunschweighből érkezett jelentések szerint *Peine* nagyközségben a „*Zur Heimat*” nevű éjjeli szállás egyik szobájában tegnap reggel megfuladva találtak két vándorlegényt. A legények vasárnap este érkeztek a szállásra és hely hiányában egy kamrában voltak kénytelenek nyugalomra térni, ahol se ablak, se kályha nem volt. Az utóbbi bajon úgy segítettek, hogy beállítottak egy kis kályhát, amelyet faszénnel fűtöttek. A kis kályhából kiömlő szöngáz ölte meg azután őket.

— **A bécsi nemzetközi koresolyázó-verseny.** Bécsben a mai koresolyázó versenyen a következő eredményeket érték el: Nemzetközi gyorskoresolyázó verseny 5000 méteren: 1. Bohrer (Klagenfurt), 2. Mathiesen (Krisztiania), 3. Schilling (Bécs). Nemzetközi gyorskoresolyázás 500 méterre: 1. Bohrer (Klagenfurt), 2. *Vampelics* (Budapest), 3. Mathiesen (Krisztiania). Nemzetközi gyorskoresolyázás 1500 méteren: 1. Bohrer (Klagenfurt), 2. Schilling és Mathiesen holtversenyben, 3. *Vampelics* (Budapest). Mükoresolyázás: 1. Herz (Bécs), 2. Rendschmid (Berlin), 3. Horvát (Budapest). Páros-koresolyázás: 1. Burger-Hütler; mükoresolyázás dr. Korper díjért: 1. Gllow (Pétervár), 2. Rendschmid (Berlin), 3. Steiner (Bécs).

— **Öngyilkos urileány.** Ma délután megjelent a Rókus-kórházban egy 15-16 évesnek látszó urileány s az orvosoknak azt mondta, hogy moriumot ivott. Megmondta a nevét is, Hedvigh Irén. Tovább azonban nem folytathatta, mert összeesett; elvesztette az eszméletét s azóta nem tért magához. Felépüléséhez nincs remény. A fiatal urileány dr. Hedvigh Henrik fővárosi ügyvéd leánya. Öngyilkosságának oka az, hogy ma délelőtt az édesanyja meghalt.

— **Uabb tűz a Stephancumban.** Ma reggel újabb tűz keletkezett a Szent István-Társulat palotájában, a Szentkirályi-utca 28a. száma alatt. A harmadik emeleten, a törmelék alól tört fel a láng, mire értesítették a tűzoltókat. A nyolcadik kerületi őrség hamar eloltotta a tüzet. A tűzvizsgálatot is ma délelőtt tartották meg. A kerületi kapitányságról *Iványos Gyula* fogalmazó, a tűzoltók részéről *Breier Szilárd* segédtszert jelent meg s ott volt a jözséfvárosi előjáró is egy mérnökkel. A tűz okát nem tudták kétségtelenül megállapítani, de valószínűnek látszik, hogy a veszedelmet egy kipattanó szikra okozta, amitől a felhalmozott papírtömegek tüzet fogtak.

— **Kávésok és pincérek.** A budapesti kávé-sok tegnap látogatott értekezletet tartottak a Kontinentál-szállóban. Az értekezleten Némai Antal elnök beszámolt az ipartársulati munkaközvetítő eddigi működéséről. E szerint az intézet a lefolyt tizenkét nap alatt negyvenhárom felszolgáló segédet és negyvenkilenc konyhai alkalmazottat, továbbá nyolcvan kiségitőt helyezett el. Jeleztette aztán az elnök, hogy eddig százötven nagy kávéház tulajdonosa kötelezte magát aláírásával, hogy személyzetét csupán az ipartársulathoz szerzi be; adott szavát mindaddig egy munkaadó sem szegte meg. Végül rámutatott az elnök arra a körülményre, hogy némely üzletben a konyhai személyzet ellenállást fejt ki a társulati közvetítő által elhelyezett pincérekkel szemben, amire névze megjegyezte, hogy ha egynemely ilyen eset még előfordulna, mozgalmat fog indítani, hogy a kávéházi konyhában nőket alkalmazzanak, úgy, mint a nagy külföldi városokban.

— **Szerencsétlenség a cirkusban.** Varsóban tegnap rémes szerencsétlenség történt. Egy *Ceryl* nevű artista estéről-estére vakmerő mutatványval tartotta izgalomban a közönséget: százhusz lábnyi magasságból egy vízmedencébe ugrott. A produkció mindig sikerült, tegnap azonban a szerencsétlen ember a szédítő magasságból a medencze szélére esett és ott halálra zúta magát. A szerencsétlenség után az előadást rögtön abbahagyták.

— **A vízmérő órák ügye.** Ma délelőtt a rendőri sajtóiroda a következő hivatalos közlést adta ki a hónapok óta húzódo vízmérő-panama dolgában:

A Kunz-féle vízmérő-órák panamája ügyében a rendőrség befejezte a vizsgálatot s az iratokat áttette az ügyészséghez. A nyomozás adatai alapján a rendőrség Kunz Ferencet és ötvenegy köztisztviselőt megvesztegetés czime alatt feljelentett az ügyészségen.

— **Párisi gépszédők sztrájkja.** Párisban tegnap a gépszédők béremelés miatt sztrájkba léptek. A sztrájkolók több nyomdában összedöntötték a már készen álló szedést. Az újságok, amelyek el voltak készülve a sztrájkra, majdnem kivétel nélkül rendes terjedelmükben jelentek meg, miután a gépszédőket gyorsan munkásnókkal helyettesítették. Egyébként a gépszédők jelentékeny része nem csatlakozott a sztrájkhoz. Több újságkiadó teljesítette a gépszédők kívánságait.

— **Miért esikorog a cipő talpa?** A cipőtalp kellemetlen esikorgásának az az oka, hogy a cipőt nem készítik teljes gonddal. Minden cipőtalp két fóreszből áll, ugymint a belső bőrkéregből és az alsó talpból. Ha ez a kettő surlódik egymással, ami a járás alkalmával történik, akkor kellemetlen esikorgás hallható. Ezt a esikorgást az okozza, hogy a két talp közötti ürt bőrdarabokkal töltik ki és így még mindig maradnak kisebb közök kitöltetlenül. Ha ezen közök kitöltésére valami puha, rugalmas anyagot használnak, akkor sohasem volna panasz a cipő esikorgása ellen. De előidézheti a cipőnek gondatlan borítása is. Ebben az esetben ugyancsak két bőrdarabnak surlódása okozza a zajt. A talp esikorgása ellen legezöltszerűbben úgy védekezhünk, ha forró lenolajba áztatjuk. Ennek az eljárásnak még az a haszna is megvan, hogy az ilyen talp nem bozsátja át a nedvességet és tartósabb is a másíknál.

— **Fékezők sorsa.** A vasuti fékezőnek a sorsa legszínalmasabb. Régi mondás, hogy a fékezőnek egyik lába a sirban, másik a börtönben van. Két fékezőnek tragikus sorsáról érkezik újabban értesítés Szabadkáról. A zimonyi vonalon levő India állomáson *Lulics János* nevű kiségitő fékező, amikor a tolatóvonat fékezőfülkéjéből le akart szállni, a sikos vasképesőn megcsuszott és oly szerencsétlenül esett le, hogy a haladó vonat kerekéi levágták mindkét karját és lábát. Azonnal bekötötték sebeit és Szabadkára szállították, de mire odaérkezett, már kiszenvedett. Nemsokára *Lulics* szerencsétlensége után ugyanolyan körülmények között bukott a kerekék alá *Zvekanov Illés* fékező és a vonat *Zvekanovot* halálra gázolta.

— **Halálozás.** A régi Budapestnek egyik kiváló alakja, *Schwarz Vilmos* tegnap kilenczvenéves korában elhalt. A dalás külsejű, nagyműveltségű ur iskolatársa volt a sátoraljai helyi gimnáziumban *Andrássy Gyula* és *Manó* grófnak, s mint ilyen, ő volt tanuló-társainak az oktatója. A nevezeti chymomatás idején résztvett a szabadságharcban, ahol *Irányi Dániel*, az akkori kormánybiztos mellé osztották be. A kassai ütközet alkalmával nemesak hősiességével, de lélekjelenlétével is nem csekély érdemeket szerzett. A szabadságharc leverése után visszatért Sátoraljai helyre *Schwarz*, ahol 1861. márczius 26-án, amidőn gróf *Andrássy Gyulát* egyhangulag követnek választották, az ország zsidósága őt bizta meg, hogy *Andrássyt* üdvözölje. A megboldogult ezen alkalomból tartott beszédének történelmi nevezetességet adott az a körülmény, hogy *Andrássy* itt bontotta ki először a fékezőket egyenjósításának zászlaját. Sátoraljai helyről 1863-ban költözött a fővárosba. A *Fondiere* biztosító intézet ugyanis osztályfőnökének nevezték ki. Szülővárosa fájó érzéssel vette tudomásul távozását s a megboldogult érdemeit jegyzőkönyvileg örökítette meg. Az elhunytat előkelő rokonság gyászolja. Dr. *Schwarz Gyula* fővárosi ügyvéd édesanyját vesztette el benne. Temetése szerdán délután lesz a rákoskeresztúri temetőből.

Langyel László, gömörkövesesi ref. lelkész, aki *Tompai Mihály* költőnek 15 évig volt bizalmasa és segéd-lelkéze, 67 éves korában Bártán meghalt.

Dr. *Gósz József* életének 54-ik évében, hosszas szenvedés után elhunyt.

Aranyosrákosi Létay Gábor, m. kir. erdőszámvizsgáló, számviteli főnök életének 57. évében Lugoson elhunyt.

x **Ha gyermekét egészségben, vidáman és szellemileg frissen akarja látni, úgy adjon neki dr. Hommel-féle Haematogént.** Ne vezesse magát felre az utánzatoktól.

x **Fodor-féle vívóterem** a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermekturna- és vívásra.

x **Beb-hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.**

x **Péter utolsó délutáni fellépte** holnap, esütörtökön d. u. 4 órakor lesz a Fővárosi Orfeumban. A fővárosi gyermekvilágnak tehát ez egy alkalmon kívül soha többé nem lesz már módja Péter, a csoda-esimpánzot megcsodálni, mert a négy lábú, de sok kétlábú lerőző művész Budapestre többé már soha sem tér vissza. Az utolsó Péter-műtíne helyét már megsejtették. Péter esütörtökön, pénteken és szombaton tartja bucsu-előadásait az esti 8 órakor kezdődő előadások keretében.

Nyilttér.

Dr. KÁLLAY ZOLTÁN
jogi szeminárium

Budapest, IV., Magyar-utca 3.

Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizgára.

== Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel. ==

Az „Egyetértés Vasárnapjában”

megjelent clichék mérsékelt áron kaphatók az
Egyetértés kiadóhivatalában
Budapest, VI., Eötvös-utca 32. szám.

A „Vasárnapi Ujság”-ban most folyik *Mikszáth Kálmán*

„A fekete város”
című regénye.

Most belépő előfizetők, (ha fél évre fizetnek elő) a regénynek eddig megjelent részét és a

„Karácsony”
című értékes díszalbumot ingyen kapják.

Előfizetési ár negyedévre 4.— kor. félévre 8.— kor.
Mutatványszámokat szívesen küld a kiadóhivatal.
BUDAPEST, IV., Egyetem-utca 4. szám.

Londoni levél.

Budapest, január 26.

Az angol főváros könyvkedvelői kétségbe vannak esve, mert az antiquáriusokat a Red Lion Passage-ról kitelepítették. Most a kereskedők egyelőre piac nélkül maradtak, a vevők pedig, kik kiválólépen itt szereztek be szükségleteiket, zugolónak, hogy a megszokott régi utca helyett a város végeére kell kijárniuk. Ez az új piac, melyet itt „second hand book hunter” néven ismernek, sokkal szerencsétlenebb a kereskedőkre nézve, mint a Red Lion Passage volt. Panaszkodnak is eléget miatta. Egynéhány ugyan megtartotta még régi helyét, de a Red Lion Passage mégsem az ma már, ami egykor volt.

Aból az alkalomból, hogy a kitelepítés kérdése napirendre került, kimentem meglátogatni azt a régi ódon szerű piacot, ócska, poros könyveivel és nagy össze-visszaságával. Az egyik kereskedőnek miközben könyveit nézegettem — beszédbe keveredtem.

— Ön el tudja adni ezeket az ócskaságokat? — kérdeztem. — Egy ilyen művet, mint ez?

A kezembe vettem egy borjubőr kötésű könyvet, melyen a következő cím díszegett: „*Voyage de Korneille de Brun*,” Paris 1714.

— Azt hittem — folytattam tovább — hogy *Brun* napja már letűnt és imo most *Sven Hedin* korában itt van a könyvpiacozon azzal a remény-nyel, hogy valaki megveszi. El tudja ön adni ezt a művet?

— Oh, hogyna! — felelte. — Nemrégiben adtam el egy kötetet belőle. Vannak vevők, kik azt tartják, hogy a régi utleírások kiválóak.

— De talán nem hiszi — szóltam — hogy ilyen elavult, semmi értékkel sem bíró könyvet megvesznek? Igen, azt értem, ha egy ritka, muzeumba való művet megvesz valaki, de ennek semmi értéke nincs, legföljebb fontszámra lehet eladni.

— Dehogya. — felelte. — legyen nyugodt, hogy eladom! Itt van például *Drydens* „*Mesék*” című műve; mit szól ehhez. Szépen van nyomva, de azt hiszem nehezen lehet eladni! Majd találok vevőt. Sőt még erre is.

Ekkor *Rycants Pál* „*Teh Turkish History*”-jét mutatta, mely mű 1687-ből való volt és sem könyvbaráti, sem pedig irodalmi értéke nem volt.

Azután sorra kerültek a legkülönbözőbb fajú és formájú művek: *Edward* „*History of England*”-ja három kötetben; *Rollins* „*Ancient History*”-ja hét kötetben; *Newton* „*Principia*”-ja és hasonló értéktelen könyvek.

— Reméli, hogy ezeken mind tud ad? — kérdeztem.

— Azért vettem meg őket és azzal a remény-nyel tartogatom, hogy majd jó áron tudok rajtuk. Azt hiszem, hogy a mi antiquáriusaink nem úgy gondolkoznak. Vagy talán a vevőközönség nem olyan, mint a londoni? Hogy odahaza nálunk az értékes új könyv sem kell senkinek, ha nem pazar díszkötéses s épp úgy részletfizetésre kapható, mint a butor, a ruha, vagy az élelem. A tartalmi értéke pedig egyenlő lehet a semmivel.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Zenekari hangverseny.** A fővárosi Vigadó nagytermében ma este a bécsi *Tonkünstler-Verein* zenekara rendezett filharmóniai hangversenyt. *Nedbal* Oszkár és *Weingartner* Félix karmesterek vezetésével. Az előbbi az egyesületnek saját karmestere, az utóbbit vendégként hozták magukkal. Jeles muzikus mind a kettő. *Weingartner* a finomabb modoru, az előbbel. Erélyesen, de bizonyos grandezzaival kezeli a karnagyi pálczát, mint ahogy az udvari Opera igazgató-karnagyának illik. *Nedbal* egy jól táplált cseh muzikus, de csupa tűz, csupa temperamentum. Kézze-lábal dolgozik, de megával is tudja ragadni zenészeit. Olyan hatalmas fokozást ritkán hallottunk, amilyent ez a zenekar például a Sakuntala-nyitány végén tudott produkálni. *Goldmark* gyönyörű nyitányán kívül *Nedbal* még *Delius* zongoraversenyét és *Smetana* „Moldova” című szimfónikus zenekölteményét dirigálta. *Delius* nálunk még ismeretlen amerikai zeneszerző, aki egészen a modern irányt követi. Zongoraversenye minden bizarrsága mellett sok érdekes részletet tartalmaz csak hogy nem felel meg a címének. Nem igazi zongoraverseny, mert a szerző a zongorának nem nyújt alkalmat arra, hogy mint önálló hangszer versenyre keljen a zenekarral, hanem a zenekarba beolvastva, mint annak egyik hangszerét kezeli azt. Ilyen körülmények közt nagyon hálátlan feladat jutott osztályrészül *Szántó* Tivadarnak hazánkfiának, aki a roppant nehéz zongoraszólamot nagy technikai virtuozitással játszotta, de a rendkívül lármás modern zenekarral szemben nem bírt kellőleg érvényesülni. *Smetana* „Moldova”-ja nagyon hatásos zenemű. Abból a hat számból álló ciklushoz tartozik, amelyet a szerző „Hazám” cím alatt foglalt össze és amelyből a mi filharmónikusaink is bemutattak már egyet-kettőt. *Weingartner* saját szerzeményét: a „Lear király” című szimfóniai zenekölteményt és *Beethoven* VII. szimfóniáját vezényelte. Erről a „Lear király”-ról a legjobb akaratral sem mondhatunk semmi jót. Nincs benne eredetiség, nincs egyetlen új zenei gondolat. Üres, sivár, unalmas tákolmány az egész. *Strauss* receptje szerint készült, de a mester zsenialitása nélkül. Utána valószínű megváltásként zendültek meg *Beethoven* szimfóniájának magasztos harmóniai. A zenekar derekasan oldotta meg feladatát, de nem áll olyan magas művészi színvonalon, mint a bécsi *Conzertverein* zenekara, sőt a mi filharmónikus zenekarunkkal sem állja ki az összehasonlítást. a. k.

(*) **Boemm Ritta kiállítása.** Boemm Ritta asszony és festő. Lehetnének tehát előítéletesek. De ezzel már legalább tíz esztendő óta tartunk. Ez alatt Boemm Ritta éppen elég határozottan demonstrálta művészetében a férfiművészek kvalitásait. Egy kicsit mintha ez a kollektív kiállítás is ebben buzdokolna. És nem egészen hiába. Ez a háromszáz kép és rajz, a gyermekei primitív kezdésétől egészen a „Duna-korzó” színháziságig a fejlődésnek, az ambiciózus akarásnak és a férfias célratörésnek rokonszenves végigcsinálását mutatja. Sehol nyomát sem találjuk a nőkké születt szentimentalizmusnak. A Boemm Ritta esete sohasem megy szirupba s ha a témái néha, mint például néhány interieurjében, a „Karácsonyi vendégek”-en, vagy a „Karácsonyfá”-n az asszonyi lélek finom észrevezését árulják el, technikájával mindig elkerüli, hogy édeskésen, netán émelgyösen bájos legyen. Pointilista modorában ugyan farszító, sőt modorossá válik, de a színproblémák komoly és lelkes keresésével, helyenként bravuros megoldásával, mintha rehabilitálná hibáját. A színpótlaknak Szegantini-szerű felrakásával melleg és közvetlen hatást ér el szőnyeges, virágos, csipkés interieurjeiben, ugyanezzel azonban anyagszerűlenné válik, amint például vázákat és butorokat fest, melyek textilszerűen hatnak és jórészt kert-

jei is virágos szőnyegeknél tetszenek. Erélye azonban ekkor sem hagyja cserben. Csendéleteiben mintha kiéreztetné színmámorát és a chrysanthemokon szinte tobzódik a fehérben és sárgában. Fejlődésének kulminálásában azonban a Dunapartól festett képein éri el. Ezek értékes dokumentumai a színháziskolájának, egységesek, szinben, valörben a cél elérését mutatják. A derengés szilvakék tónusai az „Erzsébet-hid reggel”-en, az esteli Duna csillogása a parti légkör fényében, mögötte az éj levegőjébe olvadt Budapest, vagy a napfényben egyberagrogó dunaparti házak az eszet virtuozitást dicsérik. Boemm Ritta még a kegyeletének is adózott ezen a tárlaton. Kiállította atyjának, Boemm Tivadarnak néhány festményét. A kiállítás holnap nyílik meg a „Könyves Kálmán” szalonjában. —lle.

(*) **Az Operaházban** holnap, szerdán „A zsidónő” című dalmű kerül színre, a cím szerepben Vasquez nével, Endófia hercegnőnek Sebeők Sára énekl, ez alkalommal először. Eleázár Lunardi, a biboros Erdős, a herceg Kertész, Rugiero Váradi Sándor, Alberti Mihályi, a herold Ney B. A harmadik felvonás táncgyűvegében Nirsi, Pallai, Smeraldi, Pini működnek közre. Vezénylő karmester Benkő Henrik, rendező Alszevgy Kálmán főrendező. (Évi bérlet 17). Csütörtökön Rossini „Sevillai borbély” című vig operáját adják, Rozina szerepében Sándor Erzsivel, Alma Vezében Arányival. A többiekben Várent, Hegedüs, Kornai és Mihályi fellépésével. A dalmű után a „Magyar Táncegyveg” kerül színre.

(*) **A Nemzeti Színház** legközelebbi eredeti magyar újdonsága Porzolt Kálmánnak, az „Aszszony” című nagy sikert aratott dráma szerzőjének „Gyermekkirály” című négyfelvonásos történeti színműve lesz, amelyet az Akadémia a Kóczán-díjjal jutalmazott. A bemutató előadást február hó második felében fogják megtartani.

(*) **Horvay János Kálmán-szobra.** A genfi Kálmán-szoborra kiírt pályázaton, mint tudjuk, Horvay János pályaműve általános felhájánést keltett. Nemesak a harmadik díjat nyerte el, de megbízták a főalak mintázásával. A végleges talapat terve február elején lesz készen s a szoborbizottság meghívta Horvayt, hogy a szobormű kivitelére nézve megállapodjék vele. Horvay a Kossuth-szoborral párhuzamosan fogja a Kálmán-émlékű mintáját elkészíteni.

(*) **A Vigszínházban** holnap, szerdán a „Király”-t, Fiers, Caillavet és Arénc nagyhatású vigjátékát ismétlik, amelyre eddig már huszszor telt meg a nézőtér zsúfolásig. Vidéken is mindenütt rendkívüli érdeklődés mutatkozik a híres újdonság iránt. Kolozsvárott is kivételes sikerrel adták. Holnapután, csütörtökön, az „Izrael”, Bernstein Henri szenzációs drámáját ismétlik, amelyet legújabbban Milánóban is nagy tetszéssel fogadtak.

(*) **A Színészegyesület tanácsulése.** Az Országos Színészegyesület központi tanácsa február hó 9-én délután három órakor tartja legközelebbi ülését. A tanácsülésre Komjáthy János, Mezei Kálmán vidéki tanácsosokat hívták be.

(*) **A „Forradalmi nász” jubileuma.** Sophus Michaelis dán költőnek kiváló műve, a „Forradalmi nász”, amelynek hat hét előtt volt a Magyar Színházban a bemutatója, pénteken, e hónap 29-én éri meg a huszonötödik előadás jubileumát.

(*) **A „Táncos huszárak” első jubileuma.** Rajna Ferenc és Szirmai Albert rendkívüli sikerű operettje, a „Táncos huszárak”, mely a bemutatója óta állandóan zsúfolt házak előtt került színre a Király Színházban, hétfőn, február elején eljut már első jubileumához, a huszonötödik előadáshoz. A színház ezt a jubileumot, a darab rendkívüli sikerére való tekintettel, méltó fényvel fogja megünnepelni és gondoskodik, hogy a közönség is részt vehessen az ünnepélyen. Természetes, hogy a huszonötödik előadás is azok játsszák a főszerepeket, akik a darab sikerét megalapozták.

(*) **Felolvasó-est a Lipótvárosi Kaszinóban.** A Lipótvárosi Kaszinóban e hó 27-én, szerdán este fél 9 órakor Pekár Gyula, a Petőfi-társaság tagja, „Magyar farsang Versaillesben” címmel felolvasást tart. A felolvasást a kaszinó éttermében társasvacsora követi.

(*) **A Kisfaludy-Társaság** e hó 27-én, szerdán délután 5 órakor a Magyar Tud. Akadémia heti ülésében rendes havi ülést tart. Tárgyszorlat: Folyó ügyek.

(*) **„Kóbor istenek.”** Ez a című annak az eredeti operettnek, amelyre most a kolozsvári Nemzeti Színház nagyban készül. Az operett szövegkönyvét, amely rendkívül mulatságos, *Adorján* László fővárosi hírlapíró írta, zenéjét *Virányi* Jenő, a kolozsvári Nemzeti Színház karnagya szerzte. Az operett bemutatás előadása február hó 18-án lesz. A bemutató iránt úgy a vidéken, mint a fővárosban igen élénk az érdeklődés.

(*) **A Bácsbodrogmegyei Irodalmi Társaság** Vértési Károly elnökle alatt vándorgyűlést tartott Szabadkán. A gyűlést, amelyet nagyszámú közönség hallgatott végig, Vértési Károly megnyitó beszéde vezette be. Patyi István r. t. „Vihar az Alpeselek között” című költeményét szavalta, Englaender Reza r. t. „Öröktörvény” című rajzát olvasta föl. Latinovich Szaniszló r. t. néhány versét mutatta be, Lukácsy István r. t. „Gazdaság és szellemi élet” című tanulmányát, Patyi István r. t., Révész Ernő r. t. „Most már mehet” című novelláját, Pataj Sándor főtitkár „Meghalt” című rajzát, végül ifj. Lányi Ernő vendég a verseit olvasta fel. Ezután a szabadkai szünügyi bizottság meghívta az irodalmi társaság zombori tagjait saját pályolyába. Az előadás után a zombori tagok tiszteletére lakoma volt a Bárány-szállóban, amelyen Milkó Izidor Vértési Károlyt köszöntötte föl, aki meleg szavakban mondott érte köszönetet. A számtalan tószót Vértési Károly zárta le, amikor Szabadka közönségére emelte poharát.

(*) **Az „Elektra” opera bemutatója.** A dzsdai udvari színházban tegnap volt *Strauss* Richard „Elektra”-jának bemutatója. *Strauss* zenéjével, melyet a *Hofmannsthal*-féle „Elektra”-hoz írt, óriási követelményekkel lép fel az énekesekkel, a zenekarral és a közönséggel szemben. A bemutató közönsége zajos külső sikert biztosított az érdekes műnek, melynek különösen az orchesterális része nagyhatású. *Krüll* asszony Elektraja, *Siems* kisasszony Krizotémisze kitűnő alakítás volt, úgy énekművészet, mint drámai játék tekintetében. *Schumann-Heink* asszony nagyon is polgáris Klitemnesztra és hangja fáradt, szintelen volt.

(*) **Strobenz Frigyes** itthon. Strobenz Frigyes festőművész, müncheni képzőművészeti nagy-követünk, hosszabb tartózkodásra Budapestre jött. Strobenz Frigyes gyűjtötte össze a Képzőművészeti Társulat nemzetközi grafikai kiállításának német anyagát, amelyik egyik leggalagabb részét teszi a kiállításnak s azt ő maga is fogja elrendezni a műcsarnokban.

(*) **Tavaszi tárlat a Mücsarnokban.** A nemzetközi grafikai kiállítást, amely február 10-ikétől március 14-ikéig tart, nyomon követi a Képzőművészeti Társulat tavaszi tárlata a városi Mücsarnokban. A tárlaton csupán magyar honosságú művészek vehetnek részt. A megnyitás idejét a vezetőség április elsejére tűzte ki.

(*) **A Teréz-körtű Cabaretben** hétfőn este adták utóljára *A gyújtogatót*. Kedden *A kollogák* című bohózatot mutatták be nagy sikerrel; a rendkívül mulattató kis darabot a közönség végignevette. Az újdonság érdekességét növelte az is, hogy szerzője, *Neuman-Hofer* Anni is játszott benne, továbbá *Baron* Ervin és *Schmitz* Lajos, a kölni városi színház volt tagjai és *Tarján* Vilmos meg *Kulinyi* Ferenc. Valamennyien megállták helyüket. Színrekerült ezenkívül a teljes januári műsor, amelynek slágermagányszámai és két színpadi tréfája az orfeum-paródia és a népgyűlés ezuttal is sok derűs percet szerzett a közönségnek. *Turchányi* Olga, *Szegedi* Erzsé, *Kökény* Ilona, *Sárvári* Mariska, *Déry* Blanka, *Fürth* Elvira, *Virág*, *Tarján*, *Papp* sok tapsot kaptak. *Dr. Szalay* József nemcsak mint conferancier, hanem mint színész is elsőrangú.

(*) **Hangversenyek.** Az országos szimfóniai zenekar *Kun* László tanár vezetése alatt e hó 31-én, este fél 8 órakor tartja ezidei második hangversenyét a Zenekadémia dísztermében. *Wagner* Tannhauser-nyitánya után *Mozart* eszikefinomsága, szubtilis *Szerenádja* fog felhangzani, amelyet *Mihalovich* Odónnek nagyértékű szimfónikus balladája, a „Sella” követ. Tíz percnyű szünet után az est második része gyanánt *Csajkovszky* nálunk még nem hallott III. szimfóniáját mutatják be. Jegyek kizárólag a Bárd-féle jegyirodákban kaphatók.

A *Cseh-önösnégyes* holnap, szerdán tartja második bérlői kamarastélyét a Royal-teremben minden közreműködés nélkül. A hallgató közönség között érdekes vendég lesz *Gerhardt* Elena, ki azért jött már ma Budapestre, hogy a csehekét halgathassa.

Gerhardt Elena második és búcsustélyét holnapután, csütörtökön tartja végleg a Royal-teremben. Miflora rendkívül érdekes és Franz, Schumann, Schubert, Brahms, Goldmark, Tschajkovszky és *Strauss* lezegebb dalaiból van összeválogatva.

Angol készpénzrendszerü

országosan ismert első-rangu uri szabó-termek, szállít mérték szerint, kifogástalan kelméből, többszöri próbával prima munka.

Téli kabátot . . 35 frtért

Smoking-öltönyt 35

Frakk-öltönyt . 46

Prima-öltönyt . 30

IV., Belváros,

Magyar-u. 8.

I. emelet,

Kossuth Lajos-u. mellett

FŐVÁROS.

(A munkanélküliek segítése. A főváros munkásjóléti bizottsága ma délelőtt Földváry Imre elnökle mellett ülést tartott, amelyen dr. Wildner Ödön tanácsjegyző volt az előadó. Az ülés napirendjén a Magyarországi Szociáldemokrata Szakszervezetek Tanácsának ismert beadványa állott, amely tudvalevőleg azt kérte, hogy 1. a főváros foglaljon állást a belügyminiszter ama intézkedései ellen, amelyek a munkások egyesülési jogának elközbizását célozzák és követeli, hogy az egyesülési szabadság mielőbb törvényhozással biztosíttassék. 2. A főváros építsen munkaházakat. 3. A főváros segítse mindazokat az egyesületeket, amelyek tagjaiknak munkanélküli segélyt nyújtanak. Dr. Wildner Ödön előadó után Herzfeld Frigyes bizottsági tag szólalt fel, aki azt fejtette, hogy kell valamit tenni a munkanélküliek érdekében, mert ezek vagy kivándorolnak, vagy a bűn útjára tévednek. Dr. Pető Sándor azt indítványozza, hogy mielőtt a munkanélküliek segélyezésének kérdése végre szervezve lesz, a tanács azonnal utalványozzon ki egy bizonyos összeget a munkanélküliek segélyezésére. A szakszervezetek felosztása ellen erősen állást foglal. Herzfeld Frigyes szívesen csatlakoznék Pető indítványához, de a szakszervezetek terrorizmusa az utolsó időben oly erős volt, hogy a belügyminiszter igen helyesen cselekszik akkor, midőn a rendet és a közbiztonságot minden áron meg akarja ővni. Bizik az arra hivatott emberekben, hogy megtalálják a módját annak, hogy ezt a kérdést méltányosan elintézzék. Dr. Wildner Ödön ezután ismertette a tanácsnak ezekben a kérdésekben elfoglalt álláspontját. Brust Dávid és dr. Reisz Mór magukévá tették a tanács álláspontját. Dr. Pető Sándor ellenvéleményének jegyzőkönyvbe való vételét kéri és annak a véleményének ad kifejezést, hogy nem szabad egyesek törvényellenes tettét a szakszervezetek rovására írni. Az értekezlet ezután elfogadta az ügyosztály indítványát, amely szerint az első pontra vonatkozólag az az álláspontja, hogy mindaddig, amíg a belügyminiszternek ebben a kérdésben fogantatott intézkedéseit nem ismeri, nem lehet a fővárosnak állást foglalni. A munkaházak építésére vonatkozólag a tanács már intézkedett. A munkanélküliség enyhítésére és a munkanélküliek biztosítása ügyében pedig felhívja a tanácsot, hogy erre vonatkozólag tegyen konkrét javaslatot a közgyűlésnek.

(Ablakok és erkélyek díszítése. A főváros tudvalevőleg a házak virággal való díszítésére pályadíjakat tűzött ki. Most a Magyar Iparművészeti Társulat átírt a fővárosnak és átíratában kifejté, hogy örömmel fogadja az akciózt és maga is igen alkalmasnak tartja a pályadíjak kifizetését arra, hogy ezzel serkentse a polgárságot az ablakok és erkélyek díszítésére. Bejelenti a társulat, hogy a maga részéről ebben az irányban szintén akciózt indít, amelybe az Újságírók Egyesületét is be kívánja vonni. Pályadíjakat tűz ki a virágréstárókra és ládákra. Kéri a fővárost, hogy intézzon a háztulajdonosokhoz felhívást, hogy díszítsék házaikat. A felirat végül megemlíti, hogy az ablakok és erkélyek díszítése Franciaországban és Angliában már nagyon régen divatozik. Kéri a főváros támogatását.

(A fegyelmi választmány és a gyámhatósági küldöttség. A közigazgatási bizottság legutóbb Fülepp Kálmán főpolgármester elnökle alatt tartott ülésén a kébelében működő egyes választmányokat, bizottságokat és küldöttségeket az 1909. év tartamára megalakította. A fegyelmi választmány tagjai lettek: Elnök: Fülepp Kálmán főpolgármester akadályoztatása esetén dr. Bárczy István polgármester, vagy helyettese. Rendes tagok: Gaszner Pál kir. adófelügyelő, Mosdóssy Imre kir. tanfelügyelő, dr. Morzsányi Károly és dr. Vársanyi Vilmos bizottsági tagok. Póttagok: Kullay Béla kir. műszaki tanácsos és dr. Szabonyi Antal

bizottsági tag. A gyámhatósági küldöttség tagjai lettek: elnök Fülepp Kálmán főpolgármester, akadályoztatása esetén dr. Bárczy István polgármester, vagy helyettese. Rendes tagok: a) állásuknál fogva: dr. Bárczy István polgármester, Róssavölgyi Gyula alpolgármester, dr. Sipőcz László árvaszéki elnök, Melha Kálmán tiszti főügyész (utóbbi kettő csak tanácskozási joggal), b) választott tagok: dr. Kis József és Frivaldszky Sándor bizottsági tagok, c) kinevezett tagok: dr. Vársanyi Vilmos és dr. Morzsányi Károly bizottsági tagok. Póttagok: Horváth A. János bizottsági tag választott, dr. Kozma Jenő bizottsági tag kinevezett.

(Alapítvány üdülőház céljára. 1903. évben néhai Senger Ede orvos 173.000 koronát adományozott egy üdülőház céljaira. Ezt az összeget a hagyatéki eljárás befejezésével 1905-ben be is fizették és akkor a tanács az összeg felhasználása tekintetében a közgyűlésnek azt az előterjesztést tette, hogy miután ez összeg kevés az üdülőház felállítására, határozza el a főváros, hogy ebből az összegből nem külön üdülőházat épít, hanem annak kamatait betegeknek a Wodiáner-féle üdülőházban való elhelyezésére fordítja. A közgyűlés azonban dr. Heltai Ferenc bizottsági tag indítványára ezt az előterjesztést nem fogadta el, hanem visszaadta a tanácsnak azzal, hogy ez a tisztiügyészség és a jogügyi bizottságnak véleményét hallgassa meg az iránt, hogy megengedhető-e a hagyományozott összegnek ilyen módon való felhasználása. A tisztiügyészség véleménye szerint az összeg illetően felhasználása nem ellenkezik a hagyományozó intenczióival. A jogügyi osztály azonban, eltérőleg az ügyészség véleményétől, azon az állásponton van, hogy az ilyen végrendelet csak szigorú értelmezést enged meg és miután a végrendeletben az van, hogy a jövőben létesítendő ház felállítására fordítandó a hagyomány, az ügyosztály véleménye szerint azt az összeget, amely azóta már jelentékenyen fel is szaporodott, csak egy új üdülőház építésére lehet felhasználni és pedig olyképpen, hogy vagy kisebbszerü üdülőházat építenek, vagy pedig az összeget tovább kamatoztatják mindaddig, míg akkorára nem nő, hogy abból egy üdülőház felépíthető. De a jogi szempont is amellett szól, hogy ezeket a hagyományokat lehetőleg olyan módon kell felhasználni, amely kedvez az örökhagyó akaratának és amely alkalmas az örökhagyó nevének megőrkítésére. Ha a hatóság ezeket a szempontokat nem veszi figyelembe; akkor esetleg elriasztja azokat, akik ilyen közéleti hagyományokat akarnak tenni.

(A fuvartelep fejlesztése. A fővárosi fuvartelep különböző műhelyeit fokozatosan villamos üzemű gépekkel szerelik fel. A már üzemben levő gyaluló- és furógépek kivül újabbban a kovászműhely részére szolgáló egy csiszológépnek és egy négy lóerejű villamos motornak beszerzését határozták el, valamint a furógépnek villamos üzemre való átalakítását is. Ezeknek a felszereléseknek költsége 2300 korona. Természetes, hogy a villamos berendezés lényegesen olcsóbbá teszi az üzemet.

(A budai pinczesorok. A Várban tudvalevőleg nemcsak egy pinczesor, hanem az első pinczesor alatt két-három, sőt helyenként több pinczesor is van. Ezekre vonatkozólag a közgyűlés megengedte a felvételek megejtését, amelyekből most már látható, hogy a különböző mélységekben levő pinczék majdnem mindent az utcaterület alá nyulnak. A mérnöki hivatal nézete szerint az utcaterület alá nyuló részek a székesfőváros tulajdonát képezik, mégis mielőtt ezeknek a pinczereknek elfalazása céljából véleményt adna, arra kéri a tanácsot, hogy a tiszti ügyészség állapítsa meg a pinczerek jogi természetét. Erre főképp azért van szükség, mert most már mindinkább megtörténik, hogy egyes pinczék az uttest alatt beszakadnak a csebbe bejehatol a víz, sőt a megrongált csatornák anyaga is részben ezekbe folyik bele, ami kárt okoz a pinczéknek több, mint száz

éves használatát, ez nem is csoda. Ennek következtében a tulajdonosok, akik eddig hallgatag tarték a helyzetet, most, amikor a pinczéknek megújításáról van szó, ezt a munkát a város által szeretnék végeztetni. Ezeknek az állapotoknak megszüntetéséről a mérnöki hivatal szerint radikálisan kell gondoskodni, mert naponta több és több ilyen beszakadás történik, amely nemcsak egészségügyi szempontból, de a járékelőkre nézve is veszélyt rejt magában. Ilyen beszakadások az utóbbi időben a Disz-téren, a Verbőczy-utcában, a Szentháromság-téren és több más helyen történtek.

EGYESÜLETEK.

(—) A Magyar Turista Egyesület budapesti osztálya ma este a Sándor-utca volt képviselőház nagytermében felolvasó estélyt tartott, amelyen Lévy István, a budapesti VII.-ker. állami felsőkereskedelmi iskola igazgatója tartott előadást „Bosznia és Hercegovinán keresztül a Dalmát partvidékre” czimén. Az előadó turisztikai és gazdasági szempontból ismerteti a Dalmát partokat végig egész Kattaróig és Kattarótól vissza Kastelnuovóba, onnan vasuton egész Szerajevóig. A felolvasást, amelyet a nagyszámú jelenlévő közönség lelkes éljenzéssel fogadott, a felolvasó mintegy 150 vetített képpel kísérte.

(—) Az Országos Régészeti és Embertani Társulat ma délután az Akadémia heti ülésében tartotta meg rendes havi felolvasó ülést, báró Nyáry Jenő elnöklésével. Elnök dr. Hekler Antal muzeumi tisztviselő „Görög portréja” a bécsi Modenagyűjteményben” czim alatt érdekes előadásban ismertette azt a fejet, amely nemcsak a bécsi Modenagyűjteménynek, hanem a Hellenisták, Nagy Sándort követő görögöknek egyik remeke és amelyet mindeztől alig ismertettek. Utána dr. Márton Lajos „Egy sajtósárga kőkori edényalak” czim alatt a kőkori edényekből egy fejlődéstani sorozatot mutatott be. Mindkét előadást tetszéssel fogadták. Végül dr. Szendrői János titkár hivatalos jelentéseket és folyóiratokat terjesztett a gyűlés elé.

(—) A Balatoni Szövetség közgyűlése. A Balatoni Szövetség január 31-én, vasárnap délelőtt tízenegy órakor tartja rendes közgyűlést a Magyar Országos Túzó Szövetség tanácsstermében Öváry Ferenc országgyűlési képviselő elnöklésével. Tárgyak: Elnöki megnyitó. Jelentés a szövetség működéséről. Jelentés a szövetség számadásairól és vagyonáról. Az 1909. évi költségvetés megállapítása. Jelentés a népipar ügyében való tevékenységről. Balatonfüred mint gyógyfürdő, előadja dr. Sümei József fűzőorvos. Indítványok tárgyalása. Választások.

(—) A Zürichi Magyar Egyesület volt tagjainak országos szövetkezete február hó 5-én, pénteken este a Bokros-féle vendéglő pinczehelyiségében (Andrássy-ut, az Operával szemben) rendes évi közgyűlést tart.

Fogzás.

Ugyan adjatok a szenvedőnek SCOTT-féle Emulsiót és kiméjétek meg álmatlan éjszaktól. A fogak minden fájdalom és bélhaj nélkül bujnak elő, fehérek, erősek és egyesnek lesznek.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halast — kérjük figyelembe venni!

A gyermek szereti a

SCOTT-féle Emulsiót

és készségesen fogja azt szedni. Az emésztést, ha meg van zavartva, mindenkor helyre állítja és előmozdítja.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér. Kapható minden gyógytárban.

Reggelizés előtt fél pohár
SCHMIDTHAUER-féle
használatával valódi áldás gyomorbetegségeknél és székszorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az eirozott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza. Kis üveg 40 fillér, nagy üveg 60 fillér.

Mulatságok.

**** Bölcsész-bál.** Az e hó 30-iki Bölcsész-bál rendező-bizottsága már minden előkészületet megtett a bál sikere érdekében. A művészi kivételű táncrendelekből január 26., 27., 28-án kiállítás rendez az Uránia műkereskedésben. Meghívók még kaphatók a bál-bizottság irodájában (Közp. Egyetem, Bölcsészethallgatók Segítő Egyesülete). Jegyek és karzati belépők, ez utóbbiak korlátozott számban, ugyanott kaphatók. A rendező-bizottság élén Kirchner Gyula, Németh Tibor és Szviezsény Zoltán állanak. Bálanyai tisztet eddig a következő asszonyok vállalták: gróf Apponyi Albertné, gróf Apponyi Sándorné, dr. Ballagi Aladárné, özv. Beretvás Endréné, báró Dániel Ernőné, báró Dániel Tiborné, gróf Fontenay Lajosné, gróf Haller Györgyné, dr. Jolland Arturné, dr. Hampel Józsefné, dr. Katona Lajosné, dr. Marcali Henrikné, dr. Molnár Viktorné, báró Orosdi Fülöpné, báró Révay Simonné, Rohonczy Gedeonné. A bál irodája január 29. és 30-án a Royalban lesz.

**** A Fővárosi Torna Club** vigalmi bizottsága már minden előkészületet megtett az e hó 30-án szombaton tartandó táncestély sikere érdekében és úgy vélik, hogy ezen estélyük messze fölül fogja mulni az előző években tartottakat. Az agilis rendezőség csinos táncrenddel fog kedveskedni a hölgyközönségnek. Jegyek kaphatók az állandóan permanenciában levő rendezőség irodájában (Liszt Ferenc-kávéház VI., Andrássy-ut 67.)

**** A Kereskedelmi-bálra,** melyet tudvalevőleg február 27-én tartanak meg a Royal-szálló dísztermében, nagyban folynak az előkészületek. A végrehajtó-bizottság most állítja össze nagy körültekintéssel azoknak az előkelő hölgyeknek névsorát, akiket a bálanyai és a közgazdasági élet kitünőségei sorából azon vezetőférfiak névsorát, akiket az elnöki tisztség elvállalására kérnek fel; és tekintettel a jótékony célra, kétségtelen, hogy mindezek a felajánlott tisztséget nemcsak elvállalják, hanem úgy mint az előző években, a bál sikere érdekében hathatósan közre is működnek.

**** Gyermekbál az Erzsébetvárosi Kaszinóban.** Az Erzsébetvárosi Kaszinó f. hó 27-én, szerdán délután négy órakor gyermekbált rendez, melyben Komor Gyulának egy bohózatát fogják Lenkefi Ilonka, Szűts Elza, Herbst Margitka, Szentpétery Ernő, Baitz Gertrud, Parányi Pirokska, Hambach Margit és Szűts Károly előadni. Az előadásban még közreműködnek: Gyárfás Ilonka, Hubay növendék, kiséri Lintz Márta. A hangverseny után uzsonna és tánc következik. Jegyek a kaszinó irodájában kaphatók.

**** Droguista-táncestély.** Az idei, e hó 30-iki Droguista-táncestély az eddigiekénél is fényesebbnek ígérkezik: a vigalmi bizottság *Majthényi Béla* elnökkel az élén fáradozik az est sikere érdekében. A bál díszelnökségét *Kartschmaroff Arnold*, *Koritsánszky Lajos*, *Lux Mihály*, *Moser János*, *Neruda Sándor*, *Gejtsik Károly* és *Rogátsy Kálmán* vállalták el. A zenét *Csoka Józsi* zenekara szolgáltatja.

Farsangi naptár:

- Január 30. Bölcsész-bál a Royalban.
Keresztény-szocialisták bálja a Vigadóban.
Tüzlők bálja a Terézvárosi Kaszinóban.
Droguista Ifjak Egyesülete táncestélye a Katolikus Körben.
Fővárosi Sport Kör bálja a Royalban.
Házilányok bálja a Guttenberg Otthonban.
A Fővárosi Torna Klub estélye Andrássy-ut 67.
A Keresk. Ifjak jelmez-estélye II. Semmelweis-utca 17.
Február 1. Bölcsész-bál a Vigadóban.
Balatoni bál a Tiszviselők Egyesületében.
V. ker. áll. főreáliskola volt iskolatársainak bálja a Royalban.
A Katolikus Ifjak Körének bálja (Molnár-utca 11.)
A VII. ker. polg. kaszinó dalestélye VII. Thököly-ut 27.
A Budai Dalárda bálja a budai Vigadóban.
Az V. ker. állami főreáliskola művész-estélye a Royal-szállóban.
2. Artisták vásárja a Vigadóban.
5. Katolikus bál a Royalban.
6. Ékszerészek bálja a Royalban.
„Emberszeretet” jótékonyági egyesület estélye a Terézvárosi Kaszinóban.
Gaudemus-bál a Kath. Körben.
Hivatalos-bál a Royalban (49. sz. kapu.)
Eszéchenyi-bál a Vigadóban.
Imre-táncestély.
Magyarországi Keresk. alkalm. bálja V. Szemere-u. 10.
A II. ker. Általános Közjótékonyági Egyesület bálja a budai Vigadóban.
7. Gazdaszónok Alarcos bálja a Vigadóban.
8. Technikus-bál.
9. Országos Vasutas-bál a Vigadóban.
13. A fakeskedők és hivatalnokok bálja a Pester Lloyd Társulat termében.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Eskütétel. Sponner Gyula ujonnan kinevezett kuriai bíró a kir. Kurianak ma tartott teljes ülésében tette le a hivatali esküt Bernáth Géza, a Kuria másodelnökének kezébe. Az új bírót a II. büntető tanácsba osztották be.

§ Elítelt igazgató. A rózsahegy kir. törvényszék most ítélkezett *Szkicsák* Ferencnek az árvamegyei Jablonkán tartott népgyűlés alkalmával elkövetett hatóság elleni igazgatási perében. A tárgyaláson *Szkicsák* mindent tagadott, a beidézett tanúk azonban terhelőleg vallottak ellene. Igazolást nyert, hogy *Szkicsák* ifj. Bulla György tiszte-nai főszolgabíró rendelkezéseit nem respektálta és azokkal szembeállott. Az ítéletet este hozta meg a törvényszék, mely szerint *Szkicsákot* két hónapra államfogházra s 400 korona pénzbüntetésre, továbbá 395 korona perköltség megfizetésére ítélte. *Szkicsák* az ítélet ellen felebbezett.

§ Bírak és ügyészek összejövetele. A budapesti királyi büntető törvényszék és járásbíró-ság, valamint a kir. ügyészség tagjai tegnap tartották szokásos társasvárosi ülést az Alkotmány-utca-i Förster-vendéglőben. Ezen a társas összejövetelen külső vendégek is részt vettek. Jelen voltak többek közt *Czárán István* főügyész, dr. *Megyeri István* kir. ügyész helyettes, dr. *Doleschall Alfréd* egyetem tanár, *Oláh András* ítélőtáblai bíró, dr. *Papp Géza* a munkásbiztosító hivatal osztálytanácsosa, dr. *Baráth Zoltán*, dr. *Csopey Dénes* kir. kuriai tanácsjegyző bírák stb. Az összejövetel egyuttal *Sárkány* Lajos ujonnan kinevezett táblabírónak bucsuztatójául szolgált. A távozó táblai bírót a bírói testület nevében *Zsitvay Leó*, az ügyészi kar nevében pedig dr. *Selley Barnabás* főügyész helyettes, a budapesti kir. ügyészség vezetője bucsuztatták el a törvényszék kötelékéből.

§ A „festőművész” utiköltsége. A mult év szeptember 15-én egy fiatal ember jelentkezett gróf *Zichy Andornál s Belezna* Ödön festőművésznek mutatván be magát, előadta, hogy pár évvel ezelőtt a gróf nagylelkű támogatása folytán sikerült a festőművészeti akadémiát elvégeznie. Ennek elvégzése után végre megalapíthatta szerencsésjét, amelyben a festőművészeti akadémiához kineveztek tanársegédnek az okt-festészeti tanszékre. A gróf nem emlékezett ugyan arra, hogy az előtte álló fiatal embert ismerné, de mivel az oly meggyőzően adta elő a dolgot, előadását mégis valónak fogadta el. Beszélgetésbe elegyedett tehát látogatójával, aki beszéd közben elmondta, hogy most egy diplom menyezetének festését bízták rá Luczernben, amely munkáért 10,000 frank tiszteletdíjat fog kapni. Átadott azután a grófnak emlékül egy tengeri tájképet. A beszélgetés végén oda lyukadt ki, hogy utiköltségre volna szüksége, amire a gróf nagylelkűen 100 koronát adott át neki. Kévéssel ezen látogatás után a gróf összetalálkozott *Breyer* Gusztáv részvénytársasági vezérigazgatóval, akinek elmondotta a festőművésznek nála tett látogatását. *Breyer* Gusztáv rögtön tisztában volt azzal, hogy az illető csakis *Belezna* (Braun) Ödön lehetett, aki már nála is tett látogatást hasonló ürüggyel és töle is kicsalt néhány koronát, otthagynva nála emlékül egy értéketlen képet. Gróf *Zichy* Andor erre feljelentette a csalót. Hasonló feljelentést adott be *Beleznai* ellen *Lukács József* mérnök és *Neumann Ignác* festőművész. A budapesti büntető járásbírósnál dr. *Farkas Gyula* járásbíró ma tárgyalta a feljelentéseket és család vétségeért 150 korona pénzbüntetésre ítélte a szélhámos fiatal-embert.

§ Háromszázezer koronás nászajándék. Odescalchi Alinka hercegnő 1902. augusztus 11-én házasságra lépett gergelyszentmiklósi *Kövér* Gusztáv szolnokmegyei földbirtokossal. A fiatal házaspár a férj szubaesiesi birtokára költöztek, de rövid másfél évi együttélés után annyira meghasonlottak egymással, hogy a hercegnő elhagyta férjét és válópert indított ellene. Ebben a perben azonban a hercegnő pervesztés lett, mert vádjait kéllőképpen igazolni nem tudta. A Kuria ítéletének kiké-berítése után harmadnapra most már *Kövér* Gusztáv indított válópert a hercegnő ellen, kérve egyuttal a háromszázezer korona nászajándék kötele-zésére vonatkozó szerződés megsemmisítését. Ebben az újabb perben a hercegnő viszontkeresettel élt a férj ellen, kérve a házasságot az időközben megszerzett bizonyítékok alapján a férj vétkeességéből felbontani. Évek óta folyó viszontagságos pereskedés után a gyulai törvényszék a felperesként szereplő férjet keresetével elutasította, ellenben a hercegnő viszontkeresetének helyt adott és a házasságot a férj vétkeességének kimondása mellett felbontotta és a férjet kötelezte 300,000 korona nászajándéki tőke, továbbá gyermektartási és az

összes költségek megfizetésére. Ezen ítélet ellen a férj felebbezéssel élt a nagyváradi kir. ítélőtáblához, amely tegnap hozott ítéletében a férjet felebbezésével elutasította és helyben hagyta a törvényszék ítéletét.

§ A boszniai és hercegovinai új ügyvédi rendtartás. Szerajevéből jelentik: Az uralkodó szentesítette a boszniai és hercegovinai új ügyvédi rendtartást, melyvel egyidejűleg ügyvédi kamarát is alakítanak.

§ Bombamerénylök. Stockholmban a legfőbb törvényszék a bombamerénylet ügyében, amelyet a mult év június 12-én dolgozni akaró angol munkások ellen a hálójárást használt Amalthean-Malmöben elkövettek, meghozta ítéletét. A malmői törvényszék által Nilssonra kimondott halálos ítélet és Sternre kimondott életfogytiglani börtönre szóló ítélet megerősítést nyer, a Rosbergre kimondott halálos ítéletet élethossziglani fegyházra változtatták át.

§ Elsikkasztott örökség. Peldás öntetéssel sujtott ma a budapesti büntető törvényszék *Sárkány* táblabíró elnöklete alatt ítélkező tanácsa egy *Bokros Elek* nevű rádi származású foglalkozás nélküli egyént, aki magát ügyvédnek adva ki, ravasz furfanggal megfosztott egy szegény cselédleányt 500 korona örökségétől. A mult év márczius havában *Halák* Mária szakácsnő nagykoru lévén, megbizta dr. *Halász* Aladár ügyvédet, hogy *Zalavárme-gye* árvaszékétől vegye fel 500 korona készpénzbeli álló örökségét. Időközben azonban *Szakács Pál* nevű borbély rábeszélte az egyszerű vidéki leányt, hogy ügyét vegye el dr. *Halász* Aladártól s bizza meg az örökség felvételével *Bokros* Eleket. *Bokros* Elek magát ügyvédnek adva ki, el is járt az örökség felvétele ügyében, de a pénzt nem adta oda *Halák* Máriának, hanem magának tartotta meg. Mikor a leány rájött, hogy az álügyvéd rászedte, feljelentette sikkasztás büntetettéért. A mai főtárgyaláson a vádlott azzal védekezett, hogy a leány 500 korona készpénzörökségét 200 koronáért reá engedményezte. Ezt a védekezést azonban a kihallgatott tanúk megczáfolták. A bíróság dr. *Varga* ügyész yádbeszéde után *Bokros* Eleket sikkasztás büntetettéért egy évi és nyolczhavi börtönre ítélte. Egyben az ügyész indítványára a foglalkozás nélküli vádlottat, tekintettel a kiszabott büntetés nagyságára, és a szokás vesztélyére, mindjárt le is tartóztatta.

§ Egy apáca pöre. Még 1903-ban történt, hogy a kongregáció *Mühlfeith* Máriát, a Szt.-Domokosról elnevezett női szerzet volt tagját, a szerzet közszeg rendházból fegyelmi határozattal eltávolította. Ez az eltávolítás, amely botrányos magaviselet címén történt, akkoriban nagy port vert fel, különösen azért, mert *Mühlfeith* eltávolítása után a szocialistáknál keresett védelmet és nyilvános szocialista népgyűléseken panasolta el állítólagos sérelmeit. Majd később nagy tartási összeg megfizetése iránt pört is indított a szerzet közszeg rendháza ellen. Ebben az érdekes pörben most hozta meg ítéletét a szombathelyi kir. törvényszék. A szerzet jogi képviselője, dr. *Tetőleni* Armin fővárosi ügyvéd azt vitatta a pörben, hogy az egyházi bíróságoknak saját ügykörükben hozott határozatait a polgári bíróságok nem bírálhatják felül, de azért nem zárkóztak el annak bizonyítása elől sem, hogy az eltávolítás jogos okból történt. A bíróság mindkét irányban honorálta dr. *Tetőleni* álláspontját. Kimondta, hogy hatásköre nem terjed ki az egyházi bíróság határozatának felülvizsgálására, de a bizonyítás eredményéből különben is megállapította, hogy *Mühlfeith* Mária eltávolítása a rendházból jogosult volt. A bíróság ennélfogva *Mühlfeith* Máriát örökös tartásra irányuló keresetével elutasította.

VIZÁLLÁS.

		jan.25	jan.26			jan.25	jan.26		
		m é t e r				m é t e r			
fnn	Sobárding	0.03	0.41	Tisza	M.-Sziget	0.15	0.15		
	Passau	0.80	0.73		Tekeháza	0.12	0.15		
	Linz	1.60	1.67		V.-Namény	0.12	0.82		
	Bécs	1.66	1.78		Tólkaj	1.80	0.96		
	Pozsony	0.92	0.64		Tiszafüred	1.49	1.22		
	Komarom	1.19	1.10		Szolnok	0.82	0.85		
	Budapest	0.70	0.70		Csongrád	0.24	0.81		
	Paks	0.26	0.68		Szeged	0.29	0.35		
	Mohács	1.33	1.08		T.-Becse	0.26	0.25		
	Gömbös	1.92	1.94		Titel	1.48	1.40		
Morva	Ujvidék	1.27	1.19	Óndova	Hoór	0.82	0.85		
	Pánuova	1.28	1.09		Tapoly	Bártfa	0.20	0.29	
	Orsova	0.23	2.12		Badrog	Ladmező	0.00	0.72	
	Morvafalu	0.63	0.58		Sajó	Zsolya	1.21	1.20	
	Zsolna	0.10	0.69		Hernád	H.-Németi	0.22	0.21	
	Trencsén	0.01	0.01		Bereettyó	Margitta	0.16	0.22	
	Szered	0.25	0.24		B.-Ujfalu	B.-Ujfalu	0.04	0.04	
	Rába	Szt.-Gothárd	0.70		0.60	Körös	Csucsá	0.20	0.20
	Sárvár	0.02	0.04		N.-Várad		N.-Várad	0.25	0.25
	Győr	1.20	0.93		Belányes		0.26	0.26	
Dráva	Várasd	0.75	0.73	Tenke	0.01		0.10		
Zákány	1.33	1.37	Gurabone	0.53	0.47				
Báros	0.80	0.91	Borosjenő	0.86	0.40				
Bécsk	0.06	0.00	Békes	1.30	0.96				
Mura	M.-Szerdah.	0.02	0.02	Gyoma	1.18		0.96		
Száva	Zárráb	0.04	0.08	Maros	Gy.-F.-hérvár		0.10	0.11	
	Sziszek	0.90	0.50		Branyoska		0.12	0.12	
	Mitrovicza	3.80	3.04		Soborsin	0.00	0.00		
	Deés	0.21	0.31		Arad	1.12	1.30		
	Szatmár	0.30	1.12		Makó	0.05	0.10		
	Kraszna	0.70	0.84		Temes	K.-Kostály	0.86	0.40	
	Latorcza	0.25	0.25		Béga	Kiszető	0.70	0.80	
	L.-boroz	0.02	0.02		Temesvár	1.02	1.03		
	Ung	Perecseny	0.00		0.00	Becskerek	0.60	0.5	

KÖZGAZDASÁG.

Az Osztrák-Magyar Bank üzleteredménye.

Budapest, január 26.

Az Osztrák-Magyar Bank főtanácsa ma tette közzé az 1908. évről szóló szárszámadásait, amelyek érdekes képet nyújtanak a bank tevékenységéről. E szerint a jegybank 1908-ban 8 mellékhelyet állított fel, 4-et a birodalmi tanácsban képviselt királyságokban és országokban, u. m.: Leoben, Marienbad, Sambor és Weipertben; 4-et a magyar korona országában, u. m.: Déva, Gyulafehérvár, Nagytapolcsán és Sepsiszentgyörgyön. 1908. évi december 31-én tehát a bécsi központi szolgálat osztályain kívül fennállott: a két főintézet Bécsben és Budapesten, továbbá a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országokban 46 fiókintézet és 79 mellékhely, a magyar korona országában pedig 33 fiókintézet és 102 mellékhely; összesen 81 bankintézet és 181 mellékhely; ezek közül egy osztrák mellékhely három piac részére, két osztrák és három magyar mellékhely két-két piac részére közvetítette a forgalmat. A bank működése tehát az 1908. év végén 269 bankpiacra terjedt ki.

Az 1908. évi pénztári forgalom	tehát	110.789.477.308.61 K
(1907: 103.968.646.760.92 K) és az előző évhez hasonlítva emelkedett		6.820.830.457.69 K
Ezen pénztári forgalomból esik:		
a bankjegy-forgalomra		50.514.105.987.85 K
a nemes érczek és érmék forgalmára		3.460.370.432.92 „
a lezárt üzletre		10.970.085.119.18 „
a kölcsön-üzletre		426.232.971.79 „
a forgalmányi (giro) üzletre		34.397.994.248.50 „
a devize- (érváltó) üzletre		1.115.450.161.01 „
a bizományi üzletre		2.310.153.376.67 „
a többi üzletekre		7.595.085.010.69 „
Összesen		110.789.477.308.61 K

A bank érczkészlete, mely koronaértékbeli aranyérmékből, továbbá aranyrudakból, külföldi és kereskedelmi érmékből és külföldi piacokra szóló aranyváltókból, valamint ezüst értékérmékből és váltópénzből áll, 1908. évi december hó 31-én összesen 1.535.785.940.67 K-t (1907: 1.440.878.620.77 K-t) tett ki; 1908-ban tehát 94.907.319.90 K-val szaporodott.

1908-ban az érczkészlet legmagasabb állása szeptember 15-én volt	1.538.948.000 K-val
legalacsonyabb állása pedig január 7-én	1.443.148.000 K-val
átlagos állása tett	1.505.439.000 K-t

A tárczában levő váltók, közraktári zálogjegyek és értékpapírok közül, beszámítva a még utban volt küldényeket és küldényértékpapírokat, jutott: Bécsre 14.150 darab 79.498.781.19 K, vagyis 11² százalék, az osztrák fiókintézetekre 110.038 darab 170.753.398.64 K, vagyis 24² százalék, Budapesten 60.827 darab 174.067.017.68 K, vagyis 25² százalék, a magyar fiókintézetekre 226.651 darab 261.213.520.66 K, vagyis 38² százalék, összesen 411.666 darab váltó, közraktári zálogjegy és értékpapír 685.532.718.17 K, vagyis 100 százalék. Ebből: 260.751 darab helyi váltó 407.401.482.90 K, vagyis 59² százalék, 149.536 darab küldény 268.075.947.76 K, vagyis 39² százalék, 1 darab közraktári zálogjegy 1.700 K, vagyis 0² százalék, 1.378 darab értékpapír 10.053.587.51 K, vagyis 1² százalék, összesen 411.666 darab váltó, közraktári zálogjegy és értékpapír 685.532.718.17 K, vagyis 100 százalék.

Az 1908. évben nyújtott kölcsönök összege kitétt:

Bécsben	114.780.100 K
az osztrák fiókintézeteknél	121.696.300 K
Budapesten	49.219.100 K
a magyar fiókintézeteknél	124.452.200 K

Összesen 410.147.700 K

A girószámla-tulajdonosok száma az Osztrák-magyar bank giro-forgalmában volt:

	1908 végén	1907 végén	1908 végén
Ausztriában	2.810	2.822	- 12-vel
Magyarországon	2.687	2.666	+ 21-gyel

Összesen 5.497 5.488 + 9-czel.

Bizományi beszédés végett benyújtott:

	1908-ban	1907-ben
Bécsben	1.028.656.416.75 K	877.915.508.17 K
az o. fiókintézetnél	33.817.499.99 K	34.941.844.01 K
Budapesten	30.361.282.09 K	30.784.617.86 K
a m. fiókint.-eknél	9.968.203.60 K	10.115.040.83 K
Összesen	1.102.803.402.43 K	953.757.010.87 K

1908-ban ezen üzletben a darabszám 13.002 darabbal és az összeg 149.046.391.56 koronával szaporodott.

A jelzálog-hitelüzletben: kérelmezett 386 kölcsön 30.466.600 K-val, engedélyezett 145 kölcsön 11.060.600 K-val. Az engedélyezett kölcsönből esett: a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országokra, még pedig: Gácsországra 17 kölcsön 822.800 K-val, Bukovinára 12 kölcsön 480.000 K-val összesen 29 kölcsön 1.302.800 K-val, a magyar korona országaira, még pedig: Magyarországra 109 kölcsön 9.446.600 K-val, Horvát-Szlavonországra 1 kölcsön 311.200 K-val, összesen 116 kölcsön 9.757.800 K-val, összesen a fenti 145 kölcsön 11.060.600 K-val. Ezek után a jelzáloghitelüzlet a banknak jövedelmezett Magyarországon 1.539.229.22 K-t. A bank tartalékalapja 16.663.757 K 41 fillért tesz ki, míg a nyugdíjalap 11.991.119 kor. 34 fillérre rug. A bank épületeinek és szerelvényeinek összértéke 32.634.617 kor. 89 fillér. A bank tiszta nyeresége, mint már annak idején jeleztük, 21.630.237 kor. 17 fillér volt, amiből 1908-ra 91.20 korona osztalékot fizet a bank, ami a befizetett 210 millió alaptőkének 6.514 százaléka. A bank adminisztrációjában a működő tisztviselőinek létszáma (a jelöltekkel együtt) az 1908. év végén 1015 volt; ebből Bécsben 432, Budapesten 100 és az összes fiókintézeteknél 483 van alkalmazva. 1908. végén az altsztek létszáma 65 volt és ezek közül Bécsben 46, Budapesten 13 és a fiókintézeteknél 6 van alkalmazva. Ezen kívül 1908 végén alkalmazva volt: 411 bankszolgá, 288 munkás és 128 munkásnő, a bankszolgák száma 1908-ban 3-mal csökkent, míg a munkások száma 8-czal és a munkásnők 14-gyel emelkedett.

Itt jegyezzük meg, hogy a jegybank — amint ismeretes, — február hónap 3-án tartja meg XXXI. rendes évi közgyűlését a következő napirenddel: 1. A főtanács jelentése az 1908. év üzletviteléről. 2. A számvizsgálók jelentése az 1908. évi mérleg megvizsgálásáról. 3. Három ausztriai állampolgár főtanácsos választása. 4. Öt számvizsgáló és öt pótszámvizsgáló választása, tekintettel azoknak magyar és ausztriai állampolgárságára.

A kincstári utalványok sikere. Ma járt le a 4¹/₂ százalékos állami pénztári jegyek nyilvános aláírásának határideje. Az eredmény számszerű adatai ma e sorok írásáig nem ismeretesek, de már annyit előre is lehet tudni, hogy már Budapesten annyi jegyzés történt, amely a kibocsátás teljes sikerét biztosítja. Ami egyébként senkit sem lep meg. Hátra vannak még a többi aláírási helyeken történt jegyzések, úgy hogy ezeknek hozzászámításával hátra mondhatjuk, hogy a 150 millió korona kincstári utalványokat 3—4-szeresen túljegyezték. A budapesti és bécsi tőzsdén egyébként elrendelték a kincstári utalványok jegyzését, azonban csak e hónap 30-án fogják jegyezni, amikor a czimlemek elkészültek és az aláírás eredményét a jegyzések arányában elosztják.

Fizetési képtelenségek. A bécsi hitelezői védőegylet a következő fizetési képtelenségeket közli: Zahler és Moskovitz, cégtulajdonos Gottlieb Irma kereskedő, Eperjes; — Leidner J. özvegye kereskedő, Szombathely; — Seidner Adolf kereskedő, Szabadka; — Koztelitz Miksa kereskedő, Zala-Egerszeg; — Bernstein K. H. és Fia magyar bútortipar részvénytársaság Budapest.

Justh Gyula kihallgatása és a tőzsde. Mint minden fontosabb politikai esemény, úgy Justh Gyula kihallgatása is nagy figyelmet keltett az értéktőzsdén, annál inkább, mert sokan a kihallgatást döntő fontosságúnak tartották a bankkérdésben is. A mai annál inkább kritikusnak ígérkezett, mert ma volt a helasztás napja. Így tehát könnyen megeshetett volna, hogy egy jelentősebb politikai esemény nagy kavargást okoz. Az előtőzsde iránya eleintén barátságos, tartózkodó volt, a forgalom igen csekély volt, mint már ősz óta megszoktuk, mert a zavaros külpolitikai viszonyok nemcsak a nagyközönséget, hanem még a befenteseket is arra kényszerítették, hogy csak a legszükségesebb tranzakciókkal foglalkozzanak. Az előtőzsde gyöngén zárult, bár észrevették, hogy némi vásárlást tettek olyan megbízók részére, akik büszkék arra, hogy a belpolitikai dolgokban jól tájékozottak. Délben nyomott hangulatban fogtak az üzlethez, mert a bécsi és berlini jelentések nem buzdítottak és még a mai nap szenzációjáról semmi hír sem érkezett. Egy óra felé azonban jobbra fordult az üzlet iránya, alighanem Justh Gyula akkor érkezhetett szállására, ahol az érdeklődők bizonyára megtudakolták tőle, mit végzett. A közlemények kedvező voltáról tanuskodik, hogy a nemzetközi piacon a magyar hitelrészvényt keresték, amely csakhamar 2—3 koronával emelkedett. A forgalomba került többi érték kissé javult, de lelkesedést nem tapasztaltunk egy pilanatig sem, amit azonban lekicsinyelnünk nem szabad, mert a tőzsde üzletének szűk medre van, az angazsmánok csekélyek. Ilyen körülmények között a jó hírek kis emóziót a kedvezőtlenek pedig feltűnést alig keltenek. Egyébiránt a játékosok figyelmé most sokfelé oszlik. Legujabban a bolgárok készülődése is okot adott a megfontolásra azoknak, akik az európai béke főtartásában nem biznak teljesen. Az osztrák politikai viszonyok és a prágai cseh lakosság viselkedése is zavarja a börze rendes üzletmenetét. Ezzel szemben a magyar pénzüzetek és vállalatok eddig közzétett márelegének meglepően jó eredményét nem méltatták kellően, mert attól tartanak, hogy nem sikerül a bankkérdésben már most végleges megállapodásra jutni. Ami magát a bankkérdést illeti, a börzén is többféle fölfogás van, egy dologban azonban mindnyájan egyetértenek, hogy a kérdésnek állandó vitatása és kétes sorsa többet ért a közgazdasági tényezőknél, mint a kérdés radikális megoldása egyik vagy másik irányban. A déli tőzsde végén a Távirati Iroda utján értesültek a börzén arról, hogy Justh Gyula nem nyilatkozott az audienzia lefolyásáról, de abból, hogy a tervezett látogatási körutjára indult a külügyminiszterhez, az osztrák miniszterelnökhöz és az osztrák parlament elnökéhez, arra következtetnek, hogy bécsi utjával meg van elégedve. A börzén is napirendre tértek csakhamar, a zárlat kedvez volt. A mai üzlet folyamán egyébként forgalomba került: Osztrák hitel 627—626.90—627.50 koronán, Magyar hitel 726.50—728.50—728 kor., Államvasut 672.50—673—672.50 kor., Jelzálog hitelbank 412.75 kor., Rimamurányi 529—526.50 kor., Városi villamos vasut 263.75 kor., Közuti 576.75—575.25 kor., Magyar koronajáradék 91.10 kor., Hazai bank 279.50—280 kor., Hazai takarékpénztár 19100 koronán, Hazai sorsjegy 104 kor., Salgó 585 kor., Szanatórium sorsjegy 7.60 koronán.

Az Iparegyesület ülése. Az Országos Iparegyesület igazgatósága Matkovits Sándor v. b. t. t. elnöklésével ülést tartott, amelyen letárgyalták és elfogadták az egyesület 1909. évi költségvetését. A titkár jelentést tett az egyesületnek a legutóbbi igazgatósági ülés óta kifejtett működéséről, melyet az igazgatóság tudomásul vett. A jelentés kapcsán Czettel Gyula azon óhaját fejezte ki, hogy az egyesület szerezzen be statisztikát arról, hogy a kisiparnak gépekkel való támogatásánál a magyar gyárak a gépeknek milyen hányadát szállítják és a jövőben figyelmeztesse a magyar gépgyárosokat, hogy az esetleg még nem gyártott gépek gyártására berendezkedjenek. Az indítványt kiadták a végrehajtó-bizottságnak. Gelléri Mór igazgató bemutatja az egyesületnek az ipartörvény ügyében készített emlékiratát, amely a sorozatos ankét tárgyalásai, valamint a végrehajtó bizottságban kifejtett óhajok és a gyáripari szakosztálynak speciális kívánalmai alapján készült. Az emlékiratot az egyesület megküldötte a szakegyesületeknek, az ipartestületeknek és a képviselőház

azon tagjainak, akik a közgazdasági bizottságnak tagjai. Az igazgatóság a történet intézkedéseket jóváhagyta. Azután jelentést tettek az egyesület három új szakosztályának (tanszeripar, papírpar, husipar) megalakulásáról és ismertették az egyesületnek az adóreform ügyében kifejtett s általunk már több ízben ismertett akezióját. Az igazgató indítványára az ülés ezután dr. Back Frigyes és dr. Szenté Lajos ügyvédeknek az egyesületi jogtanácsosi címet adományozta és kimondotta, hogy az egyesület eddigi álláspontjához híven, a jövőben se foglalkozik politikával.

A Hazai Bank új elnöke. A Hazai Bank R-T. igazgatósága Rózi Richárdot, a Hazai Bank központi váltóüzletének főnökét és Keszthelyi Ernőt elnökevé nevezte ki. Ez a kinevezés igen érdemes tisztviselőket ért. Rónai és Keszthelyi már évek óta önállóan működnek jelenlegi vezetői állásukban s nevük, kiváló képzettségük miatt a pénzpiacra, valamint közgazdasági körökben is igen előnyösen ismertek.

Értekezlet a hajai vasút ügyében. A dunapataj-bajai és baja-kiskörösi vonal ügyében a kereskedelemügyi minisztériumban az érdekeltek kiküldöttéi, a minisztérium s a Magyar Államvasutak szakértői értekezletet tartottak. Az értekezleten az államvasutak képviselői forgalmi szempontokból a dunapataj-hajós-bajai vonalat előnyösebbnek tartották, mert ez a vonal számosabb közlekedést érintene, míg a baja-kiskörösi vonal kevesebb közlekedést érintene, forgalmi tekintetben mondhatnák bizonyulna. A minisztérium díjszabási igazgatójának képviselője azonban már csak azért is a baja-kiskörösi vonalat tartja megvalósítandónak, mert ezzel a távolság Baja és Budapest között 6 km-rel rövidebb lenne, mint a dunapataj-bajai vonalon át. A minisztérium vasutengedélyezési igazgatójának vezetője szerint oly eljárás módján kellene megállapodni, mely az ellentétek összeegyeztetésével lehetőleg mind a két vasuti vonalnak kiépítését biztosítaná. Baja város képviselői kijelentették, hogy a maguk részéről hajlandók a két tervezet egyesítése végett tárgyalásokba bocsátkozni, ha biztosítékot kapnak, hogy a tervezett vonalnak Hajós alatti része a Baja város által tervezett vonalvezetéssel fog kiegészülni. Gróf Teleki József a maga részéről szintén késznek nyilatkozott Baja városával az óhajtott kompromisszum létrehozatala érdekében tárgyalásokba bocsátkozni és kijelentette, hogy a Baja város által tervezett utirányt elfogadja.

A Magyar Villamossági Részvénytársaság mérlege. A Magyar Villamossági Részvénytársaság ma tette közzé az 1908. évről szóló mérlegét. A társaság az 1908. évben a Fiumében és Egerben fennállott telepeinek az illető városoknak történt eladása által kivételes nyereséget ért el. Az igazgatóság január 25-én tartott ülésében elhatározta, hogy a közgyűlésnek javasolni fogja, hogy a két vidéki telep eladásán elért nyereséget ne ossza szét, hanem azt a tartalékok erősítésére fordítsa. Ehhez képest az igazgatóság a március 7-ére összehívandó közgyűlés elé azt a javaslatot terjeszti, hogy a tartalékalap alapszabályszerű dotálása, továbbá az igazgatóságot alapszabályszerűleg megillető jutaléknak levonása, végül a múlt évről áthozott nyereségmaradványnak hozzáadása után fennmaradó 1.578.816 K 8 fillér nyereségből a társulati részvény 15. sz. szelvénye a budapesti telep nagyobb hozamán megfelelően darabonként 18 koronával, vagyis 9%-kal p. a. váltassék be, hogy a társulati tisztviselők stb. segélyalapja javára 10 ezer korona, az újítási alapra 280.000 K és a külön tartalékalap dotációjára 350.000 K fordíttassék, 218.816 K 8 fillér pedig új számlára vitessék át.

Tavaszi állatvizsgálatok. A ragadós állatbetegségek, de főképpen a ragadós száj- és körömfájás sikeres védekezése érdekében a földmivelésügyi miniszter múlt évben elrendelte, hogy a tavaszi haszonállat vizsgálat alkalmával a hasított körmű állatok is darabonként megvizsgáltassanak s ez által a metán titkolt betegségek esetei idejekorán felfedeztessenek és az eltitkolásokból származó veszélyeknek eleje vették. A vizsgálatoknak megvolt a megnyugtató eredménye, hogy a betegség elleni védekezésnél nem kellett az eltitkolásokból eredő kiszámíthatatlan esélyektől tartani s a kedvező eredményű vizsgálatok után remélni lehetett, hogy a száj- és körömfájás terjedésének sikerülni fog gátat vetni. A nevezett betegség a lefolyt évben nem is terjedt el nagyobb mértékben s a kellő előnyvel alkalmazott intézkedések azt eredményezték, hogy a száj- és körömfájás ma már az országnak csak egy vármegyéjében fordul elő s ott is szűnőfélben van. Ezen kedvező állategészségügyi viszonyok következtében Darányi miniszter a folyó

évi tavaszi haszonállatvizsgálatok alkalmával a hasított körmű állatok darabonkénti vizsgálatát esakis olyan helyeken tartotta fenn, ahol a száj- és körömfájás a múlt évben előfordult, vagy pedig amely helyek a fertőzött területek közvetlen szomszédságában vannak. Ezen nagy fáradsággal és költséggel járó vizsgálatok kizárólag az állatbirtokosok érdekében történnek, kívánatos tehát, hogy azok az állatorvosokat működésükben támogassák, mert csakis így lesz meg a vizsgálatoknak a kívánt eredménye s így fog sikerülni a száj- és körömfájást az egész országból teljesen kiirtani.

A biztosítási ankét elhalasztották. Tervezték, hogy az igazságügyminiszter január 13-ára a biztosítási ügy reformja érdekében ankétet hívott egybe. Ezt az ankétet annak idején január 26-ára halasztották azért, mert Ormódy Vilmos, az Első Magyar Általános Biztosító Részvénytársaság igazgatója más elfoglaltsága miatt nem jelenhetett meg az ankétben. Az ankétet tehát ma kellett volna megtartani, de azt — amint értesülünk — ma sem tartották meg, hanem elhalasztották február 9-ére.

Magyarország gabona- és burgonyatermése 1908. évben. A központi statisztikai hivatal végleges összes eredménye és új területi felvétele alapján:

	Leartott terület kathold. terméshozam m é t e r m á z s a	Átlagos	Összes termés
Őszi buza	5.965.389	6.80	40.547.317
Tavaszi buza	163.282	5.36	875.912
Együtt	6.128.671	6.76	41.423.229
Őszi rozs	1.777.420	6.36	11.311.353
Tavaszi rozs	33.422	4.97	166.251
Kétszeres	108.177	6.59	712.817
Együtt	1.919.019	6.30	12.190.421
Őszi árpa	108.551	7.71	837.171
Tavaszi árpa	1.753.285	6.52	11.425.860
Együtt	1.861.836	6.58	12.263.031
Zab	1.837.225	5.54	10.184.926
Tengeri	4.100.628	9.05	37.117.269
Burgonya	1.014.928	37.40	37.955.161

A földmivelésügyi minisztérium szeptember havi termésbecslése az eredményt még a régi 1905/906. bevetett terület alapján a következőképp jelezte: buza 39.870.300 mm., rozs 12.413.800 mm., árpa 12.315.400 mm., zab 10.493.000 mm. Az október havi becslés szerint pedig a remélhető termés volt: tengeri 38.951.900 mm., burgonya 36.811.600 mm. A különbséget a kettő között az idézte elő, hogy a gazdák, illetve a termelők egyrészt a bevetett területet (a nagyobb mérvűnek vélelmezett kiszántások folytán) s másrészt az átlagos hozamat is tényleges eredménynél kisebbre taksálták.

A csödtörvény reformja. Günther Antal igazságügyminiszter megbízásából dr. Schreyer Jakab, a Magyar Kereskedelmi Csarnok főtitkára törvénytervezetet készített a csödtörvényen kívül köthető kényszerjegyzésről, amelyet már a miniszternek elő is terjesztett.

A helyiérdekű vasutak villamos üzemre való átalakítása. Az 1908. évi XXXIII. t.-ez. értelmében villamos üzemre átalakítandó helyiérdekű vasutak közül a helyiérdekű vasúttársaság a minap nyújtotta be a kereskedelmi miniszterhez és a főváros tanácsához a Budapest—Czinkota—Kerepesi vasut villamos üzemre való átalakításának terveit. Az átalakítási munkálatokat nyomban a közigazgatási bejárás után meg fogják kezdeni és az idei nyári folyamán be is akarják fejezni, úgy, hogy előreláthatólag már az ősszel megindul a villamos forgalom.

Tenyészsértés-kiállítás. A Biharmegyei Gazdasági Egyesület március 14 és 15-én Nagyváradon tenyészsértés-kiállítást és vásárt rendez. A kiállításra csak Bihar, Békés, Arad és Hajdu vármegyéből fogadtatnak el sertések. Bejelentési határidő 1909. március 1.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

3 UJ SZÓ...

"ALTVATER"

GESSLER

BUDAPEST.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, január 26.

A készáru-piacra ma csendes volt az irányzat. Csekély kínálattal szemben a máimok meglehetősen tartózkodók voltak, csak keveset vásároltak és nehezen határozták el magukat a tegnapi árakat fizetni. Másrészt az eladók sem erőltették a dolgot, úgy hogy tehát korlátolt maradt a forgalom, melynek folyamán mindössze mintegy 16000 q buza kelt el, változatlan tegnapi áron. A legdrágább eladási ár 27 korona volt 80.3 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 25.50 korona, 77 kilós zimonyi buzáért. Egyéb gabonaneműek közül tengeri szilárd, rozs, zab és árpa változatlan. Forgalmába került: 300 q zab, 17.20—17.70 koronás áron. Egyéb terményekben nem volt forgalom. A határidőpiacon a mai üzlet igen csendesen és a tegnapi zárlatnál csekélységgel magasabb jegyzésekkel indult meg, a forgalom folyamán azonban semmi vételkedv sem mutatkozott, míg a kínálat, ha nem is volt sürgős, de folyvást túlsúlyban tartotta magát, minek folytán kissé lanyhult az irányzat és az árfolyamok is legyöngültek kevéssé. A tegnapi zárlathoz viszonyítva, végeeredményképen ma az áprilisi buza négy fillérrel, az áprilisi rozs hat fillérrel, az októberi rozs négy fillérrel, a májusi tengeri nyolc fillérrel gyöngült, az októberi buza és az áprilisi zab árfolyama teljesen változatlan maradt.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	Ára 100 kg.	kilós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki uj	75	—	79	26.20—26.65
"	76	25.60—26.—	80	26.25—26.85
"	77	25.70—26.—	81	27.10—26.80
"	78	25.05—26.40	82	—
Fejérmegyei uj	75	—	79	26.——27.10
"	76	25.50—25.70	80	26.95—27.10
"	77	25.70—25.95	81	—
"	78	25.95—26.15	82	—
Pestvidéki uj	74	—	78	25.95—26.05
"	75	—	79	26.10—26.40
"	76	25.50—25.70	80	26.45—26.50
"	77	25.70—26.10	81	—
Bácskai uj	74	—	78	25.95—26.50
"	75	—	79	26.10—26.70
"	76	25.60—25.40	80	26.40—26.75
"	77	25.80—26.60	81	—
Rozs I-rendű uj	—	—	—	20.20—20.40
középmínőségű uj	—	—	—	20.30—20.40
Árpa takarmány I. rendű	—	—	—	16.70—16.60
II. rendű	—	—	—	16.——16.60
Köles	—	—	—	—
Zab I-rendű	—	—	—	17.55—17.80
II-rendű	—	—	—	17.20—17.50
Tengeri belföldi uj	—	—	—	14.——14.20
Repeze: Káposztarepeze	—	—	—	—

A készáru piacon elkelt:

Buza: Tiszavidéki: 100 q 80 k 26.90 K, 100 q 80 k, 100 q 80 k 26.85 K, 250 q 79.5 k 26.80 K, 200 q 79 k, 100 q 79 k 26.75 K, 150 q 79 k 26.70 K, 100 q 77.3 k 26.30 K.
Pestvidéki: 500 q 80 k 26.75 K, 100 q 77.5 k 26.90 K.
Fejérmegyei: 100 q 77 k 26.45 K, 200 q 78 q 26.50 K, 200 q 77.5 k 26.35 K, 500 q 77.5 k 26.20 K.
Tolnai: 100 q 77.5 k 26.30 K.
Felsőmagyarországi: 150 q 77 k, 1500 q 74 k, 150 q 75 k, 100 q 77 k, 200 q 75 k 26.10 K.
Bihari: 200 q 79 k 26.65 K.
Erdélyi: 3000 q 78.5 k 26.30 K.
Zimonyi: 200 q 77 k 25.50 K.
Mezőtúri: 500 q 88.3 k 27 K.
Bácskai: 600 q 77.5 k 26.55 K, 600 q 77 k 26.50 K, 100 q 76 k 26.10 K.
Szerbiai: 3500 q 76.5 k 26 K.
Zab: 100 q 17.70 K, 100 q 17.50 K, 100 q 17.20 K kpf.

Az árak 100 kilogrammonként koronaértékben értendőek.

A határidőpiacon köttetett:

Délelőtt:

Előforduló kötéseik (50 kg.-kint) 1909-re:
Buza áprilisra 12.81—12.83—12.77—
Buza októberre 10.99—10.94—10.89—
Rozs áprilisra 10.10—10.04—
Rozs októberre 9.09—9.13—9.10—
Zab áprilisra —8.62—8.64—
Tengeri májusra 7.32—7.33—7.28—

Hartmann gépgyár 497.—, Urikányi kőszén 154 Váltó Amsterdamra (rövid) 208.—, Váltó német piacokra (rövid) 122.50, Váltó Bécsre (rövid) 104.68, Váltó Belgiumra (rövid) 1/2, Olasz aranyváltó (rövid) 1/3, Váltó Svájcra (rövid) 1/2, Csek Londonra 251.10, Magánkamatláb 2/2. Tartott.

ÜZLETI TUDOSÍTÁSOK

Vásárcsarnok.

1909. január 26. Husfélékben az irányzat emelkedő. Baromfi (vágott) jól keresett. Vaj lanya, turó némileg javult. Burgonyában a hozatalok gyérek. Rózsából alig van kínálat, sárga esendesebb, fehér iránt nincs érdeklődés. Az árak emelkedtek. Hagyma változatlan. Tojáshozatalok a semmivel egyenlők s a mindennél nyilvánuló hiány folytán árjegyzések, legalább pillanatnyilag, lehetetlenül felszöktek. — Mai árak:

Husmennyelék: marhahús hátulja 110—180 K, eleje 70—90 K, vidéki borjú, bőrből hosszán mérve súlylevonás nélkül 96—116 K, helybeli borjúhús 122—140 K, sertéshús szalonnával 110—120 K, lehúzott sertés 120—124 K, szalonna friss 102—126 K, szalonna sózott 126—128 K, szalonna füstölt 136—144 K, olvasztani való 128—136 K, haj 140—144 K, sertésszír 144—148 K, mind métermázsánként. Füstölt hús (vidéki) kilo grammja 1.50—1.60 K, hazai sonka 1.80—2 K, szalámi magyar 3—3.20 K, szalámi nyári 1.20—1.40 K.

Vad: őz 1.40—1.40 K, szarvas 80—80 fillér, dímvad 80—90 fillér, vaddisznó 80—90 fillér kilónként egészben, nyul nagy 2.60—2.80 K, nyul süldő 1.80—2 K, fácán 3—3.50 K darabonként. Fenyvesmadár kötegye 1—1.20 korona.

Buromfifélék: Élő: rántani való csirke 1.60—2.40 K, sütni való 2.60—3.20 K, kacsa sovány 3.60—4.80 K, kacsa hizott 5—7 K, lud, hizott 12—16 K, tyúk 3.60—4.40 K, pulyka 7—8 K, páronkint. Vágott: szépen tisztított baromfi: hizott lud 1.40—1.52 K, hizott ruca 1.50—1.60 K, hizott pulyka 1—1.50 K levestyűk 1.40—1.50 K kilónként. Pulard 1.80—2 K darabonként.

Tejtermékek: tevaj (centrifugált) I. 1.80—2.10 K, II. 1.60—1.80 K, főzvaj (köpült) 1.40—1.60 K, tehénturó 12—20 fillér.

Zöldségfélék: burgonya (vagonáru) sárga 8.20—8.40 K, rózsá 9.90—9.20 K, fehér 6—6.20 K, kifli 15—16 K, sárgarépa 13—14 K, petrezselyem 16—20 K, vörshagyma makói 25—26 K, vörshagyma közönséges, hazai 16—20 K, fokhagyma 4—48 K, káposzta 10—16 K, 100 kilónként.

Gyümölcsfélék: Szőlő 1—1.60 K, klg.-kint. Alma: válogatott elsőrendű áru (aranyparmen, ranett, Jonathan, Törökbalint, batul stb.) 50—60 K, másodrendű 30—40 K, harmadrendű apró áru 10—16 K. Körte elsőrendű 1—1.60 K, másodrendű 60—80 K, dió I. 40—60 K, dió II. 30—40 K 100 kilónként.

Vegyesáru: Méz 70—90 K. Tojás: bácskai 156—160 K, eredeti lánánkint (M40 darab.)

Sertéskonzumvásári jelentés.

(A székesfehérvári állatvásár és községvidék igazgatósága.) Jan. 26. Előző napi eladatlan maradvány 446 drb sertés, 57 drb süldő, 1 drb malacz. Mai felhajtás 1174 drb sertés, összesen 1619 drb sertés, 57 drb süldő, 1 drb malacz. Eladatott 1556 drb sertés, 3 drb süldő, 1 drb malacz. Mai maradvány 263 drb sertés, 54 drb süldő, 1 drb malacz. Következő árak jegyzetelték: Zsírsertés: Öreg I. rendű 350 kilogrammon felüli ételsúlyban 96—100 fillér, II. odrendű 230—350 kilogrammig 95—96 fillér, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül ételsúlylevonással 115—124 fillérig, fiatal közép 220—300 klg.-ig ételsúlylevonással 118—126 fillérig, fiatal könnyű 120 kilogrammig levonással 120—126 fillérig. Hussertés, belföldi süldő 100 fillérig. Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, ételsúlyban értendők. A vásár irányzata közepes. Az árak 2 fillérrel emelkedtek.

Kőbányai sertéspiac.

Jan. 26. Hizott sertésvásár. Magyar elsőrendű: Fiatal nehéz (páronkint 320 klg-on felül) 118—120 fill., fiatal közép (páronkint 251—320 klg.) 120—121 fill., könnyű (páronkint 230 klg-ig) 121—122 fillér. Magyar szedett. Közép páronkint 240—280 klg.) 119—120 fillér, könnyű (páronkint 240 klg-ig) 120—122 fillér. Sertéslétszám: 1909. január 24. napján volt készlet 21145 drb sertés, 25-én felhajtott 307 drb sertés, 25-én elszállított 205 drb sertés. 26. napjára maradt készlet 21247 darab sertés. A hizott sertés elvételirányzata élénk.

Budapesti szurómarhavásár.

Január 26. Felhajtott 218 drb élő borjú. (közte 45 rugott), 16 drb lelt borjú, 2 drb növendékmarha. Árjegyzések: Elsőrendű élő borjúkért 100—105 fillérig, kivételesen 110—112 fillér, középminőségű élő borjúkért 90—98 fillérig, lelt borjúkért 100—112 fillér, silány és rugott borjúkért 36—48 fillérig, növendékmarhákért 40 fillérig kilogrammonként (levonás nélkül.) Az irányzat élénk volt. az árak ismét 2—4 fillérrel kgrként emelkedtek.

Bécsi sertésvásár.

St. Marx, január 26. Felhajtott 11319 darab sertés. És pedig 5672 darab magyar és 5647 darab lengyel sertés. Árjegyzések: elsőrendű sertésekért 114—117, kivételesen 118, szedett sertésekért 96—108, kivételesen 110 fillérig kilogrammonként. (Ételsúlyban levonás nélkül.) Az irányzat: élénk. Az árak 7—10 fillérrel kilogrammonként emelkedtek.

IDŐJÁRÁS.

A Magyar Kir. Országos Meteorológiai és Földmánességi intézet jelentése.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban az erős hideg országsezte egyre tart. A hőmérséklet maximuma Fiumében 3 C. fok, minimuma pedig Losonezon —26 C. fok volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Az időjárásban lényeges változás nem várható.

Table with columns: Állomás, Légnemű mm. 700 +, A hőmérséklet Celsius szerinti, Szélirány és ereje, Felhőzet, Csapadék mm., Hőmérséklet max. min.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Január 26. —

Kinevezések. Az igazságügyminiszter Szabó Andor pancsovai járásbírói irodatisztet a pancsovai törvényszékhez irodigazgatóvá, Pozsonyi Antal tordai törvényszéki telekkönyvi átalakító díjnokot a kolozsvári törvényszékhez, Vörös Pál zalaegerszegi törvényszéki díjnokot a csepregi és Koczvald Dénes nagybányai járásbírói telekkönyvi betétszerkesztő szakdíjnokot a berettyóújfalui járásbíróshoz irnokokká; a földművelésügyi miniszter Arleth Krisztina napidíjaz irőgépkezelővé a NI. fizetési osztályba irőgépkezelővé; a dohányjövődéki központi igazgató dr. Bányai Aladár fogalmazót dohányjövődéki központi igazgatósági segédtitkárrá; a debreceni ítélőtábla elnöke Zojkás Silyius felsővisi lakos végzett joghallgatót a debreceni ítélőtábla kerületébe díjtalan joggyakorokká; a kaposvári pénzügyigazgatóság Sugár Jenő kaposvári díjtalan adóhivatali gyakorokot a lengyeltői adóhivatalhoz díjaz gyakorokká; a kassai javítóintézet igazgatója a vezetése alatt álló intézethez Cselyuska Ferenc zombori lakos, műkertészt egyelőre ideiglenes minőségű munkavezető felügyelővé; a kolozsvári főügyész Nagy András dési ügyészégi hivataliszolgát saját kérésére a kaposvári ügyészéghé helyezte át, Barabás József kolozsvári törvényszéki fogházort pedig a dési ügyészéghé hivataliszolgává nevezte ki.

Áthelyezések. Az igazságügyminiszter Grogloth János dr. alibunári járásbírói jegyzőt a dési törvényszékhez, dr. Csorna Dezső fehértemplomi járásbírói és Toldy Gyula karánsebesi törvényszéki jegyzőket kölcsönösen. Juhász Endre Világosi és Pálm Antal berettyóújfalusi járásbírói irnokokat kölcsönösen áthelyezte.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter Groszman Ferenc József bajai lakos saját, valamint Antal nevű kiskoru fia Gálra, Wassermann Géza, kiskoru Wassermann Dezső, Viktor és Dénes tarczali lakosok, Biróra, kiskoru Kohn Rózi budapesti lakos Kovácsra, Miskó János losonezi lakos Marosira, Jaitesz Gyula zagvarónaj lakos saját, valamint Margit és Gizella kiskoru gyermekei Józsára, kiskoru Schlesinger Gábor felsőtoldi lakos Somogyra, Takó Imre dunavecsei lakos saját, valamint Imre nevű kiskoru gyermeke Németre, Dobróf Aladár bereczvai lakos Garára, kiskoru Grünberger István budapesti lakos Gerőre, Deutsch Adolf és kiskoru Deutsch Móricz, Berthold és Dezső soproni lakosok Bognárra, kiskoru Grosz Gyula budapesti lakos Molnárra, kiskoru Lövinger Mária budapesti lakos Kovácsra, kiskoru Spiegel Géza zalaegerszegi lakos Salgóra, Rosenberg Dávid újpesti lakos, valamint kiskoru gyermekei, Béla, László, Margit, Károly, Imre és Géza Budaira, Rosenbaum Jenő és Jenő kiskoru gyermeke Rejtőre, Rosenthal Vilma és Sándor budapesti lakosok családi nevének Rákosira kért átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. Temesvár városnál másodosztályú rendőri állásra 4 hónap alatt, Ólbon (Vasmegy) postamesteri állásra február 12-ig, a nagyváradi fővármihatalnál hivataliszolgai állásra 2 hét alatt, a lugosi pénzügyigazgatóságnál 20 vigyázói állásra 8 hét alatt, az eperjesi ügyészéghé harmadosztályú hivataliszolgai állásra 4 hét alatt, a kovásznai járásbíróshé jegyzői állásra 2 hét alatt lehet beadni a pályázatokat.

EGYETÉRTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató; PAJOR MÁTYÁS.

Magyar kir. Államv. üzemvezetőség Árad 2061—909. sz. II.

VERSENYTÁRGYALÁSI HIRDETMÉNY.

A magyar királyi államvasutak aradi üzemvezetősége nyilvános írásbeli egységáras versenytárgyalást hirdet:

a Sofronya állomáson létesítendő talpfateltítő csarnok előállítási munkálataira, megjegyezve, hogy az építéshez szükséges anyagok közül a homokot, terméskövet és szénalakat a m. kir. államvasutak aradi üzemvezetősége adja, illetve becsátja vállalkozó rendelkezésére, a többi összes építési anyagot pedig elsőrendű minőségben a vállalkozó köteles adni. (I. szerződés-tervezet 4. szakasz a. pontját.)

A pályázati feltételek, a szerződés tervezet, az ajánlati minta és a költségzámítás a magyar királyi államvasutak aradi üzemvezetősége pályafentartási osztályában (II. oszt.) 3 korona lefizetés mellett, a hivatalos órák alatt délelőtt 8-tól délután 2 óráig bármikor beszerezhetők, vagy írásbeli mekeresés mellett a megfelelő bélegjegyek előzetes megküldése után, királyi pistán is megkaphatók. Az építmény tervét a pályafentartási osztálynál megtekinthetők. Ugyanesek az említett hivatalnál megtekinthetők: a munkák és szállítások kiadására vonatkozó feltétfuzet általános határozatai, az államvasutak vonalain előállítandó épületek leírása és feltétfuzetek részletes határozatai is, melyek a magyar királyi államvasutak igazgatóságának budapesti nyomtatványtárából megszerezhetők.

Az ajánlatot egykoronás magyar okmánybéllyel, az ajánlat mellékleteit, ugymint pályázati feltételeket, szerződés-tervezetet és költségzámítást pedig ivenként 30 filléres magyar okmánybéllyelgel ellátva és az ajánlatához fűzve lepecsételt borítékban a következő felirattal:

„Ajánlat a 2061—909. sz. versenytárgyalási hirdetés alapján a magyar királyi államvasutak Sofronya állomáson létesítendő talpfateltítő-csarnok előállítási munkálataira“ kell nyújtani, vagy postán beküldeni és pedig legkésőbb 1909. évi február hónap 16-án déli 12 óráig az aradi üzemvezetőség általános osztályának (I. oszt.) főnökéhez (aradi és esanádi egyesült vasutak palotája I. em. 13. ajtó sz.)

Az ajánlatok a benyújtásra kitűzött határidő leteltével a magyar királyi államvasutak aradi üzemvezetősége I. osztályában azonnal felbonatanak, mely alkalommal az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői is jelen lehetnek.

Az ajánlatok benyújtását megelőző napon, vagyis 1909. évi február hónap 15-én déli 12 óráig a pályázónak 3000, azaz háromezer korona bánatpénzt kell a magyar királyi államvasutak aradi üzemvezetőségének grüjtőpénztáránál, hivatkozással a hirdett versenytárgyalás számára, akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapírokban letenni, mely bánatpénzt esetleg posta útján is beküldhetők.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számítottak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Azon felek, kik a postatakarékpénztár cheque forgalmában bent vannak, a bánatpénzt a postatakarékpénztár útján is letétké. Az ajánlatban a bánatpénz letételének megtörténte megemlítenő ugyan, de az erről nyert letétfüzet nem esatolandó. A bánatpénzt az ajánlatához esatolni nem szabad, mert az ilyen esatolt összeg bánatpénzül el nem fogadható.

Az itt felsorolt feltételektől eltérő, szabálytalanul kiállított, az ajánlattevő, vagy meghatalmazottja által alá nem irt, javított vagy vakart szövegű, pecséttel le nem zárt, sértett borítékba helyezett, a kitűzött határidő után érkezett, a pótlólag, vagy esetleg táviratilag tett és oly ajánlatok, melyekre nézve az előirt bánatpénz előlegesen le nem tételt, figyelembe nem vétetnek.

Olyan ajánlattevők, kik a pályázat tárgyát képező munkák teljesítésére törvényes képesítéssel nem bírnának, kötelesek ajánlataikban ily képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és annak képesítését igazolni.

Aradon, 1909. évi január hónap 25-én.

Az üzemvezetőség.

KÜLÖNFÉLÉK.

Kérelem.

Most, amikor szerelmünkbe
Osupa napfény s illat téved,
Most, a tavasz varázsa közt
Egyre kérlek, kedves, téged.

Ha az élet küzdelmében
Nem kerül majd el a bánat
S kristálytisza lelked fölött
Fájó, sötét felhő támad;

Borulj oda keblem fölé,
Mint a fűszál a kőszirtre
S lelked komor felhőiből
Bánatodat sird le, sird le.

Az az igaz hű szerelem,
Melynek nincsen soha titka,
Mely kitárja egész lelkét,
Ha ragyog, vagy árny borítja.

Az igazi hű szerelmet
Kell, hogy egy-egy köny ellepje,
Amint üdöb az a virág,
Melyen csillog harmat cseppje.

Feleki Sándor.

(A villám színei.) Spencer C. Russel 1903-tól 1907-ig Epsomban megfigyelte a villám színeit és ebbeli észleleteinek eredményét statisztikailag mutatta ki, 57 égháboru alkalmával a vonalas villámot, 78 zivatarban pedig a felületvillámot figyelte meg. Eredményeit Russel nemrég a londoni Royal Meteorological Societyvel is közölte. A vonalas villám leggyakoribb színe a vörös, nyomon követi a kék, legritkább a narancsszín és a zöld. A felületvillám leggyakoribban fehér, de sokszor vörös és sárga. A kék szín valószínűleg összefüggésben áll a jégesővel. Ezekkel az új megfigyelésekkel ellentétben állanak a régebbi észleletek, amelyeket G. F. Symens 1857-től 1859-ig tett Anglia különböző vidékein. Ő úgy találta, hogy a felületvillám tulajdonképpen fehér színű, de előfordul a sárga, a kék és a vörös is. A vonalas villámnál legtöbbször kék és ibolyaszínű észlelt, csak ezek után következett a vörös és a fehér, igen ritka volt a sárga villám. Két alkalommal, mikor a villám a megfigyelőnek a házat sújtotta, ugyancsak kékes színe volt.

DARROW HALÁLA.

— REGÉNY. —

Irta: M. L. SEVERG.

HARMADIK FEJEZET.

Maitlandnak Brownhoz intézett felszólítása, hogy a szobát ne hagyja el, mindnyájunkat megijesztett. Akkoriban úgy tűnt fel nekem, mint egy alig lepezett parancs és attól tartottam, hogy a művész lesz olyan önfejű és fenakad ezen. Ha a következő néhány pillanat alatt láthatja a saját arcát, olyan tanulmányokra tehetett volna szert, amelyet talán évekig tartó arcképtanulmányozás sem nyújthatott volna. A gyorsan váltakozó gondolatok végül azt látszottak kifejezni, hogy őt most Darrov kisasszony előtt nyíltan megvádolták atyja halálának okozásában s neki ezt meg kell torolnia.

Amint Maitlandra, akiben önkéntelenül megérezte a vetélytársát — komor pillantással ránézett, olyan esunya villogás ült a szemében, hogy bármilyen nagy bűn elkövetésére is képesnek tartottam volna.

Florence éppen úgy meglepődött, mint mi, de ez hangjában nem volt észrevehető, amint nyugodtan így szólt:

— Brown ur az én kérésemre a rendőrségre akar menni.

Tudtam, hogy Maitland éppen olyan jól tudta, mint mi többien, hogy Florence szólt Brownnak. Ezt a kijelentést tehát úgy magyaráztam, hogy Florence udvarias formában ezt akarja neki értésére adni: „itt én vagyok az urnó”.

Maitland is úgy értette, mert gyorsan így felelt:

— Remélem, nem tart olyan tolatkodónak, hogy ne ismerjem el rendelkezési jogát olyan ügyben, mely kizárólag önt érinti. Ea-

(A hallgatag tengernagy.) Rosdestvenszkit, kinek neve szomorú összefüggésben van a híres csuzimai tengeri ütközettel, az orosz haditengerésznél hallgatag tengernagynak nevezték. Rosdestvenszki ritka hallgatag ember volt s a hónapokig tartó halálmenet alkalmával, a Balti-tengertől a Csendes-óceánig, egyetlen szóval sem árulta el, hogy mi háborog lelkében, hogy mit remél, mint itél a helyzetről. Ez a konok némaság már szinte idegessé tette a tisztjeit, kik közt az volt a leggyakoribb beszéd tárgy, hogy miért hallgat a tengernagy. Alapjában véve Rosdestvenszki pesszimista volt. Egy emléklámba ezt írta egyszer: „Az élet nagy ostobaság. Egy kis vigtség, egy kis unalom s azután: jó éjszakát!” Energia és szláv fatalizmus különös módon egyesült benne. Vállalkozásának sikertelenségéről teljesen meg volt győződve, de becsülete s hírneve fergott kockán. Ha nyíltan megmondta volna a kormánynak, hogy a flottának oly gyorsan vissza kell térnie, ahogy csak bír, elveszett ember lett volna. Nem tehetett tehát mást, mint részrehajlatlanul megmondani ítéletét a két ellenséges tengeri hadseregéről s a maga terveit kifejezni. A döntő szónak Pétervárról kellett érkeznie, e helyett azonban egyre-másra jöttek hozzá a táviratok, egyik ostobább és zavarosabb, mint a másik s ilyenkor látszott Rosdestvenszki arcán, hogy rettenetes kínokat áll ki. Szamenov Vladimir kapitány naplót vezetett a halálutól s többi közt ilyeneket ír e rettenetes napokról: „Néha egy ártítkos táviratot vittem hozzá. Elolvasta, azután öngyújtóval látzott rajta, hogy szeretné összetépni, de uralkodott magán. Néha rendkívüli dühvel támadt rám, de türelem, mert tudtam, hogy voltakép nem hozzám intézi. Mikor távoztam tőle, hallom, hogy a czeruzáját összetöri, fogait csikorgatja s halkán átkoz valamit „árulót”. Annál méltánytalóbb, hogy katonai kötelességét az egész uton zavartalanul teljesítette”.

(Érdekes sorsjáték a messinaiak javára.) A „Heraldo de Madrid” nemsokára nyilvános gyűjtést fog rendezni s a befolyó összegeket úgy fogja nyugtázni, hogy minden egyes pezetéért számmal ellátott bont ad. Az aláírások lezárásával egyetlen számtól kihuznak s a boldog nyerőnek az lesz a nyereménye, hogy Mariano Benlline, a leghiresebb spanyol szobrász ingyen fogja lemintázni. Ha nő a nyertes, szobrát márványban kapja meg, ha pedig férfi, akkor bronzban. A nyerő a „Heraldo de Madrid” költségén fog addig egy madridi szállóban lakni, míg a szobrásznak modelt kell ülnie, azonkívül fogatot s egy színházi páholyt kap madridi tartózkodása alatt.

gem esupán csak az sarkal, hogy önként segítségére legyek. Brown ur távozása csak bonyolultabbá tenné az amugy is rejtélyes ügyet. Ha lenne olyan szives és egy inast küldene a rendőrállomásra azalatt, ha van időnk erre, megmagyarázom, miért vagyok olyan bátor és ragaszkodom esőkönygösen ehhez a kívánsághoz.

Alig fejezte be szavait, Florence csengett egy inasnak. Gyorsan értesítette őt a történetekről és a legközelebbi rendőrállomásra küldte. Az állomás csak néhány utca távolságra volt a küldőnek pedig nagyon sietett s nemsokára már ott is volt egy rendőrállomáson.

— Az orvosi szakértőt, Ferris urat, telefonon értesítettük, — szólt a belépő rendőr, — s nemsokára ő is itt lesz. Időközben csak azért küldtek ide, hogy felügyeljek arra, hogy a holttestet a vizsgálat megejtése előtt ne mozdítsák el a helyéről és minden úgy maradjon, mint a halál beálltakor volt. — Halkan Maitlandhoz fordult:

— Bűntényt gyanítanak, ugyebár?

— Igen, — felelte Maitland.

— Azt hiszem, az őrmester gyilkosság-ról beszélt, mikor még egynehány detektívnek telefonált. De azt hiszem, hogy önre bízzák majd az egészet. Itt van már a doktor kocsija.

Egy pillanattal később megszólalt a csengő és Ferris doktor belépett. Odament Darrov kisasszonyhoz és mély részvétét fejezte ki neki az őtet ért szerencsétlenség felett. Azután felém nyújtotta a kezét.

— Hát milyen esetünk van itt?

Mielőtt felelhettem neki, észrevette Maitlandot, odament hozzá s kezét fogott vele.

— Tényleg olyan komoly az ügy, amint mondották? — kérdezte a kölesönös üdvözlés után.

— Nekem úgy rémlik, mintha a legsötétebb titok előtt állnánk, — felelte Maitland lassan.

(Egy új tudomány.) Achille, Páris városi tanácsos érdekes fölvilágosításokat juttatott nyilvánosságra a francia antropometriai intézetről s újabb rendszereiről abból az alkalomból, hogy az 1909-ik évi rendőri költségvetést tárgyalta a párisi városházán. Achille megállapítja, hogy Franciaországban és mindenfelé egész sorozat bünyűgyi tanulmány jelent meg, vonatkozásban a legújabb tudományos felfedezésekkel és eszközökkel. E tanulmányok különösképpen az ujj- és kéznyomok, foltok, emberi, állati szőrzetek vegyelemzésével és összehasonlításával foglalkoznak. A lausanne-i egyetemen a múlt évben egyenesen abból a célból állítottak tanszéket, hogy az antropometriának, az arc és fénykép „beszédének” megadja a kellő jelentőséget. Reiss doktor, ki a tanszék vezetésével van megbízva, a párisi rendőrség tanítványának vallja magát. E tanulmányok mindazáltal nem teljeselek még manapság, de tökéletesíve, később mind nagyobb szolgálatot tesznek a bünyűgyi vizsgálatoknak. A legifjabb újítás a párisi rendőrségnél: az onomatológiai kimutatás. Ez a kimutatás különösképpen a családi neveknek és keresztneveknek van szentelve, általános szempontból itélve se nem közvetlen alkalmazással egyik vagy másik egyéniségre. Onoma a görög nyelvben nevet jelent, innét származik az onomatológiai kimutatás kifejezés. Minden francia vagy idegen származású nevet abc-szerű sorrendben följegyznek, jelzik egyszersmind az illető név eredeti fonetizmusát, Párisban és Franciaországban és lehetőleg származási földjén való gyakoriságát. Így véletlenül fölnyitva e kimutatást, látjuk például a Davico nevet, mely Párisban ritka, de Nizzában gyakori; Susini majdnem teljesen korzikai név; Lopez Garcia, spanyol; Etcheverry bask származású. Ezután következnek a személyes módosítások, melyekre minden név hajlik vagy gyanúsítható, mint például helyesírási változtatások; ilyen a francia Ayrod vagy Eyraud, továbbá a Gérardból keletkezett Girard név, mely egyetlen tollvonással mást jelenthet. A leggyakoribb a francziában az n és u betűk átváltozása, mely megteveszti a Gueraud nevet a Gueraud-dal. Mind e nevek mellé a sajátos megfigyeléseket teszik. Így módon egy nap tévedése másnap nem ismétlődhetik meg. A rendőrség itt nincs más dolga, mint hogy e kimutatásban megkeresse az összetéveszhető neveket; így igen gyakran rájön a különböző nyomokra, melyeken elindulhat. Az onomatológia, bár még csak tegnap született tudomány, már oly szolgálatokat tett Párisban, hogy Hennion rendőrfőbízott alkalmazza máris minden módosítás nélkül.

— Hm, — felelte a szakértő. — Megváltoztatták a halott fekvését, vagy bármit is a szobában?

— Mióta én itt vagyok, nem, — felelte Barker rendőr.

— És azelőtt? — kérdezte Ferris doktor Maitland felé fordulva.

— Minden érintetlen. Néhány jegyzetet csináltam a magam számára és egy pár méretet, de semmit nem változtattam — felelte Maitland.

— Helyes, — felelte Ferris doktor. — Mielőtt eltávoztam, láthatnám a feljegyzéseit? A Parker-esetben ön olyan rendkívüli felfedezéseket tett, hogy az a híre, hogy minden dolognak a fenekére tud nézni. Hát ha észrevett valamit, ami elkerülte az én figyelmemet.

— A jegyzetek rendelkezésére állnak, doktor ur, — felelte George.

Ferris doktor megvizsgálta alaposan a holttestet, ami tekintve nagy gyakorlatát a hullavizsgálatait, elég gyorsan történt. De daczára annak, hogy nagyon rövid ideig tartott a vizsgálat, Florence nagyon szenvedett alatta.

Azután az orvosszakértő Maitlandot félrevonta, megnézte a jegyzeteit és néhány perezig halkán tárgyalt vele. Erről azonban nem tudtam meg semmi közelebbit. Mikor azután elment, a rendőr is vele ment.

Amint bezárult mögötte az ajtó, Florence Maitlandhoz fordult és feszült kíváncsisággal, ami meglepett engem, kérdezte tőle:

— Megmondta önnek a véleményét?

— Atyja halálát ismeretlen oknak tulajdonítja, — felelte Maitland.

Florence e felelet által megkönnyebbültnek látszott, ámbár nem tudtam ennek okát adni.

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZAK.

Szerda, 1909. január 27-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Falusi verébek.
Köznap történet 3 felvonásban. Irta: Gardonyi Géza.
Személyek:
A bíró Gyenes
Erzsi, a huga D. Ligeti J.
Veron néni Rákosi Sz.
Bácsi, kisbíró Szőke
Zsófia Jani Rózsahegyvi
Terza, anyja Demjén M.
Fanni György I.
Jopai Máté Gai
Sárfény, földesúr Derzsi
Zsigovics orvos Horváth
Zsigovicsné Helvey L.
Berta, a leányuk Vizvári M.
Kapitány Pethes
Kerekes kulcsár Abonyi
Vicsa, cseléd Keczeri I.

Kezdeté 7 3/8 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Forradalmi nász.
Színmű három felvonásban. Irta: Sophus Michaëlis. Fordította: Homonnai Albert.
Személyek:
Montaloup Vágó
Davout ezredes Papp
Marc-Arrou Csontos
Jean Lasque Komáromy
Tréssailles Tarnai
Du Bartas Thuróczy
Jeromos Réthelyi
Prosper Rátkai
Copin abbé Fenyvesi
Alaine de l'Estolle Forgács R.
Leonine Forrai R.

Kezdeté 7 3/8 órakor.

KIRÁLY SZÍNHÁZ.

Tánczos huszárok.
Operett három felvonásban. Irta: Rajna Ferencz. Zenejét: Szep Ernő versére szerzte: Szirmai Albert.
Személyek:
Hubert Egon herceg Gábor
Von Flügel Szirmai
Von Saarburg Sárszt
Von Dennenwitz Sárosi
Von Stackelberg Margittay
Hellbrück Simai
Canisius Wolf Papir
Herma, neje Erdei B.
Thea, leánya Petrács S.
Prosch Libor Németh
Ede, a fia Ötvös G.
Dürenstein Sátrány
Erna, a felesége Nyarainé
Heriba, leányuk T. Harmathi
Dr. Frolocker Raskó

Kezdeté 7 3/8 órakor.

M. KIR. OPERAHÁZ.

A zsidónő.
Dalmü 5 felv. Zenejét szerzte: Ha.évy. Szövegét írta: Scribo. Fordította Jakob L.
Személyek:
A császár Erdős
Bregui Kertész
Lipót Várady
Ruggerio Várady
Alberti Mihályi
Elszár Lunardi G.
Eudoxia Szebeck S.
Recha Vasquezns
Harold Ney B.

Kezdeté 7 órakor.

VIGSZÍNHÁZ.

A király.
Vígjáték 3 felvonásban. Irta: Caillavet és Aréne.
Személyek:
A király Hegedüs
Camaranda Fenyvesi
Bourcier Góth
Maitho Varsányi I.
Blond Szerámy
Sernia Camarande Tanyay
Thérèse Góthné
Lolrain Tibayvi
Corneau Vendrei
Cruchet Balassa
Gabrier Gyöző
Rivolet Sarkadi
A püspök Kazaliczky
A szenátus elnöke Harsányi
Ripporter Bardi
Suzette Komlóssy I.
Francina Varga A.
Georgette Dallos I.
Inas Kassay

Kezdeté 7 3/8 órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

A szirének hazája.
Kezdeté 7 3/8 órakor.
APOLLÓ-PROJEKTOGRÁF
Népszínház-utca 1-3. szám.
Telefon 68-39.
Messina és Reggio pusztulása. Otódi sorozat.
Két jó barát. — Varázskas-tély. — A köpenicki suszter.
Erelyes hajóskapitány.
Modern panoptikum. — A de-
tektívek királya.
A véglegnyelvásztás és egyéb beérkező újdonságok.
Kezdeté 5 órakor, vasár- és ün-
nepnapokon 3 órakor.

Fővárosi Orfeum

VI., Nagymező-utca 17. WALDMANN IMRE, igazgató.

Utolsó hét! Utolsó hét!

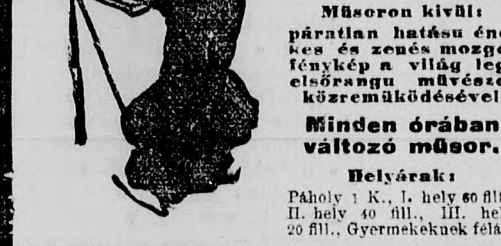
Ma este

PÉTER

a teremtes élő világsodája.
Utolsó esti fellépése január 30-án.
Utolsó délutáni fellépése csütörtökön január 28-án.
Az esti előadások kezdete 8 órakor.

EDISON

Mozgófénykép Vállalat
VI., Nagymező-utca 21.
Első előadás hétköz-
nap d. u. 5 órakor.
Vasár- és ünnepnapo-
kon d. u. 3 órakor.
Utolsó előadás kez-
dete 11 órakor.
Szenzációs újdonság!

Műsoron kívül:
pártnan hatású éne-
kes és zenés mozgó-
fénykép a világ leg-
elsőrangú művészei
közreműködésével.
Minden órában
váltkozó műsor.
Helyárak:
Pályi: I. K., I. hely 60 fill.,
II. hely 40 fill., III. hely
20 fill., Gyermeknek felét.

Mozgófénykép-vállalat tulajdonosok figyelmébe

A legszebb ajándék

egy hangszer, melyet
legjobb és legolcsó-
ban csakis WAGNER a
„Hangszerkirály”-nak.
Budapest, József-körút
19. szám a. vásárolhat.
Önökato iskola minden
hangszerhez mellékelve
lesz.
Ne küldjük pénzünket
külföldre. — Kiszállítás
megengedve.
Telefon 67-85. szám.

DELI

Étterem és kávéház.
a dunaparti korzón (Wurm-utca sarkán),
az ujonnan átalakított
étteremben naponta **FIVE O'CLOCK.**
Délután és este a **KRAUSE** művészkvartett hang-
versenyét rendez.
A fényesen berendezett emeleti díszterem estélyek
rendezésére kiválóan alkalmas.
**A meleg és hűvös ételeknek házhoz szál-
litása, alkalmi ebédek és estélyek rendezése,**
ugy mint eddig, a legpontosabban és izlésesen
eszközöltöttek.
DELI étterem és kávéház Mária Valéria-u. 12.

STEINHARDT MULATÓ

Rákóczi-ut 63. sz. Telefon 54-23.
Kezdeté 8 órakor. Ma és mindennap Ujdonság.
EGY NAGY PETITE.
Bohózat, írta: Lucian. Ezt követi?
SZERELMI FÉSZEK.
Bohózat írta: Glinger és Taussig. Fordította: Steinhardt Géza.
Továbbá: Steinhardt, Gyárfás, Nedica Natália, Sándor, férfi kettős
és Pápay teljesen új magánzamaikban, valamint: Flóra, hölgy-
kvartett, W. Collin's bijouterie moderne fellépte.
Jegyek: 9-12-ig és 3-6-ig Rákóczi-ut 63. és özv. Kontiná
donánkülönlegességi árúdjában. Andrássy-ut 29. A remek
télkörtben reggeli tánc és zene. Elsőrendű attrakciók.
Belépődíj nincs. **Vasár- és ünnep mérsékelt helyszín
előadás. Kezdeté fél négy órakor.**

FOLIES CAPRICE

Igazgató: LEITNER és KELETI Révay-utca 18. Főrendező: ROTT SÁNDOR
Az előadás kezdete 9 órakor. 11 órakor:
„BADE ZU HAUSE”
Jelenetek egy gőzfürdőből. Irta: Satyr. Rendező: Rott S.
Ezt megelőzi 9 1/2 órakor:
„Corpus delicti”.
Előkészületben
AZ ELSŐ STATIO
SATYR új bohózata.
Továbbá: teljesen új magánzámok.
Nappal: pénztár délelőtt 9-1 óráig és délután 3-6 óráig.
Az első emeleti „Casino de Parisban” elsőrangú tánc-
attrakciók. — Kezdeté 12 órakor. Telefon 14-22.

ROYAL ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRÚT 31. TELEFON 110-22
Ma este 8 órakor
A fényes sikertű új műsor.
Budapest szenzációja
Az öngyilkosok klubja.
A harisnyakötő. — A Bika-szálló. — A vörös lámpa.
— Az Ágy két képe: Az ágy alatt. — Nászéjszaka.
Pénteken, január 29-én. **ELŐSZÖR: 3 kicsi nő**
Operett, írta: WILHELM GYULA. Zenejét szer-
zte: LASZKY A. BÉLA. Ez évadban a külföld
legnagyobb operettsikere! Jegyek elővetteli díj nélkül
váltatók a hét összes előadásaira. A délutáni előadásokra
mérsékelt árakon. — A téliert tükörtcserében Royal-Orfeum
(Contempcier-Battaszék) és tánc attrakciók reggeli 5 óráig.

Jól lát?
Ha nem, akkor fordul
jon bizalommal
Hatschek N. Karoly-körút 6. sz.
ahol szemüvegek és látésvégek is legolcsóbban kaphatók.
Ingyen árjegyzék bérmentve.

SZABADALMAKAT
védjegyeket és mintajelképeket megszerez a
Szabadalmak Ertekesítő Vállalat
PÁSZTOR (ve) cég
Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 17. sz.
Felvilágosítás díjtalan. Telefon 24-20.

Kalap-Király

A leglegnagyobb újsi újdonságok megérkeztek s a nagyérdemű
közönség figyelmét felhívjuk saját gyártmányú 4, 5 és 6 kor.
kalapjainkra. Nálunk vásárolt kalapok ingyen vasaltatnak.
Különös gondot fordítunk Becses partifogásért eszleznék
műhelyünkben Hársfa-u. 33.
noi kalapok átalakítására.
Osztermann és Stern
kalapos-mester.
Szigorúan szabott árak! Eskü-ut 6. (Klotild-palota)

Szerdán, márczius 3-án este 7 3/8 órakor a fővárosi Vigadó nagytermében

Sembrich

Marcella egyetlen hangversenye

Jegyek á 15, 10, 8, 6, 4 és 3 kor-ért a „Harmonia” zenemű és zongorakereskedésben, Váci-u. 20. sz. kaphatók.

Budapesti Cabaret BONBONNIÉRE.

VI., Teréz-körút 28. — Telefon 52-83.
Minden este 9 1/2 órakor:
A kölni Stadttheater tagjainak vendéglátása:
DIE KOLLEGEN.
Bohózat 1 felvonásban. (Ervin Baron, Ludwig Schmitz, Anny Neuman-Hofer felléptével).
Azonkívül a teljes műsor. **Turehány Olga, Szegedy Erzsi, Virágh Jenő, Dr. Szulay József, stb. stb.**
Jegyek 6, 4, 3 kor-ért. — Bővebbet a plakátok.

Heti műsor:

1909. január hó	M. kir. Operaház	Nemzeti Színház	Varszinház	Vigszínház	Magyar Színház	Király-Színház	Uránia	Hangversenyek
28 Csütörtök	A szivillai borbély Magyar táncgyűléssel.	Urhatnám polgár	Nóra	Israel	Hamlet	Tánczos huszárok	Bohémia	Royal: Gerhald Elena
29 Péntek	—	Nóra	—	A király	Forradalmi nász	Tánczos huszárok	A szirének hazája	—
30 Szombat	II. Rákóczi Ferencz	A falusi verébek	—	A tanítónő	Falusi idill	Tánczos huszárok	Az Országos Szín- művészeti Akadémia előadása	—
31 Vasárnap	d. u. este Bajazzók A csóda váza	A titok A kaméliás hölgy	—	Az ordög Israel	A szerencse há- Falusi idill	A hollandi lány Tánczos huszárok	—	Royal: Grünfeld négyes Zenepalota Szinfo- nikus hangverseny.

Neustein Fülöp Cukrozott hashajtó labdaccai

(NEUSTEIN-féle ERZSÉBET-labdacsok.)

E pilulák hasonló készítményeknél minden tekintetben többre becsülendők; mentek minden ártalmas anyagtól, az altesti szervek bajainak legjobb eredménnyel használtatván, gyöngéden hashajtók, vértisztítók; egy gyógyszer sem jobb s mellette oly ártalmatlan, mint e pilulák, a

székszorulás

legjobb betegségek forrása ellen. Cukrozott külsőjük miatt még gyermekek is szívesen veszik.

Egy 15 pilulát tartalmazó doboz 30 fillér, egy tükercs, mely 8 dobozt, tehát 120 pilulát tartalmaz, csak 2 kor. 2 kor. 45 fill. előleges beküldése mellett egy tükercs bérmentve küldetik.

Óvás! Utazásoktól különösen óvakodjunk. Kérjük határozottan NEUSTEIN FÜLÖP hashajtó-labdacsot. Valódi csak ha minden doboz törvényileg bejegyzett védjeggyel, piros-fekete nyomtatásban „SZENT LIPÓT” és „Neustein Fülöp gyógyszerész” aláírással van ellátva. A keresk. törvényszéki legvédelem alatt álló alárúkkal vannak ellátva NEUSTEIN FÜLÖP „Szent Lipót”-hoz címzett gyógyszerára. Bécs, I. Plankeng. 6. Kapható: Budapest, Török J. gyógyszerára, Király-utca 12. és Andrássy-út 28.

HAJÓJÁRATJEGYZÉK ADRIA

magyar kir. tengerhajózási részvény-társaság
vezérigazgatója: **HOFFMANN S. és V.** Budapest,
1909. február havában a következő gőzösök indulnak
FIUMÉBŐL:

Hóvá	Gőzös neve	Kelet
Marseille	Tisza	1-10
Liverpool**)	Sardínia	1-10
London, Hull	Murillo	1-10
New-York	Carpania	13
Liverpool	Pavia	5-15
London	Nagy Lajos	5-15
Liverpool**)	Algerian	10-20
Rouen	Deak	10-20
Lissabon, Antwerpen*)	Baró Fejérvary	10-20
Bordeaux**)	Zichy	10-20
London, Hull	Volturno	10-20
Liverpool**)	Fabian	15-25
Tunis, Algier, Gibraltár	Matlekovits	15-25
Tanger, Oran*)	Pannonia	27
New-York	Brescia	18-28
Liverpool	Mecklenburg	18-28
Hamburg**)	Kolozsvár	18-28
Rotterdam*)	Tibor	18-28
Glasgow*)		febr. máj. fel.
Leith		11.25.-III.8.
London, Hull	Ronda	

A *gal megjelölt viszonylatokban a gőzös Triestet is érinti.
** Amennyiben a gőzös indulása előtt 8 nappal elegendő rakomány nem jelentetett be, az igazgatóság fenntartja magának a jogot, hogy ezt a kikötőt ne érintse.

BEHOZATAL

Honnan	Hóvá	Gőzös neve	Kelet
Santos, Rio de Janeiro	Triest/Fiume	B. Kemény	I.25.-II.5.
Rotterdam, Antwerpen	Fiume	Szeged	I.25.-II.5.
Hamburg**)	"	M-ecklenburg	I.25.-II.5.
London, Hull	"	Ronda	I.25.-II.5.
London, Grimsby, Leith	"	Kálmán kirá'	I.28.-II.8.
New-York	"	Pannonia	4
Liverpool**)	"	Alexandria	1-10
London, Hull	"	Congo	1-10
Hamburg**)	"	Austria	5-15
Liverpool	"	Tyria	5-15
Rouen	"	Arad	5-15
London	"	Báthori	10-20
Glasgow	Triest/Fiume	Jócsi	10-20
Bordeaux	"	Széchenyi	10-20
Gibraltár, Tanger	Fiume	Jókai	10-20
Oran, Algier	"	Tisza	15-25
London, Hull	"	Douro	10-20
Liverpool**)	"	Persian	15-25
Rouen	"	Baross	18-28
Rotterdam, Antwerpen	"	Duna	18-28
Glasgow	Triest/Fiume	Baaton	18-28
Liverpool	Fiume	Cypria	18-28
Santos, Riode Janeiro	Triest/Fiume	Stefania	II.28.-III.10

Középtengeri szolgálat.

A) Fiume-spanyolországi vonal.
Fiuméből: Rakóczy 6., Lederer Sándor 18., Zrínyi 20. Kassa 27. Valencziából: Kassa 3., Mátyás Király 10., Andrássy 17., Rákóczy 21.

B) Fiume-marseille-i vonal.
Fiuméből: Árpád 3., Szent László 10., Adria 17., Szapary 24. Marseilleből: Adria 3., Szapary 10., Árpád 17., Szent László 24.

GUNNI
Eredeti francia gyármanya
para, selyemgummi és hálóanyagok
Juzatja kor 1-40, 2, 3, 4, 5, 10 kor. ár.
Egy korona beküldése után franko és bérmentve küldök 8 drb. legfinomabb minőségű anyagot díszítés nélkül
NEUMAYER LIPÓT Budapest, sum. áru különlegesek
VI. Váci körút 3 sz., Auerfőnyház

A Franklin-Társulat kiadásában megjelent

ÉSZ és SZIV

Értekezések a lélektan, ethika, nevelés-
tan és életbölcselet köréből. ...

Írta **SZITNYAI ELEK.**

Második, átdolgozott kiadás.

Ára 6 korona 20 fillér.

Kapható: **LAMPEL R.** könyvkereskedése
(Wodianer F. és Fiai) r.-t.
Budapest, VI., Andrássy-út 21. sz.
és minden könyvkereskedésben.

Ezen szabadalmazott ágy tömörrészekkel, rézdiszszel, erős aczélsodronnybetéttel 32 kor.
Réz függönyrudak, teljes készlet 4.50 K.
Rézagy sodronnybetéttel 80 K. Rézagy-csiszolás és javítás 17 K.
Vaskeretes ágybetét, erős minőségű 11.50 K.
Fakereettel 7.50 K.
Kárpitozott matracok minden kivitelben.
Vas- és rézbutorokat legelősebben szállít:

PROHASZKA JÁNOS gyáros
VI., Gról Zichy Jenő-u. 46.
(Volt Uj-utca.)

MAGYAR LÁNYOK

Képes hetilap fiatal lányok számára.
Szerkeszti: **TUTSEK ANNA.**

Fiatal uri lányok, ifju kisasszonyok egyetlen hetilapja ez a képes heti újság. Jára magyar írók, jeles tollu pedagógusok szólnak meg itten frissen írt munkáikkal, hogy egyfelől szórakoztassák a magyar leányközönséget, másfelől az otthon falai közt átvegyék az iskolanevelő szerepét. Minden évfolyamában két új regény kezdődik. A „Magyar Lányok” előfizetési ára negyedévenként 3 korona. Január elsejével új évfolyam indul meg. A „Magyar Lányok” kiadóhivatala szívesen küld mutatványszámot. Előfizetni bármely könyvkereskedésben lehet vagy közvetlenül a kiadóknál **SINGER ÉS WOLFNEREL.** Budapest, Andrássy-út 10.

Badacsonyi vidéki
finom hegyi borokat, törkölypálinkát, esemeszölőt, szőlőlejtványokat, szőlővesszőket a legjobb minőségben, mérsékelt áron szállít **Balogh Gyula** szőlőgazdasága Balatonhénye. Árlap ingyen. 5701

Benzin-, nyersolaj-, és szilvógáz-motorok

Motoros cséplő-készletek

A legjobb gépek. A legolcsóbb üzem. Kedvező fizetési feltételek.

Tessék árjegyzéket kérni, ingyen küldjük.

Dobry Ant.

 motor- és gépgyárainak magyarországi egyedárusítói:

Szabó Emil és Társa

Budapest, Ferecz József-tér 6. sz.
(Gresham-palota.)

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACS

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgyvesztést, hólyagbajt, sebeket, bujakort (syphilis), borjakort, elgyengült férfit, időseknek is, önfertőzést és annak utóhatait, ideg- és hátgerincbajt, valamint minden női bajokat.

RENDEL: 4-9-ig és este 7-8-ig.

BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRUT 2.
Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik.
Levél útján is biztos gyógyszer.

„AZ ANKER”

élet- és járadékbiztosító társaság.

Magyarországi igazgatósága:
= BUDAPEST. =

Az „Anker-palota” építkezésének befejeztéig
V., ERZSÉBET-TÉR 13. SZ.

Vagyon 174 millió korona. Biztosítási állomány 538 millió korona. Kifizetések 338 millió korona. A társaság eszközei: Mindennemű tőkebiztosításokat halálesetre, kiházasítási és agkori el-látási biztosításokat, továbbá gyermekbiztosításokat nevelési járadékkal és a nélkül, melyeknél a díjfizetés a szerződő korábbi elhalálozásával megszűnik, életjáradék-biztosításokat, meghatározott és olcsó díjak mellett. A társaság vagyonából Magyarországon 1907. év végén 27 millió korona van elhelyezve. Mindennemű felvilágosítást készségesen nyújtanak az „Anker” képviselői.

LEGSZEBŐ... LEGJOBB... LEGOLCSÓBB

PAP, LAN, PAP, LAN, PAP, LAN

Összeállított vaságy kivethető matracozással 10 ftt.
Sodronnybetétek méret szerint 5 ftt-től feljebb.

Gichner János ágynemő-, róz- és vasbutor-gyáros,
szővegő-, függöny-, pokrócz-, terítő stb. nagy választék.
Budapest, Erzsébet-körut 20.
Fióküzlet: Rákóczi (Kerepesi)-út 86. sz.
Gyár: VII., Kertész-utca 7. és 9. szám.

Árjegyzéket bárkinek ingyen és bérmentve küldök.

Meg nem felelő árut kicserélem vagy apénzt viszaadom.

Rollerlák 50 kr.-tól felj.

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrények

Használtak és újak, rendkívül olcsó áron kapható a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V., Balvány-utca 6-C. 28

Intelligens

magányosnőten úri ember társaságát keresi két úri nő szórakozás céljából. Mindenféle érdek mindkét oldalról teljesen kizárt legyen. Zeneértők előnyben részesülnek. Szíves ajánlatok: „uri nők” 331 alatta a lap kiadóhivatálába küldendők. 5711

Több mint 600

vagyos hölgy öhajjána hamarosan házasságot köt. Komoly ajánlkozók, még vagyontalanok is (alás, vallás mellékes) jelentkezzenek A. Schlesingernél, Berlin 18.

Nyugalmozott

családoknak való otthon, Balatonpart leggyönyörűbb, legegészségesebb pontján lévő villa mint állandó lakóhely kiadó, vagy eladó, esetleg szőlővel is. Czim Molnár Páló Szepesz, via Revfőlp, Zalam. 5710

Magán építőiparosiskola előkészítő építő, kőműves és kőfaragó vizsgához biztos sikerrel. Szerény díjazás mellett elfogad tervek készítését, felülvizsgálatokat és statisztikai számításokat. Vagi József műépítész igazgató, Budapest, VII., ker. Baross-tér 17. szám. 29110

12 drb Makart-lénykép

5 frt. 12 Kabinet, matt vagy fényes 4 frt. 12 Vitéz 150 a legzebb kivitelben Herz fényképezésnél. Budapest, Rákóczi-ut 16. Vidéki megrendeléseket bármilyen lénykép után.

Grammofon!

200 koronás, vadonat új, 16 forintos eladó. Lemezek! Nyar-utca 5. ajtó 5.

Találmanya

szabadalmaztatására, elkészítésére mielőtt pénzt költene, forduljon Aron és Molnár gépészmérnöki irodájához, Budapest, VII., Garay-utca 5. 5709

Stenográfia

Rákóczi-ut 60. sz. Magyar, német gyorsírás-oktatás. Ingyenes géprás-tanítás az összes rendszerű írógépekben. A „Stenográfia” országos Gabelsberger gyorsíró- és géprás-iskolában havonta új magyar, német gyorsírási, géprási, kereskedelmi és sokszorosítási tanfolyamok nyílnak. Levelező és vitairási tanfolyamok. Okleveles gyorsíró- és kereskedelmi iskolai rendes tanárok. Az intézet sokszorosító és másoló irodája elvállal mindennemű írás és diszmuták elkészítését és sokszorosítását, A „Kalligrafia” szírási osztályában fényesen bevált gyakorlati módszer következtében minden esetben sikeres szírási-oktatás. Méréskelt tandíj. Beiratások naponta kizárólag Rákóczi-ut 60. l. em. Nem tévesztendő össze hasonló hangzású iskolákkal. Kerjen tájékoztatót. 282

Pénzszekrények

és amerikai irodabutorok, használtak és újak rendkívül olcsó áron szállít Hirsch és Társa Budapest, VII., Szegényház-tér 5. szám.

Csemegezőlöt,

fénymentesen csomagolva postakosaránként 3.50 K. csemegealma, papírhéjú dió 3.90, világos kajszinbaracklevárt kg. 1.80, mézédés szilvalekvárnak 80 fill., különleges birsalmalekvár vagy sajt-nak 1.80, hordóskáposztát hasábbal postaüvegeként 2.20 kor. Gyümölcskivitel Csongrádról. 24956

Hordóskáposztát,

kosáruvegeként 2.20, világos kajszinbaracklevárt kg.-ját 1.80, mézédés szilvalekvárt 80 fillért, különleges birsalmalekvár vagy sajt 1.80. Fajborokat lefejtve, kölcsönhordóban 28 koronáért. Gyümölcskivitel Csongrádról.

Fajborokat,

lefejtve, kölcsönhordóban, 28 koronájával, kisúston főzött törkölypálinkát 5 literes üvegekben 10 koronáért. — Gyümölcskivitel Csongrádról. 24956

Mme. Valter

angol- és francia női szabónő Budapest, VIII. ker., Fecske-utca 8., I. em. 6. Elvállal minden e szakmába vágó munkát a legutolsó divat szerint legfinomabb kivitelben, szolid árk mellett. Átalakítások elfogadtnak, Gyászruhák 24 óra alatt készülnek.

Zálogcédulákat

veszek. Elzálogosított brillánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem. 736

SCHILLER IZIDOR

ékszerkereskedő Budapest, Sip-utca 8. szám.

Saját gyártmányu

vas- és rézbutorok

Rézagy ————— frt 45.-
Vasagy matracozzal ————— 2.50
Gyermekágy ————— 11.50
Sodronyágy-betét ————— 2.50
Vas- és rézbutorok gyártásában.

WEISZ LIPÓT
Király-utca 99. sz.
TELEFON 57-91.

Singer varrógépeket

nagyban eredeti gyári árban 70 koronától feljebb és minden árfelemelés nélkül havi 8-10 kor. részletfizetésre szállítunk 10 évi jótállással.

Láng Jakab és Fia
varrógép és kerékpár nagykereskedők, Budapest, József-körút 41. sz. Hüküzetlek, Baross-tér 4. szám és Budán: Margit-körút 6. sz. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Gyűnőkkel nem dolgozunk.

Jogi,

politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra továbbá ügyvédi vizsgákra, ugyszintén államszámvetelési államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít: Dr. Kállay Zoltán jogi szemináriuma, Bpest, IV., Magyar-utca 3., III. em. 6. (ezelőtt VI., Rózsa-u. 44.) Ne tévesztse össze más hirdetéssel. 694

30 forint.

Varrógépek

egy új valódi család Singer varrógép, zárazéknyel 5 évi jótállással csakis SINGER A. műgépésznél Bpest, főútlelet Akáofa-u. 55. Mindennemű varrógépek javítását a legutányosabb árban elvállalom. Árjegyzék ingyen.

Modern

urasági butorok

alkalmi vétele és eladása

hálo-, ebédlo-, szalon-, uriszoba és irodai teljes berendezések. — Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és rézbutorokban.

GROSZ SANDOR és Társa

Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. szám, ezelőtt Gyár-utca. Telefon 14-09.

Parlament

gyorsírók által vezetett magyar, német gyorsíróiskola. Díjtalan géprás-oktatás, magyar, német fogalmazás. Kereskedelmi akadémiai tanfolyamok által oktatók szaktantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyama. Alapította Markovits Ivan 1868-ban. Biztos állásközvetítés. Nyitva szeptember 1-től július 1-ig. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szakiskola. (Csak Liszt Ferenc-tér 10. sz. ezelőtt Gyár-utca 4.) Csámre vizsgáljunk! Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépezégekkel és más hirdetésünket utánzó újabb tanfolyamoktól független. Telefon 64-68. Beíráások egész napon át. 28944

Soványaság

Az egyedüli eredménytől kísért háziaszer a dr. William Hartley tanár amerikai erőtáp-pora Soványak tartos, szep feltételeket nyerne. — Hölgyek remek keblét. Hat hét alatt 20 kilo gyarapodásért jótállást. Verszegényesség, gyengeség, idegesség ellen és gyomor-bajoknak nélkülözhetetlen tápszér. Kintüetve: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. Dobozonként 1 frt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár: Balázs Mór E. Budapest, VII., István-ut 11, II/1.

Magánymozó

törv. bejegyzett cég elvállal bizalmi, házassági, örökségi és egyéb kényes ügyekben teendő kutatásokat, személyek, lakások, üzletek feltűnés nélküli megfigyelését s eltűnt egyének és névtelen levelek íróinak kinyomozását, bel- és külföldön. Barna Libor János, Budapest, Rákóczi-ut 6. I. 15. Telefon 103-52. 2887

BUTOROK

hálo-, ebédlo-, szalon-berendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezések, réz- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök, valódi angol hörgarnitúrák eladása s vétele Wechsler Károlyné VII., Király-utca 23. I. em. Kazinczy-utca sarok. 267

ELEKTRO-

MOTOROK

minden nagyságban állandó nagy raktár LAUB LIPÓT BUDAPEST, 648 Liszt Ferenc-tér 17. sz

Légszusz és villamos

csillárok

legelőnyösebben szerezhető be Kulcsár Sándor bronzáru- és csillárgyárában, Budapest, VI. ker., Dessoewfy-u. 9-11.

Állattulajdonosoknak,

gazdáknak és állatkedvelőknek! Most jelent meg!

NE BÁNTSD

AZ ÁLLATOT!

Az állatvédő törvények példákban. 80 képpel.

Írta K. Nagy Sándor. Második kiadás.

Ára 3 kor.

Kiadja a Franklin-Társulat Bpest.

Kapható:

LAMPEL R. könyvkereskedése, (Fia) részvény-társaságnál, Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 21. sz. 45 minden könyvkereskedésben.

A legelőnyösebb részletfizetésre

zongorát,

pianinot,

czimbalmot,

hegedüt

készpénzbeni áron a legújabb rendszerű

bankhitel

utján kizárólag csakis REMÉNYI nagy magyar hangszertelepén Prospektus és árjegyzék ingyen. 649 Budapest, Király-u. 59.

Vigyázzon

ha meghűlt és vásároljon valódi Réthy-féle cukorkát 60 fillérért. 26796

Zálogcédulát

ingókról is, brillánsot, aranyat, ezüstöt, ékszert és régiséget veszek. Kérészkész, Budapest, VII., Király-utca 85. szám. Telefonszám 95-48.

Magyar harzi kanári-

tenyészde Debrecenben.

A ki egy énekes harzi kanarit veszen. Életében soha ennel jobbat nem teszen, mert eloszlik ott a bu és vig lesz a ház, hol egy ilyen sárgatollú lúsmadár larmáz. Forduljon tehát bizalommal hozzám mindenki, aki a szép énekes kanarit szereti, megmondom a címet is, hogy könnyen megleljenek. Debrecenben lakom és kanarit nevelek. Agoston István a nevem Magyarország a hazám, 26. szám alatt lakom a Péterfia utca n. énekes kanarik darabja 7, 8, 10, 12 forint. Tenyészésre alkalmas nőstények darabja 2 frt. Szállítás a legnagyobb hűdében is gondosan csomagolva történik. Árjegyzék és ápolási utasítás ingyen. A legnagyobb tenyészde és szetküldési intézet.

Beszélő gépek

legjobb szerkezetű erős és tiszta hangú, 15 forinttól feljebb, lemezekkel. Kapható

Habán Alajos

műgépésznél, Budapest, Izabella-tér 3. sz.

Zálogcédulákat

veszek. Elzálogosított, brillánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem.

SINGER JAKAB

ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. szám Izabella-utca sarok.

Vadászfegyver

Ritka kedvező alkalmi vétel, egyenként is, petom áron eladó. Köztütk Toplewar-kulesu Lancaster 20 tr. Előrefekvő lakatszerkezetű, modern Hammerles 35 forint. Grener-záru. Bücskinte 40 frt. Schnelleres Mannlicher 28 frt. Ejectoros (tölténykivető) Hammerles, 105 frt. Drilling, valódi Krupp acélcövekkel 65 forint. Winchester 35 forint. Néhány jobb revolver, mint Brauning Welodoghammerles, ugyanitt alkalmi ajándék tárgyak szebbnél-szebb dísz és használati tárgyak és

Grammofon beszélőgépek

valamint Görz, Zeiss, Voigtlander és más thom tényképezőgép, perzsa szőnyegek és egy motorkerekpar nagyon olcsón azonnal eladó. IV. E. Egyetem-tér 5. szám. Radónal. (Nem Egyetem-utca. Telefon 105-82.

BENZINMOTOROK

16-25 lóerőig, műhelyünkben gyártilag készírtve, valamint új motorok is, jótállással és kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók.

Kallai motortelepén

Budapest, VI., Nagymező-utca 43. Ugyanitt használt gőzcsapó-készletek és órlómalmok is kaphatók.

BUTOR

izléses és szolid kivitelben teljes lakberendezések készpénz vagy részletre kapható

Sárkány I.

butoriparosnál, Budapest, VII., Erzsébet-körút 26. sz. műhely és raktár.

KWIZDA-

FÉLE FLUID

Kigyó-védőlegy. Turista-fluid.

Rég bevált aromátikus beörzölés az ink és izmok erősítésére és edzésére. Turisták, kerékpárosok, vadászok és lovasok által sikerrel használva előes utóerősítésre nagyobb turak után.

Egész üveg ára K 2.- Fél üveg ára K 1.20

Kwizda-féle Fluid

Valódién kapható a grózy-szerárakban. — Főraktár: Tó.ök József gyógyszerésznél, Budapest, Király-utca 11., Andrássy-utca 26.

INGYEN

DRÁGÁBB, MINT MÁLKNAK RENDELT FÉNYKÉP

NAGYÍTÁSOK

ADUNK EGY ÉLETNAGYSÁG KÉPEZ 3 KORONÁÉRT ÖSSZES PASZPARTUVAL 55-68 CCM. NAGYSÁGBAN CSOMAGOLVA SZÍNBÉ

OLAJKEP

ÁRA 10 KORONA. KÉPVISÉLŐM MINDENKÉNT PÉLVÁTOZÁS

NYAVATOSÁK

MINDEN IRÁNYBAI RAEAFEL PÉLVÁTOZÁSOK BUDAPEST, VII. KER. RÁKÓCZI-UT 2-40. NYITÓTÉVE AZ 1908. ÉVI PÉLVÁTOZÁS MÉRZÉSTŐZI KIÁLLTÁSON ÖSSZELEVÉL: KERESZTTEL ÉS ARANY-ÉREMMEL.